

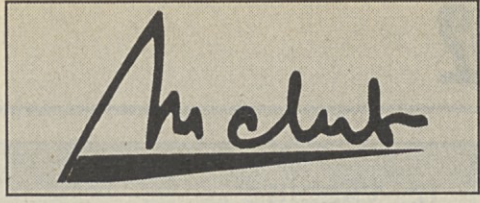
OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

1919

Slovenija
Sreda,
18. maj
1994
Št. 14-15
Leto XXVIII
Cena 100 SIT

1994

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA
Zaupanje zavezuje.

Mati podarila sinovo srce

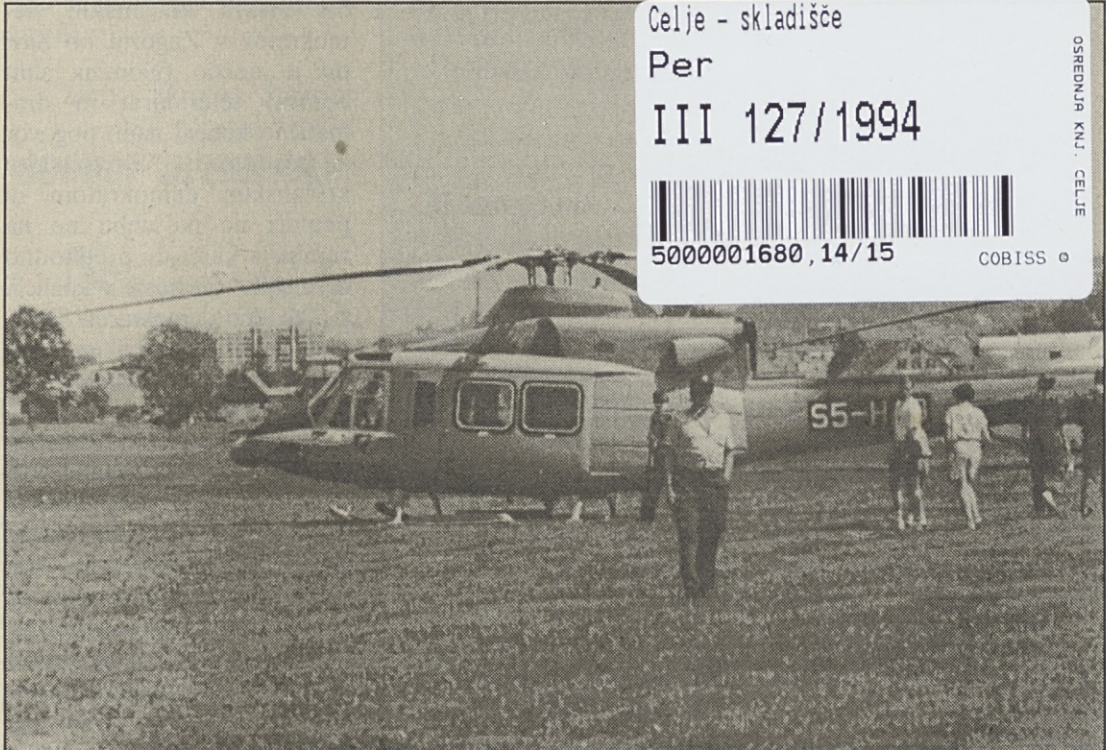
stran 12

Žabotove
Vide
korenine

stran 14

Hudiči na
Marijini
cerkvi

stran 6

Celje - skladišče
Per
III 127/1994
5000001680, 14/15
COBISS

Helikopterji v Slejkovem hlevu:

od 14. maja dalje so v tovarni KOVIND v Uncu parkirani trije helikopterji, ki jih vzdržuje firma SUPER WAY. Delavci KOVIND-a vtrajajo pri stavki

DRUŽBA

Kakšna je vloga varuha naših človeških pravic

stran 5

GOSPODARSTVO

Prevare slovenskega proračuna

stran 4

ZAKULISJE

Ekskluzivno: priče predaje tajnih dokumentov

stran 8

HITROST UBIJA - VOZI PREVIDNO

Iz vsebine:

- O laži in kratkih nogah stran 3
 Anatomija kavbojskih
 sanacij podjetij stran 6 - 7
 Diplomati so smetana dežele,
 ne njeni olupki stran 10 - 11
 Drevo za obešanje stran 16 - 18
 Japonski prodor stran 19
 Elektronske novice stran 23
 Brezposelne babice stran 24 - 25
 Neomejeno namensko
 razmnoževanje stran 28
 Sladka pot v Evropo stran 29
 Slovenska sramota stane
 8.000 mark - drugič stran 31
 Ekskluzivno za Novo dobo -
 Brazilija se je ustavila
 za pet dni stran 35

Najstarejši zasebni in nestranski časopis
 Direktor in lastnik: Janez Sever
 V. d. glavnega urednika: Milan Meden
 Urejujejo: Vasja Ocvirk, Lucaš, Ksenija Lekić
 Grafično oblikovanje: Tanja Špiler
 Ilustracije: Miss Take
 Računalniška oprema: TRIS, podjetje za trženje,
 računalništvo in izobraževalne storitve, Murska Sobota,
 d.o.o.
 Tajnica v uredništvu: Danijela Božič
 Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
 Naslov uredništva: Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/
 441-606 in 441-215, faks: 063/ 26-903
 Izdaja: PRESE d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
 Trženje in računalniški prelom: SOK d. o. o., Aškerčeva
 15, 63000 Celje
 Tiska družbeno podjetje DELO - TISK časopisov in revij
 p.o.
 Tednik izhaja vsako sredo
 Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana
 pisma se ne oziram
 Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška 4.760 HRD,
 Avstrija 9 ATS, Nemčija 2 DEM, Švica 2 SRF, ZDA 1
 USA, Švedska 6 SEK, Avstralija 2 AUD, Italija 1.220
 ITL
 Žiro račun pri celjski SDK, št.: 50700 - 603 - 31819
 Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju
 Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi Nova
 doba med proizvode informativne narave, za katere se
 plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov

Vsi prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom, lastno ročnim podpisom, po možnosti tudi telefonsko številko, s katero bi bilo mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo ne bo objavljalo pisem, ki sejejo sovraštvo.

ODPRTO PISMO
VIKTORJU BLAŽIČU

Spoštovani gospod Blažič!

V tednu pred četrto letno konferenco Slovenskih krščanskih demokratov v Zagorju ob Savi mi je nekdo (Nomina sunt odiosa) telefoniral in dramatično končal najin pogovor z besedami: "Slovenskim krščanskim demokratom ni pomoči ne na nebu ne na zemlji," kar je predhodno utemeljil: "Če boste v koaliciji z Liberalno demokracijo Slovenije, kakor se sedaj imenuje, boste morali sodelovati pri uradnem zavajanju ljudi; tudi v opoziciji ne bi želi zaupanja, ker ste ga žal izgubili; ob vsem tem pa je vodstvo SKD sokrivo nedemokratske odstavitve Janše in prav zato Vas njegova socialdemokracija ne bi bila vesela; zadevo s Podobnikom, ki ima kljub izgubi spomina veliko pozitivne energije, pa tudi sami dobro poznate..."

Vaš izstop iz stranke SKD, gospod Blažič, in hkrati iz njenega socialnega krila boleče odmeva po vsej Sloveniji in tudi sam glede tega kot nekdanji urednik Naših pogledov in kot nastopajoči na konferenci v Zagorju dobivam številne telefonske klice. Ne nameravam Vas spodbujati, da zadevo o svojem izstopu na novo premislite, ker bi s tem načel Vašo miselno ostrino in pokončnost; in na tem mestu pride zdaj citat, ki sem ga napisal v naslovu tega pisma. Toliko Vas poznam, da vem, da se ne boste vrnili na

"kraj zločina". Kakor bo gospod Mozetič prišel v zgodovino zaradi svojega načina vodenja zagorske konference, je Vaš demokratični poziv "Bog se nas usmili" velikega in nenadomestljivega zgodovinskega pomena. Kljub vsemu sedaj po izstopu iz SKD še toliko bolj ostajate kvas slovenske krščanske demokracije, ki ji (vodstvu) manjka čut za aktivno poslušanje baze svojih volivcev.

Glede Vašega izstopa iz stranke se z vsem strinjam s svojim in Vašim prijateljem Francem Miklavčičem in ob tem osvežujem menda francoski pregovor: "Kadar Bog zapre vrata, odpre okno." In kadar bomo dosegli, da bi se v krila lahko vključevali somišljeniki, a nečlani krščanske demokracije, ne verjamem, da bi naše Socialno krilo pustili na cedilu, do takrat pa nam z gospodom Miklavčičem bodite mentor.

Naj sklenem svoje pismo v Vašem stilu: Bog, varuj slovensko krščansko demokracijo!

Z odličnim spoštovanjem
in prisrčnimi pozdravi

Ivan Kepić, Dragomelj 2,
Domžale

MEŠČANSKI
MORALISTI

V zvezi z NOVINARSKIM SESTANKOM (14.4.) v Mariboru menim, naj prof. dr. MANCA KOŠIR ne uči kolegov publicistične etike, ker to žali poštene avtorje. Takole je učila pisati na začetku kariere v svojem intervjuju z največjim slovenskim zločincem IVA-NOM MAČKOM (15. 6. 1978 v 7D):

"Še nekaj bi vas rada vprašala. Zlasti zadnja leta se ponovno slišijo zahteve, da bi se morali opravičiti za to, ker smo ob koncu vojne kaznovali toliko in toliko belih, kar buri emigrantske duhove ter meščanske moraliste (podčrtal F. B.) doma in v tujini. Kaj bi jim rekli vi, tovariš Maček?"

"Najprej: jugoslovanski narodi so zahtevali, da kaznu-

jemo vse zločince, ki so med NOB pobijali nedolžne ljudi. Sicer pa - nimamo se kaj opravičevati. Za nobeno stvar ne. Vse, kar smo naredili, smo morali narediti, da smo ohranili revolucijo; ker so še po prenehanju vojne nastopali s teroričnimi akcijami proti njej.

Zmeraj, v vsej zgodovini, Zse je vsaka revolucija zaščitila pred svojimi sovražniki. Tudi mi smo se. Če bi ukrepali drugače, bi bile pridobitve naše revolucije ogrožene in socializma ne bi mogli graditi, kot ga gradimo."

P.S.: Kako je zdaj z "meščanskimi moralisti"? Se nič več ne zgražajo?

Franca Buttolo, Pucova 12,
Ljubljana

TOVARNE IN PODJETJA POSTAJAJO MARSIKJE DRUŽINSKA LAST!

Tudi ta resnica prihaja na dan, pa si odpuščeni nič ne morejo. Kaj sem mislil s tem, bom takoj pojasnil. Velikokrat se odpuščeni delavec čudi, kako se mu je moglo to zgoditi, če pa je bil vedno priden in delaven. Ampak vsi odpuščeni se tolažijo s tem, da drugače ni šlo.

Toda kar hitro se še bolj začudijo, ko izvejo, da je njihovo prejšnje delovno mesto zasedel nekdo, ki recimo po šolski izobrazbi sploh ne sodi tja, zaradi delovnih izkušenj pa tudi ne.

Čudenju je seveda takoj konec, ko se izve, da je ta delavec v bližnjem sorodstvu s šefom delavcev, ali sorodnik katerega od vodilnih temeljne organizacije. To nas seveda spominja na nekdanji komunizem, ko so si njegovi člani po mili volji delili predvsem vodilna delovna mesta in še marsikaj, pa jim nihče nič ni mogel. Moj primer izpred dveh let je približno

podoben temu, kar opisujem v tem članku.

Tedanja in seveda še sedanja šefinja "Namar-keta", kjer sem delal, mi je zelo zvito in provokativno tako dolgo hodila po živcih, da sem jih res izgubil in zapustil delovno organizacijo. Na moje delovno mesto je takoj vzela delavca, ki mu je teta, kar je bilo seveda načrtovano.

Ta delavec, ki zdaj opravlja nekdanje moje delo, se po pripovedovanju strank in nekaterih tam zaposlenih ne more ravno pohvaliti s pridnim delom, napake, ki jih napravi in so podobne mojim, pa ostajajo skrbno prikrite in nekaznovane. Kar tako naprej! Daleč bomo prišli!

Zlatko Škrubej, Šmartno
217, Slovenj Gradec

BODOČI DELNIČARJI

Neodvisni sindikati Slovenije smo velik del naše energije in dejavnosti posvetili temu, da boste, spoštovane delavke in delavci, lahko postali delničarji - solastniki družbene lastnine na osnovi svojega minulega dela. S posedovanjem političnih pravic in lastnine, ki je temelj vašega preživetja, vaš kruh, postajate svobodni državljani. Da ohranite svojo neodvisnost in omogočite prihodnost vašim otrokom, čuvajte svojo lastnino in je v svoji naivnosti ali trenutni ekonomski stiski ne prodajajte za nekaj tolarjev.

Ti procesi, ki se danes kljub odporom odvijajo, so podobni procesom pred več kot sto leti, ko so se kmetje osvobodili tlačanstva. Ti so danes svobodni in neodvisni državljani, ker živijo od svojega dela in lastnine. Zakaj ne bi bili tudi vi?

Sodobno tržno gospodarstvo v razvitem svetu omogoča zaposlenim vedno večji delež solastništva v podjetjih. Ta oblika solastništva se imenuje ekonomska demokracija. Naša oblast, kot je navada v njeni dolgoletni

O laži in kratkih nogah

Pred leti, ko je Slovenija - takrat še pod okriljem Jugoslavije - drvela harmonični in neizkoriščevalski družbi naproti, smo si radi lagali, da tisto, kar se grede Švedi, ni pravzaprav nič drugega kot socializem po meri človeka. In bilo nam je vseč, da nismo sami.

Danes, ko smo odločeni, da ustvarimo kapitalizem enakih dimenzij, radi priznavamo, da je Švedska konec koncev le kapitalistična država, katere socialna politika je menda briljantno urejena. In spet nam je vseč, da smo v dobri družbi.

Vseč nam je tudi princip doseganja kompromisa, ki je daljnega leta 1938 spravil švedske socialne demokrate in agrarno stranko (prvi so pristali na državno subvencioniranje kmetijstva, druga pa se je odrekla nasprotovanju nadomestilom delavcev v času nezaposlenosti) in dokončno ustoličil mit o državi blaginje kot najvišjem stadiju razvoja humane in do vseh razredov poštene družbe.

Kako torej doseči kar najvišjo stopnjo socialne varnosti za vse? Švedski model je videti enostaven: vzameš po enega delavca in kmeta, ju posadiš za zeleno mizo in ju prisiliš v kompromis. Postopek ponoviš še milijonkrat in če polovica državljanov med eksperimentom od lakote ne pocrka, je država blaginje tu. Toda življenje ni računalniška igrice in zadeva ni tako enostavna.

Prvič, državljani niso državljani zato, da bi umirali od lakote, in drugič, projekt ustvarjanja socialne države zahteva izpolnjevanje določenih pogojev. Tudi zato, da se ne zgodi tisto iz prve točke. Za to pa je potrebno zdravo in ovrednoteno (olastninjeno gospodarstvo, ki beleži vsaj minimalno stopnjo gospodarske rasti, ter zadostno število davkoplačevalcev, ki plačujejo socialno varnost tudi tistim, ki so v danem trenutku brez zaposlitve. Zato je država blaginje draga. Nič čudnega torej, da ima desetmilijonska Švedska eno najvišjih stopenj obdavčitve na svetu in da tisti, ki se ubadajo z globalnimi gospodarskimi trendi, ugotavljajo, da je država blaginje v zatonu.

To pa je nadvse neprijetno za tiste, ki so vzhod Evrope pripeljali iz stanja zmerno revnega egalitarizma v svet skrajno bogatih in skrajno revnih, državljanom pa so, razumljivo, obljubljali nekaj povsem drugega. Nič čudnega torej, da so za odvrčanje pozornosti davkoplačevalcev od aktualnih gospodarskih problemov dovoljena vsa sredstva - tako politične afere in aferice kot povampirjeno veličanje naroda kot zgodovinske identitete. In mnogi, lačni kot so, radi ugriznejo vanje.

Gregor Kozovinc

Demagogija proračuna

Večina poslanskih skupin je ob sprejemu proračuna ugotovila, da sicer ni idealen, vendar je edini možni predlog in kompromis v danih razmerah in sedanjem razmerju sil v koaliciji. Tudi gospod ministerski predsednik je ugotovil, da bo državna blagajna v letošnjem letu še na "meji sprejemljivosti".

Na koncu bi vsi morali biti hvaležni poslancem in vladi za njihovo politično modrost in strpnost v tako usodnih odločitvah, kot je obseg proračuna.

Zadeva, drage državljanke in državljani, ni prav nič zabavna, pač pa zelo resna, saj bo država denar potegnila iz vaših, že tako plitkih žepov. Besede predsednika vlade in nekaterih parlamentarcev so namreč čista demagogija, podobna tistim o delovnih zmagah v, ne tako davni, zgodovini. Proračunski izdatki, ki so se ustavili pri 407,6 milijardah tolarjev, bi bili lahko še večji ali bistveno manjši, vendar zaradi tega proračun ne bi bil nič manj ali bolj "sprejemljiv kompromis".

Razprave poslancev v parlamentu, ob več kot zakasnelem sprejemanju proračuna, so bile popolnoma zgrešene. Razpravljajo se je predvsem o kupčkanju denarja, o vladnih poroštvi, o zakonih, ki jih je potrebno še sprejeti in se nanašajo na proračun in podoben dolgčas.

Proračunsko razpravo si namreč predstavljam precej drugače. Tok razprave bi moral biti usmerjen v to, kako znižati davke, in s tem povezane stroške, podjetjem, da bodo imela približno enake pogoje poslovanja kot njihova svetovna konkurenca. Z primerno davčno politiko (in seveda monetarno) lahko država bistveno vpliva na obseg, in kar je morda še pomembneje za razvoj države, strukturo investicij. Večja konkurenčnost podjetij, predvsem na tujih tržiščih, praviloma povzroča rast bruto družbenega proizvoda, kar praktično pomeni, da lahko država pri nižjih davčnih stopnjah ravno tako napolni svojo malho.

Že tako majhno armado aktivnega prebivalstva še dodatno znižujejo predčasne upokojitve (odkupi let) delavcev, ki se kasneje pojavijo na t.i. sivem trgu in predstavljajo cenovno konkurenco legalnim podjetjem, saj državi ne plačajo niti tolarja davka. Mnogi strokovnjaki ocenjujejo, da bi bil družben bruto proizvod, če bi mu dodali tistega na sivem trgu, kar za tretjino večji. Kriva je seveda država, ki ne zna ali pa ne more (ne želi!?) zajeti vseh "fušarjev" v svoj davčni sistem.

Največ rezerve je seveda v državi sami. Vladanje bo sčasoma postalo predvsem profesionalna in ne politična funkcija. Tabu, o državi kot samopostrežni blagajni, kjer je vedno dovolj denarja za vse, bo treba prej ali slej zrušiti. Državo bo moral voditi menedžerski tip politika, ki mu ekonomski pojmi, kot so stroški, produktivnost, donosnost niso tuji in ki mu je malo mar za vaške zdrahe.

Mar ne bi mogli državo organizirati kot delniško družbo pri kateri višina plačanega davka predstavlja delež v podjetju, to je državi? Se morda bojite, da bosta vojska in policija prišli v zasebne roke? V čigavih pa sta sedaj? Naših? Lastniki, torej mi vsi, ki plačujemo davek, bomo morali nato samo še najeti sposobnega menedžerja, ki bo vodil državo kot dober gospodar in uspel prigospodariti dobiček.

Iluzija? Vidimo se v naslednjem stoletju, če prej ne boste spoznali, da vas nategujejo, tam nekje in tja nekam.

Marjan Cviki

tradiciji, ponovno pozablja na poštenega in pridnega slovenskega človeka ter daje prednost pri pridobitvi lastnine domačim in tujim prevarantom. Dnevno smo priče, ko si leti za žepnino in z drugimi goljufijami prilaščajo naša podjetja, zaposlene pa množično odpuščajo, zraven tega pa nam še hladnokrvno lažejo in obljublajo lepšo prihodnost.

Pred kratkim je padel nov zakon o lastninjenju, ki je govoril, da bi lahko državljani brez kupnine postali lastniki do 60 odstotkov podjetij, kar je edino pravično. Po obstoječem zakonu moramo odkupovati to, kar je naše in kar smo z odrekanjem ustvarili. Namesto da bi se denar začel usmerjati v podjetja za nove naložbe in programe, si ga prigrablja država, kar nam dokazuje, da oblast namensko uničuje gospodarstvo in komaj pridobljeno državo. Za to se imamo zahvaliti obema vlagajočima strankama, ki sta preprečili sprejem predlaganega zakona. V kratkem bomo objavili imena teh poslancev v javnosti in še enkrat pred lokalnimi volitvami, da spomnimo delavce, koga naj ne volijo več.

Ni lahko živeti v državi, kjer ima oblast polna usta laži, kjer oblast krade lastne državljane, kjer je Indija Koromandija za prevarante vseh vrst, kjer je slovenski narod drugorazreden državljan, ki se ga potrebuje samo zato, da se ga izkorišča in krade. Slovenke in Slovenci, vemo, kako se takim stvarjem pride do konca.

Predsednik predsedstva
NSS Rastko Plohl

"CONA B"- ali "ALI JE KOPER ŠE SLOVENIJA"

1. NSZS je na redni medijski ponedeljkovi konferenci CD - E 2/ Ljubljana - 25. 4. 1994 edinemu prisotnemu "črnosrajčniško" maskiranemu radijcu objavila svoj protestni - proti - iredentistični shod - 30. 4. 1994 v Kopru.

2. RTS ekipa je 27. 4. 1994 v Kopru organizirala NOČ ZA ŠTAJERCE NA PRIMORSKEM z gospo "SMEŠKO" in gospodom "ŠRAUFCIGERJEM".

3. OD 29. 4. DO 1. 5. 1994 JE Marko Breclj organiziral PRVI PROTI - TURISTIČNI FESTIVAL - večina plakatov je visela na ŽELEZNIŠKI POSTAJI KOPER (VRATA V - Slovenijo).

4. Na trafiki "Republike" pred mestnimi vrati iz smeri vpadnice železniške postaje je visel plakat "Republike" s sloganom - Italija umirja žogo in Celo Žirinovski se boji ulice.

5. Koprski poveljnik NSZS ni organiziral shoda (USTRAHOVAN?!).

6. Na trafiki tik ob hotelu TRIGLAV (koder bi 30. 4. 1994 moral biti ob 20. uri shod NSZS) od zjutraj velik oglas za Jelinčičevega "PRIJATELJA" - znanega nasprotnika NSZS in samostojne Slovenije - prišla 30. 4. 1994.

7. Gospo na omenjeni trafiki "Republike" sem prosil za "poster" Republike, omenil shod NSZS in protestno noto Italiji ter pustil svojo vizitko.

8. Shod je odpadel, novinarka Primorskih novic pa je mene (odnosno domače na moji telefonski številki) ob 21. uri, uro po odpadlem shodu poklicala, čeprav nisem bil nikjer omenjen.

9. V tem času, ko smo bili z Gerlancem v Kopru, so "neznanci" v Velenju ponovno sežgali njegovo hišo.

Boris Ogrizek, Koroška 16,
Kranj

Ombudsman - protector del interes publico

V stari Kitajski so bili varuhi človeških pravic **mandarini** s posebnimi nalogami. Bili so oči in ušesa cesarja, ki je bil na ta način obveščen, kaj mislijo ljudje o delu njegovih uradnikov. Cesarja ni skrbelo, če ga ljudje niso poznali. Skrbelo ga je, če ni poznal ljudi in njihovih stisk.

V modrih Atenah so imeli podobno vlogo **efori**. Pred njimi niso bili varni malopridni meščani, ki jim je rastle greben od neumnosti in predrznosti, če so opravljali častne službe. Za nespametne je bolje, da morajo poslušati, ko da smejo ukazovati, so menili v Atenah.

V razvratnem Rimu so varovali ljudi pred višjo upravno službo (magistratom) ljudski **tribuni**.

Srednjeveške legende pripovedujejo o kraljih, ki so se ponoči preoblečali v **berače**, da bi slišali, kaj mislijo ljudje o njihovi pravičnosti. Da se delajo napake, je neogibno, toda ljudje jih ne pozabijo zlepa, so vedeli kralji.

Varuha človeških pravic so dobili prvi Švedi leta 1809. Nato Finci, Norvežani, Danci, Britanci itd. Potem je začel opravljati svojo odgovorno službo v nekaterih federalnih enotah ZDA. V Jugoslaviji je bil varuhu še najbolj podoben maršalat. Poleg tega je bila stopnja socialnih in nacionalnih pravic v tej državi med najvišjimi na svetu.

Varuh človeških pravic je organ parlamenta in nadzornik državne uprave. Ne vtika se v delo drugih nadzornih organov. Nima pooblastil za razveljavitev aktov in odredb upravnih organov, ima pa dolžnost, da pove o njih svoje mnenje. Lahko jih kritizira, svetuje spremembe in opozarja na posledice. Včasih zahteva pravično kazen za tistega, ki je slep in gluha za človeške pravice. Varuh človeških pravic je edini nadzorni organ, ki sproži postopek za celovito presojanje konkretnih primerov na podlagi lastnega

preudarka. Varuha človeških pravic lahko državljani brez posebnih formalnosti in stroškov pocukajo za rokav, če želijo hitro in učinkovito intervencijo. Varuh človeških pravic je pooblaščen, da ukrepa samoiniciativno.

Varuh pravic se ukvarja predvsem z "drobnimi" krivicami. Skoraj nikoli se ne odloči za večje intervencije. Veliki problemi zahtevajo namreč energično akcijo sodišč. Pač pa intervenira, če ugotovi, da je število "drobnih" krivic nenormalno visoko. To škodi demokratičnemu ugledu države.

Varuhi ali varuhinje človeških pravic so praviloma ne-strankarske osebe, ki se ne ozirajo na večinsko mnenje in

čas čistite pri repu, smrdi pa pri glavi! Nič ni hujšega, kakor če krši človeške pravice država, svojo odgovornost pa skriva za hrbti majhnih ribic.

Najbrž bi bil na strani davkoplačevalcev, ko so iz Italije sporočili, da je Slovenija za 33 kvadratnih kilometrov svojega morja naročila vojaško - policijsko ladjo za 3 milijone nemških mark. Varuh pravic bi lahko vprašal, **kako globoko se je ta ladja skrila v državni proračun, da je ni bilo videti?**

Ali: Vladimir Slejko iz nekdanjega Drnovškovega podjetniškega lobija je s pomočjo nepozornega finančnega ministra Gasparija brezskrbno razsul uspešno podjetje Kovind v Uncu in spravil delavce, strojne

Dr. Miha Ribarič, Urad predsednika Republike: predsednik se posvetuje...

tvezenja strank. O vsem imajo svoje stališče in pogosto kričijo v vihar. Nikoli ne tulijo skupaj z volkovi. Pozabiti morajo staro pivsko pravilo Sauf oder lauf! Ne smejo biti nared, da z vsem svetom sklepajo kompromise in se z njim vred vljudno motijo.

Poglejmo si nekaj konkretnih situacij, kjer bi lahko prišlo do opozorilne intervencije varuha pravic.

V zadnjem času so v slovenski politiki in medijih čez vse popularni kalini - državni uradniki, ki se pretepajo in dirkajo po cestah, nadlegujejo ljudi, vohljajo za skrivnostmi itd. To so oslarije, bi dejal varuh pravic nadzornim organom in politikom: **ribo ves**

inženirje in njihove družine v obup. Pa še kakšnega bankirja za povrh. Zdaj so se vsi skupali na Slejka, saj si vlada umiva roke in hiti s tožbami zoper Slejka, ki je predelal tovarno v plesišče. **Toda zakaj so bili v soboto- 14. maja 1994- v nekdanjih tovarniških dvorinah spravljani trije državni helikopterji?** Ali je bil Kovind čez noč spremenjen v plesišče in popravljalnico helikopterjev hkrati? Odgovorne osebe za novo prestrukturiranje podjetja so verjetno vratar, policist, častnik, tamkajšnji župnik itd.

Zaradi morebitne javne intervencije varuha pravic bi bili zaščiteni tudi preiskovalni organi policije, ne pa da se vse pometa pod predpražnik.

Varuh pravic bi postavil vprašanje, **kaj se dogaja na političnem procesu v Novi Gorici?** Zapornici Thanasijevi podaljšujejo pripor s pomočjo za lase privlečenih indicev. Da je tuja državljanka, ki je za povrh zaposlena v tujini (kar navsezadnje celo res ni) itd. **Prvič**, Thanasijeva je že pred podaljšanjem pripora zaprosila za slovensko državljanstvo. **Drugič**, po tej logiki bo treba zapreti vseh 30.000 slovenskih državljanov, ki delajo v Italiji, če bi bili na primer osumljeni, da so sodelovali pri nagovarjanju na morebitna kazniva dejanja!

Tudi v tem primeru bi bil varuh človeških pravic velika moralna opora pravičnemu pravosodju in kritični javnosti.

Gre namreč za to, da je treba takšne in podobne probleme rešiti doma. Zanašanje na morebitno opozorilo organov Evropske unije Sloveniji, je spričo orjaške zbirokratiziranosti EU, varljivo upanje.

In tako dalje in tako naprej. Slovenija potrebuje varuha človeških pravic, ki ga bo predlagal parlamentu predsednik države. Vzel si je čas za premislek in pogovore z vodji poslanskih klubov ter predsedniki političnih strank **in to pri vprašanju, kjer pod milim bogom nimajo nič iskati.** Predsednik se lahko odloči sam. Predsednik Državnega zbora pa naj opravi razgovore s poslanskimi klubi. **Toda ker je zaupanje osrednji problem Slovenije, se bodo politiki še dolgo prilagajali stvarjem, kakor so.**

Poleg tega so začeli nestrpneži pritiskati na predsednika, naj sporoči imena kandidatov, kot da gre za licitacijo.

Slovenija je na dobri poti, da poskuša svet preslepariti tudi glede varuha človeških pravic. S prepiri, pretepanji, zalezovanji, plenjenji, lastninskim razvratom in kadrovskimi igricami an ban, pet podgan, vija vaja, ven!

Spet se zbira roj muh in komarjev.

Anatomija kavbojs

Komu se še ljubi poslušati politike, ki tolčejo latovščino - Treba je pogledati

Če bi v Sloveniji dajali odlikovanja veseljakom, ki si predstavljajo tržno gospodarstvo kot poligon za demonstracijo gangsterskih metod za zdravljenje podjetij, komisija za podeljevanje odličij ne bi imela težkega dela.

Kandidati za nagrajence so praviloma preživljali težko mladost. Vselej so bili tepeni, če so začeli razbijati igrače, ki jim niso bili kos. Zato so se proizvajalci zavarovali z opozorilom staršem, da služi igralo svojemu namenu le od

določene starosti otroka naprej.

Družbe v prehodnem obdobju takšnih opozoril ne poznajo. Zato lahko odrasli nekaznovano razbijajo podjetja, ki jim niso dorasli. To so heroji nove dobe, ki so zamenjali udarnike. Šmorn je v obeh primerih neprebavljiv.

Komisija za podeljevanje državnih odličij pri svojem naboru ne bi smela spregledati udarnika, ki prihaja iz Drnovškove kadrovske valilnice - gospoda Vladimirja Slejka. Nekoč najodličnejšega člana

podjetniškega lobija predsednika vlade.

Pred nekaj dnevi gospod Slejko na televiziji ni znal pojasniti, zakaj se potaplja "njegovo" kovinsko predelovalno podjetje Kovind iz Unca. Razen zmiga z rameni, da bodo delavci na cesti, ker ne delajo, medtem ko ima on v žepu naročilo iz Avstrije, nismo videli nič prepričljivega.

Zaradi Slejkovih vragolij je ljudska stranka (Marjan Podobnik) zagrozila, da bo zahtevala zamenjavo finančnega ministra

Gasparija, saj je imel Slejko v žepu poročilo vlade, da je njegov načrt prenove Kovinda O.K. V skladu s postavo in drugimi vidiki države.

Potem je vlada zmencala, da Slejkovih dolgov ne bo treba plačevati davkoplačevalcem.

A da ne? Pod svobodnim soncem ni junaka, ki bi znal razplesti to žabjo štreno: Kje je denar? Kam je šel denar? Kdo ga je porabil? Za kaj ga je porabil?

Volilna maškarada liberalnih demokratov je bila draga, pravijo pesimisti. Ljudska

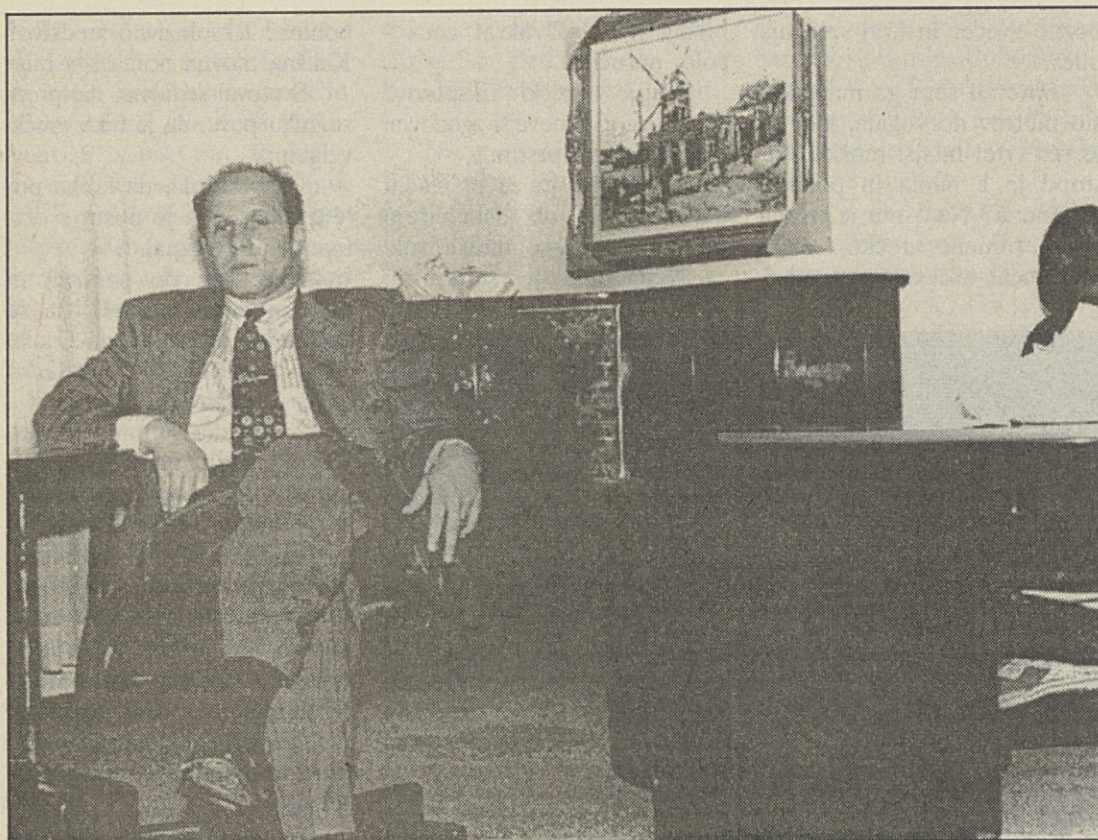

Plesna dvorana in zdaj hlev za leteče železne konjičke- helikopterje

Foto: V. Ocvirk

kih sanacij podjetij

končne rezultate

Podjetnik Vladimir Slejko v svojem štabu v Tomšičevi v Ljubljani

stranka je zaorala še v večje dolgove, odgovarjajo optimisti. Pesimisti vidijo samo črne oblake. Optimisti sploh ne vidijo oblakov. V resnici pa so oblaki sivi. Ministri in bankirji tolčejo zdaj takšno latovščino, kakor da so iz tira, zato noben problem v resnici ne more biti jasen in rešen.

Na primer: letošnji proračun je na meji znosnega, modrujejo.

Naj pojasnijo, kakšen je neznošen proračun?

Potem se zapodijo v labirinte stezosledci, ker upoštevajo staro ameriško poslovno načelo, da so podjetneži vselej odgovorni javnosti in delničarjem, ki so jim zaupali svoje premoženje.

Javnost v Sloveniji imamo. Delničarje tudi: ljudje so garali. Niso se 40 let praskali po

podaljšku hrbta.

Slovenski stezosledci ponavadi omagajo na prvem vogalu, ker je v igri hkrati več zajcev: Ali je imela vlada poroštvo, da je Slejko ne bo potegnil za nos? S kakšnim in čigavim denarjem je odkupil Kovind od razvojnega sklada?

Zakaj se zdaj to isto podjetje vrača nazaj v sklad po načelu: **Jo! kam bi del? - I, kjer si vzel!**

Toda komu se še ljubi letati za odgovori? Na primer po sodiščih, da bi ugotovil, če ni mogoče kakšnega ministra zgrabila panika in je dal naknadno vpisati hipoteko na Slejkovo premoženje, da bi bilo vse vsaj videti po postavi in drugih vidikih države?

Program preoblikovanja tovarne je predvidel veliko

donosnost obrata, saj bi lahko v tovarniških dvoranah plesali. Cilj: naj bo vse tako, kot je bilo - klobasa z gorčico, škec kruha, polič vina, veselica v tovarni in aufbiks za plotom!

Obstoja pa še ena možnost za stezosledce: treba je pogledati končne rezultate vseh teh operacij in si ne beliti las z nezaslišanimi političnimi škandali in škandalčki za dnevno rabo in potrošnjo.

Kdo je prismojen? Apatični delavci? Kar naj malo bolj srepo pogledajo in videli bodo, kako razkošno znajo tudi današnji kurji tatovi bežati čez ovire. Kakšen pa je seštevek teh vragolij za davkopljučevalce, je naslednje vprašanje?

Porazen.

Problem je namreč v tem,

ker Slovenijo obvladuje struktura, ki forsira monetarizem in trgovino. Dodane vrednosti od dela pa od nikoder. Direktorje, ki se ukvarjajo s takimi ništrci, je treba po časopisih zatolči. Škoda. Primeri kavbojskih sanacij podjetij kazijo obetavne gospodarske rezultate.

Konec ne more biti srečen. Zakaj?

Hitler je začel preganjati Žide, ker so držali v svojih rokah trgovino in finance. Tovarne so medtem ugašale. Socialne napetosti pa naraščale. Tako je bil v Nemčiji rojen nacifašizem.

Celo privatna lastnina ga ni mogla ustaviti.

Kaj zdaj?

Brž v Evropo. Komu pod odejo.

Milan Meden

**DAVKOPLAČEVALCI:
ČE SO NAS ZAPELJALI
STO LET NAZAJ NA-
REDIMO ŠE NEKAJ
KORAKOV V TEJ SMERI:
FEVDALCI SO POBIRALI
SAMO DESETINO!**

Eskluzivno: Urednik Nove dobe priča skrivnostne predaje dokumentov

Kdo je skrivnostna

21. aprila sem pri koncu drugega televizijskega dnevnika poklical Tomaža Miklavčiča, temeljnega javnega tožilca v Ljubljani. Dogovorila sva se za sestanek čez dvajset minut.

Miklavčiča sem spoznal jeseni leta 1991. Včasih se

pozno zvečer in kraj srečanja ulica.

Spremil sem ga manj kot sto metrov do vogala, kjer se je res vrtel mlajši moški. Pristopil je k nama in pobaral po imenu? Nato mu je izročil polno rumeno vrečko, škilil proti meni, tožilec je zamomljal,

bližnji lokal. Dvakrat coca - colo, naročim!

Kaj je v vrečki? Eksploziv? Ta tožilec je v novejši zgodovini marsikoga po prstih.

Iz vrečke je začel vlačiti papirje. Šele ob debelejšem zavitku sem se spomnil otrok. Nenadoma je zamrmral:

bomba? Eksplozivno sredstvo? Kakšna naivna norca sva bila!

Svetoval sem mu, naj predstojniku pove, da je bil v vrečki vžigalnik.

Časi so taki, da lahko potem rečejo, da je posut z diamanti, je pokimal.

Brskal je po papirjih in mi nenadoma prebral, da se novinar in urednik Dela Danilo Slivnik srečuje z novinarko Nives Predan.

23. aprila je nato Vinko Vasle v Delu zapisal, da "V ministrstvu za notranje zadeve razpolagajo z zabeležkami, ki govorijo o stikih nekaterih novinarjev s posamezniki, ki so tako ali drugače vpleteni v zadevo Smolnikar. Tako imenovani uradni zaznamki dokazujejo, da tudi novinarji svojega dela ne morejo opravljati brez budnega očesa nadzornikov."

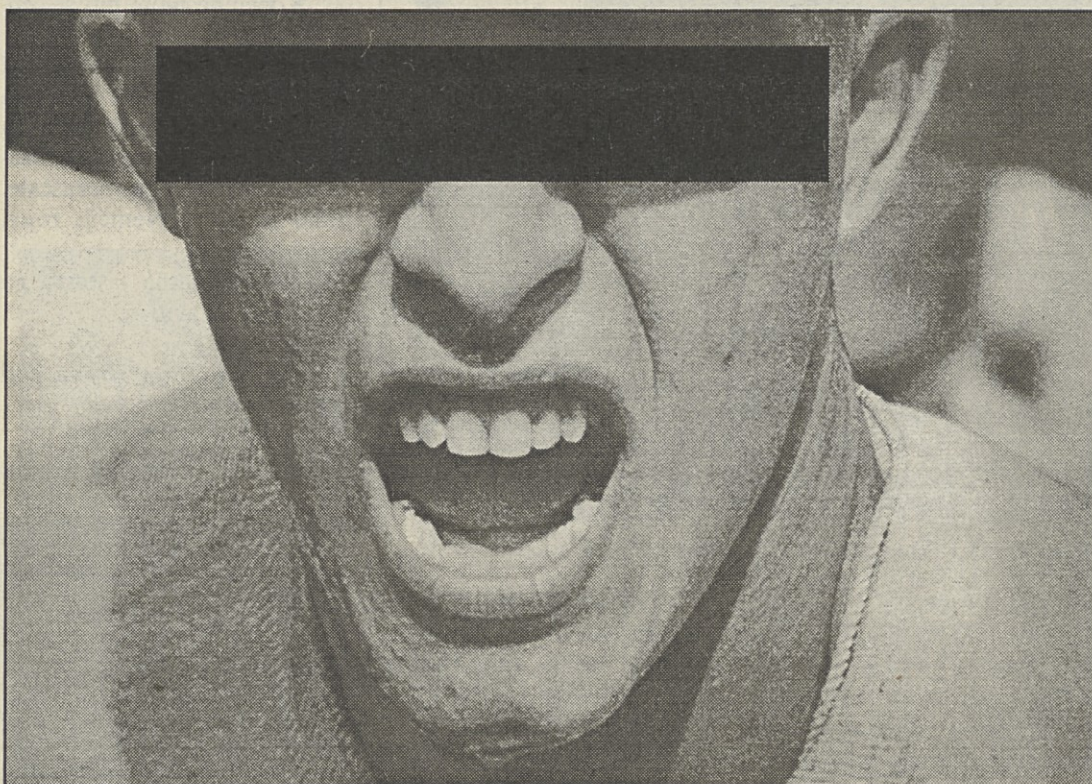
Kar mi pomoli pod nos zajeten šop solate s podpisi Janeza Janše in nekaterih drugih delavcev ministrstva za obrambo. Kdo je odpošiljatelj?

Tako ravnajo verjetno le tisti, ki želijo komu kaj podtakniti.

Ali prikriti sledi?

Zraven je bil listek. Nanj je nekdo z roko napisal (citiram po spominu): **Pomagajte. To je vse ponarejeno. Želijo me uničiti.**

Popolnoma nerazumljivo mu je, da MNZ še ne pove popolnoma jasno, če gre pri teh dokumentih za ponaredek. V nasprotju s tem primerom je v.d. direktorja Sove Drago Ferš pred časom na tiskovni konferenci takoj zanikal verodostojnost obrekljivih papirjev, ki so prišli menda iz Beograda na račun Janeza Drnovška, Janeza Janše, Igorja Bavčarja in Milana Kučana.

vidiva, ponavadi vljudno prepirava.

Želel sem ga obvestiti, da bom pomagal prenavljati Novo dobo in da bo kakšen sodelavec potrkal na njegova vrata. Opravičil sem se, ker ga motim doma.

Miklavčič je bil točen in takoj povedal, da ga je pred nekaj minutami poklical neznanec: sporočil je, da ima zanj neke dokumente. Zato me je Miklavčič prosil, naj stopim z njim do mesta, kjer naj bi srečal neznanca, saj je bilo

da sem njegov znanec in brez besed stopil na cesto. Šele tedaj sem opazil, da v prižganem vozilu sedi neznana plavalaska. Neznanec je sedel v moderen jeep in odpeljal.

Počutil sem se kot angel varuh.

So mi pripravili predstavo? Kdo? Tožilec!? **V dvajsetih minutah si ni mogel izmisliti scenarija in zrežirati predstave, saj ni vedel, da ga bom poklical.**

Kaj je v vrečki?

Brez besed sva stopila v

nekdo mi pošilja vsaj del gradiva z današnje seje parlamentarne komisije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb.

Zdaj ste pa tam, sem bleknil.

Ja, stvari so šle predaleč, je vznemirjeno rekel Miklavčič. Zdelo se mi je, da ga je strah.

Potem je privlekel iz vrečke nov bencinski vžigalnik.

Magnetofon?

Tožilec je dvakrat ali trikrat kresnil. Nič. Kaj, če bi bila

oseba na posnetku

22. aprila je v Dnevniku pisalo, da je "Anton Krkovič po naših podatkih v torek in sredo obiskal slovenski parlament...S seboj naj bi imel, kot smo neuradno zvedeli, tudi nekatere dokumente, nekaterim sogovornikom pa naj bi razlagal o nepravilnostih, v katere naj bi bili menda vpleteni tudi predstavniki kriminalistične službe MNZ (v zvezi z nedovoljeno trgovino z avtomobili, mamili...)." "

Kako dobro, ker tožilca nisem prosil, naj mi pokaže vse papirje iz rumene vrečke. Kaj bi ostalo drugim?

Nato je potegnil Miklavčič iz vrečke videokaseti.

Stopila sva iz lokala. Na nasprotni strani ceste je bil

spet parkiran velik jeep. Trije moški so gledali v tla in s konicami čevljev vrtali asfalt.

Na prvi kaseti je bil posnet TV film iz leta 1992: Operacija. Kako so Milan Kučan, Janez Janša, Igor Bavčar, Anton Krkovič idr. kalili jeklo, da je lahko slovenski narod leta 1991 zmagal. Pri predvajanju drugega posnetka me je dobra volja zapustila.

Na posnetku je bil mlajši moški z dolgimi brki, ki se je predstavil kot R.

Sedel je na stolu in se smejal.

Ponujal je svoje pirotehnične usluge slovenski vojski. Verjetno specialni enoti, če sem dobro razumel (na posnetku

je bilo videti rokav peščene barve s slovensko trobojnico - ta oseba je R.-ju postavljala vprašanja skoraj z gnusom).

Da se je boril v hrvaški vojski, je mlel R.

Da je na Hrvaškem sodeloval v akciji, kjer so porinili vagon razstreliva v neko vas. Cela vas - bum... Da je svoje večine preizkusil že v Sloveniji v Medve... (tu se posnetek konča).

To je noro. Noro, je zakričal Miklavčič. To je vojni zločin! Vem, kdo je ta človek.

Tudi meni se je zdelo, da sem tega človeka nekje videl. Ali da me na nekoga spominja. Oblil me je mrzel pot. Vendar naj njegovo identiteto in ozadje razkrije ministrstvo za notranje

zadeve (motilo me je, ker je bil posnetek brez datuma, vendar to še nič ne pomeni, ker je bil v kaseti samo odlo-mek pogovora z R - jem).

Kaj zdaj?

Opozorila predsednika republike, da mleko kipi čez rob, ne zaležejo.

Janez Drnovšek obljublja, da se bo vlada resno soočila z vsemi aferami.

Politiki nihajo na visokem trapezu. Pripravljajo se na smrtni skok s trojnim obratom. Če se jim ponesreči, padejo v mrežo.

Medtem so neznanci v areni mrežo pospravili.

Bobni tolčejo tiho in ritmično.

Milan Meden

Kadar je dežurni oficir JLA mencial, da gre lulat, ko je pripeljal v sprejemnico k vojaku obiskovalca, ste lahko upravičeno doumevali, da je odšel pogovor snemat "po pravilima službe".

Ker so bili nekateri mladi junaki v Sloveniji zvečine vzgojeni še po teh pravilih, je razumljivo, da frčijo po zraku vrečke polne dokumentov, video in fono posnetki itd.

Nasvet tožilcem: držite se kazensko - procesnega prava in vprašajte, zakaj vam nosijo darila "po pravilima službe".

Po sledih zahodne diplomacije:

Diplomati so smetana

V Angliji se govori o novih nalogah britanske diplomacije, ki mora, tako kot vsa državna uprava, opravičevati svoj obstoj tudi z več finančne odgovornosti. Britanske diplomate so včasih novačili izključno med pripadniki najboljših slojev. Za napredovanje diplomata je bil predvsem en pogoj: kontakti - kakšne kontakte si je ustvaril in kako je lahko kot britanski diplomat nanje vplival. Danes pa so posegli računovodje tudi v britanski državni aparat. Družba privatizira samo sebe in tudi Foreign Office, angleško zunanje ministrstvo, se vetrovom sprememb ne bo izognil.

Ocenili smo dosedanjo bilanco slovenske diplomacije. V naslednjem sestavku bomo premislili, kako bi bila Slovenija najbolj učinkovito in najbolj efektno predstavljena na tujem.

Nepriistranski opazovalci menijo, da slovenska diplomacija pogosto niha med odločitvijo, ali naj si za vzor vzame razkošje stare Jugoslavije ali naj posnema otočno karibsko deželico z obrobno vlogo. Menimo, naj nova slovenska dežela ubere tretjo pot in se postavlja s svojo efektnostjo in pronicljivostjo.

Prvič, število klasičnih državnih predstavništev je v teh časih komunikacij, faksov in odprtih meja manj pomembno kot prej. Potujoči "diplomatski trgovski potniki" so ustaljen koncept. Republika Irska ima tri in pol milijone prebivalcev, pa le dvanajst veleposlaništev.

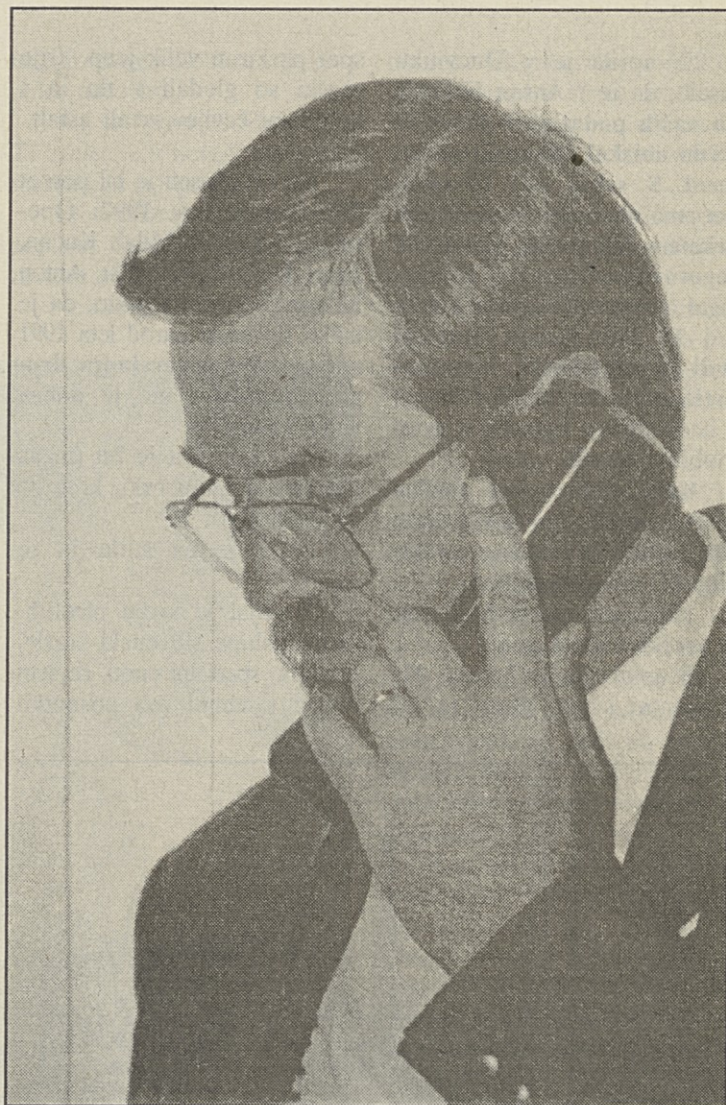
Drugič, po svojem obsegu in pomembnosti potrebuje Slovenija po enega kompe-

tentnega človeka, ne pa po vzoru stare države cele mašinerije atašejev.

In tretjič, v zahodni Evropi si lahko majhna država pribori ugledz delom in manirami svojih uradnih predstavnikov, ne pa izključno s kontom za reprezentanco in drugimi zastarelimi oblikami diplomatskega prestiža. V arabskih in afriških deželah pa je verjetno obratno.

Lokacija diplomatskega predstavništva je važnejša od kvadrature in blišča. Oprema veleposlaništev je eden najpomembnejših faktorjev za gospodarsko in kulturno predstavitev dežele. Naj bo enostavna, izpiljena in premišljena. Ureditev britanskih veleposlaništev je priljubljena tema za britanske oblikovalske natečaje in nedvomno bi se takemu izzivu odzvali tudi slovenski oblikovalci.

V zahodni Evropi je za slovenske razmere potreben nukleus diplomatskih predstavništev. Specializirane dejavnosti,

Peterle: Koliko pingvinov živi na Islandu?

ki so po večini nediplomatskega kova, naj opravljajo ustrezne zasebne firme. V časih, ko angleška država privatizira davkarijo, kovnicodenarja in državni aparat, bi lahko osnovno administrativno dejavnost slovenskega veleposlaništva (izrezovanje člankov, mailing list, baza podatkov, lepljenje znamk itd.) prevzela pooblaščenca in zanesljiva lokalna firma. Dejavnost veleposlaništva naj se omeji na svojo osnovno funkcijo, namreč na občutljive in zaupne podatke. Ljudje

komentirajo, da neko slovensko veleposlaništvo po letu in pol obstoja ni vedelo, kako bi organiziralo svojo bazo naslovov, za kar pa res ni potreba diplomatske mašinerije. Priporočljivo je, da vsako veleposlaništvo zaposluje vsaj občasno eno osebo, za katero je lokalni jezik materinščina, saj ni poslovno, da vsebujejo uradna pisma pravopisne in slovnične napake. V Veliki Britaniji je navada, da imajo veleposlaništva med svojimi honorarnimi sodelavci tudi kaligrafe, da ne

dežezele, ne njeni olupki

bi na vabila z zlato obrezo imen povablencev nakracali s kulijem. Hvalevredno bi bilo tudi, da se osebe na veleposlaništvih seznanijo z lokalnimi telefonskimi manirami, saj so vsaj v Angliji bistveno drugačne od ljubljanskih.

Delo, ki so ga v stari Jugoslaviji opravljali atašeji (turistična, gospodarska, kulturna predstavitev) naj se privatizira. Opravljajo naj ga firme, ki poznajo slovenske in lokalne razmere in imajo na podlagi predloženega programa in natečaja pogodbo za določeno dobo z ustreznim slovenskim ministrstvom. To bo najbolj efektivna izjava sredstev in lokalnega znanja. Public relation (PR), stik z javnostmi in sodelovanje z mediji so vse pomembnejši faktor vsake promocije in marketinga, saj so najcenejša in najbolj učinkovita metoda komunikacije s širšo javnostjo ali pa z ozko določeno ciljno skupino. Predlagamo, da bi odslej vsak predlog predstavitve v Veliki Britaniji izdelal ne le finančno strukturo, ampak tudi PR program in časovne termine. Smotno je, da se investicija v akcijo dobro izkoristi, za to pa je v teh časih in razmerah vedno potreben marketinški program - tudi v kulturi.

Velik del nestrokovne državne predstavitve lahko opravljajo slovenski entuziasti in slovenska društva. Take prostovoljce bi slovenska dežela lahko zalagala z materialom in strokovnimi nasveti s področja PR in marketinga na tem področju. Idealno bi bilo, če bi slovenska država spodbujala take samoiniciativne "ambasadorje Slovenije", saj leti s svojim poznavanjem lokalnih razmer in kontakti lahko

sežejo v kroge, ki so uradnim predstavnikom nedostopni. Slovenske institucije naj torej pokažejo več prožnosti in zaupanja do Slovencev po svetu vsaj v tistih sferah, ki se ne nanašajo na državne skrivnosti, ampak na presojo lokalne

življenja. Idealno bi bilo, če bi namesto razširjene uradne diplomatske mreže slovenska uradna stran raje uvedla naklonjene koordinatorje, ki bi podprli lokalne iniciative Slovencev po svetu.

Za zaključek vprašanje, za

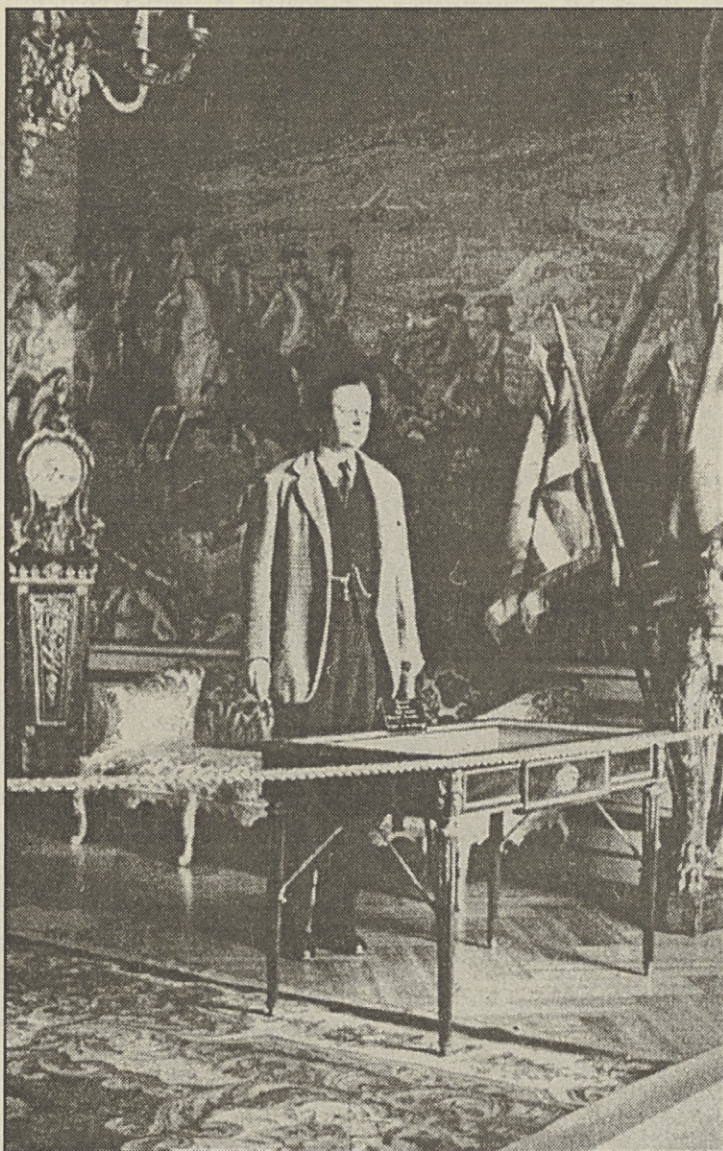
sti in merila uspeha. Če je odgovor na vseh šest točk "Nič", je morda skrajni čas, da se nekdo v Ljubljani zamisli. Ljudi, ki imajo neomejene ambicije in omejene sposobnosti, si mala Slovenija res ne more privoščiti. Dežela z nekaj sto tisoč davkoplačevalci ne potrebuje pozicij specializiranih za bahaštvo. Tudi Anglija jih ukinja, kot pravi premier Major. Med slovenskimi diplomati je sicer nekaj izjemno sposobnih, uglašanih in primernih ljudi, ki so svoji deželi v ponos. Žal pa so v slovenski diplomatski zasedbi tudi taki, pri katerih se je že marsikdo vprašal, če je znanje o državi vilice in o poziciji komolcev med večerjo tudi eden od kriterijev slovenske diplomatske selekcije.

Britanska ministrstva oglašajo službe in razpisne pogoje v dnevnem časopisju. Kar sicer ne pomeni, da bo izbor res narejen na podlagi takih prošelj, jasno pa se lahko vidi, kakšne minimalne kvalifikacije pričakujejo od prosilcev. Za Slovenijo je tak sistem izbire morda še bolj pomemben.

Prvič zato, ker se v Sloveniji praktično vsi ljudje med seboj poznajo in so le odprte karte jamstvo za nepristranskost.

In drugič, ker je Slovenija tako obrobna dežela, da je slovenski veleposlanik pogosto edini stik, ki ga bo povprečen prebivalec zemeljske oble imel s Slovenijo, zato naj jo dostojno predstavi. V interesu slovenske dežezele in njene diplomacije je torej, da so strankarski manevri podrejeni selekciji po vnaprej določenih merilih. Slovenski uradni predstavniki naj bi naredili vtis, da so smetana dežezele, ne pa njeni olupki.

Jana Valenčič

Stereotipna diplomacija

situacije in individualno iniciativo. Slovenska ministrstva bi lahko razpisala natečaje za ideje za predstavitev Slovenije med lokalnim slovenskim

katerega ne kaže, da bi si ga en del slovenske diplomacije že zastavil. Namreč, kaj so njihov cilj, namen, program, pooblastila, kriteriji odgovorno-

Mati podarila

Veliko srce nesrečne matere iz Šenčurja - V devetih letih tragično izgubila brata in pri življenju drugega

Življenje. Nekdo ga mora podariti. Otroku ga dasta mati in oče. S Klemnom sva ga dala temu človeku. O njem ne vem nič. Predstavljam si ga kot krepkega, poštenega človeka. Niti malo me ni strah, da bi ta človek bil s Klemnovim srcem hudoben. Ali slab. Zamislila sem si, kaj če bi prišel nekdo in rekel: "Tu imate možgane za vašega Klemna". Niti trenutek se ne bi obotavljala, dala bi vse, kar imam.

Klemen je odšel k vojakom

Sedimo v kuhinji Ljudmile Taškar, matere z velikim srcem. Po pogrebu je nismo motili. Hrabra ženska je ta nekdanja snažilka letališča na Brnikih. Ne zaradi tistih dni, ko je tudi po letališču divjala vojna in so prišli k njej rekoč: "Ljudmila, nihče noče in si ne upa, pridite, letališča ne moremo pustiti v nemar..." In je šla.

"Ustrelijo me lahko tudi doma, pred hišo, nekdo pa ja mora čistiti letališče. Bilo je rez grozno. Vse prazno, nikjer nikogar, samo zven tvojih korakov..."

Priznam, strah me je bilo vse tiste soldačije, mitraljezov in tankov. Tako strah me je bilo pred mnogimi leti, ko sem začela delati na letališču, iz Šenčurja pa še ni vozil avtobus. Dobro tri četrt ure hoda je bilo do letališča in ko me je strah že tolkel po petah, sem se ustavila in prižgala cigareto...

Potem so me dali na Zavod za zaposlovanje, po poldrugem letu so me upokojili. To poldrugo leto je bilo kar lepo, posvetila sem se sinovoma, ki sta mi ostala, Juretu in Klemnu."

Pred devetimi leti se ji je

v prometni nesreči smrtno ponesrečil brat. Tri leta pozneje, njen najstarejši, 28-letni Edo, in zdaj ji je umrl komaj sedemnajstletni Klemen.

"Da mi je nekoliko lažje, si dopovedujem, da je Klemen

odšel k vojakom. Res bi moral iti..."

Usodni padeč na pogo-rišču

Ljudmilo je življenje kar

sinovo srce

oba sinova - Ostala s sinom in mislijo, da srce njenega najmlajšega zdaj ohranja

nekajkrat postavilo pred hude preizkušnje. Tragične nesreče, pred tem razpad zakona, izguba dela, tudi njen 27-letni Jure ne dobi dela. Prav v teh dneh so ga poklicali na letališče, morebiti bo zadovoljil zahteve in ga bodo zaposlili...

"Letališče in letala so bila moj drugi dom. A, če sem se kdaj peljala s takšnimi? Kje pa, največji, kar sem, jih čistila, je bil DC 10 s 480 sedeži. Deset nas ga je čistilo celih pet ur..."

Klemen je bil povsod priljubljen, marljiv in delaven, bil je pri gasilcih, ukvarjal se je s športom. Po njegovi nesreči, ko je ležal tam na Kliničnem centru, so njegovi prijatelji vsak večer sedeli tu, kjer zdaj vi sedite, čisto tiho in samo hlipali z mano...

Čeprav je bil že velik fant, je spoštoval moje želje. Poglejte, dogovorjena sva bila, da se zvečer ne zadržuje zunaj po deseti uri. Ko je nekoč zamudil in pritekkel domov, je pogledal na uro, ki je kazala pet minut čez deseto, in rekel: "Mami, za kazen pridem jutri pet minut prej..."

Zaposlil ga je sosed. Aprila so v Cerkljah na nekem pogorišču obnavljali streho. Klemen je omahnil v globino, nezavestnega so prepeljali na Klinični center, vendar mu niso mogli pomagati. Poškodba možganov, samo čudež ga reši...

"V nedeljo sem spet sedela ob njem. Ležal je tam pripet na tiste žice in cevke brez življenja. Samo aparati so dajali znamenja, da mu bije srce..."

In sem mu govorila. Zdaj

več niti ne vem, kaj vse sem mu govorila, ga božala in govorila. Tudi jokala...In neverjetno, še zdaj komaj verjamem, nenadoma mu je iz očesa kanila solza...Počasi mu je drsela po licu...Torej me je on slišal...Vse je slišal, mojo ljubezen, vero, upanje, vse, samo govoriti ni mogel. Rotila sem ga, naj se ne preda...

Zdravniki so rekli, da je malo upanja. Da je vse manj upanja. Dan za dnem, teden, vse manj upanja...

Potem so rekli, da čudeža ni, da tudi upanja več ni. In čisto na koncu so me vprašali, če bi podarila sinovo srce drugemu, da bi mu rešila življenje...

In sem rekla: da. Podpisala. Še preden sem podpisala, sem svojo odločitev zaupala umirajočemu sinu. Vem, da se je strinjal, saj tako živi del njega naprej..."

Najtežje so dolge noči

"Ne vem, kako sem zbrala to moč in se tako odločila. Nisem vedela, ne kdaj in ne komu bodo presadili srce mojega sina. Potem sem zvečer gledala televizijo in slišala, da je kirurška ekipa dr. Toneta Gabrijelčiča presadila sinovo srce v prsi nekega 45-letnega Ljubljana. Pozneje so mi povedali, da gre za nekega Stojana Boleta..."

Ljudje me sprašujejo, če ga poznam, če sem vedela, komu je namenjeno srce mojega sina. Ne, nisem vedela, gospoda ne poznam. Ko sem o tem razmišljala, sem si predstavljala

možaka močnejše postave, dobročudnega, vesele narave, ki bo s Klemnovim srcem še veselejši..."

V hiši se oglasi zvonec. Nesrečna mati se opraviči in čez nekaj trenutkov vrne s Svetim pismom v roki. "Bila je Marjana, Klemnova prijateljica, ki mi je vrnila Sveto pismo. Izposodila si ga je pred pogrebom..." Pogreb, kot so ga domačini pripravili za še ne osemnajstletnega Klemna, se v Šenčurju ne pomni. Žaro z mladeničevimi posmrtnimi ostanki je iz mrliške vežice v cerkev pospremilo deset njegovih prijateljev in vrstnikov, župniku Cirilu Isteniču je ministriral Klemen Balažič,

si je za to priložnost odel bela mašna oblačila in farane ozaveščal s citatom akademika dr. Antona Trstenjaka, da namreč vse, ki imajo vero, lahko osrečuje misel "umrješ, da živiš"...

"Teden dni pred nesrečo je Klemen prišel domov in me vprašal, če lahko v nedeljo pripelje domov prijateljico Darjo...Bog, kako sta bila lepa.

Včeraj je Darja prišla in me vprašala, če lahko vzame Klemnov motor. Rada bi vse delala, kot sta s Klemnom...Vzemi, draga Darja, vzemi, vendar ne smeš živeti v spominu...Ljudje so rekli, glej, zdaj se bo pa z drugimi prevažala... Kaj potem. Hvala

dijak drugega letnika gimnazije Želimlje in Klemnov prijatelj.

Vrstniki iz Šenčurja so Klemnu spesnili verze in vanj vgradili misel iz omenjenega Svetega pisma ter Hemingwayevih del. Omenjeni župnik

Bogu, življenje mora teči naprej, prva ljubezen pa ostane večno v spominu...Mar ni dovolj že teh mojih dolgih noči? Ko ga zagledam, kako pada, pada..."

Na obisku pri Žabotvih v Gibini

Kjer je doma

“Najini otroci, šest jih je, naju vedno obiščejo. Tudi Vida, čeprav ima malo časa. Vedno imamo polno hišo, zmeraj je kdo na obisku. Kjerkoli so, tu je vselej njihov dom,” pripovedujeta starša Vide Žabot, lanskoletne Slovenke leta. Na kmetiji, ki stoji v idilični vasi Gibina pri Razkrižju, le lučaj od hrvaške meje, sta doma prijaznost in poštenje. Že pri prvem stiku z Žabotovimi dobi človek vtis, da gre za družino srečnih otroštev.

Odkar je salezijanska sestra Vida Žabot postala neizogiben del slovenskega medijskega življenja, se pri Žabotvih oglasi tudi kakšen novinar. “Kar dosti jih je bilo tukaj,” pripoveduje mati Julijana. Sedaj, ko je

Razkrižje postalo pomembna točka v hrvaško-slovenskih odnosih, pa so novinarji v njihovem koncu še bolj prisotni.

V Gibino se pride po vijugasti cesti iz Ljutomera, ki se vije čez polja in med griči, poraščenimi z drevjem in trto. Polja so skrbno obdelana, ob cesti pa stojijo oznake za gostišča in vinotoče ob vinski cesti. Gibina je vas na meji, tik za Razkrižjem. S kmetije Žabotvih se vidi poslopje carinarnice.

Žabotovi so gostoljubni. Gosta povabijo v prostrano kuhinjo s krušno pečjo. V pekaču je pečenka, oče Ivan pa ponudi domače vino. Na vprašanje, kako se počutijo zdaj, ko videvajo slike svoje hčerke

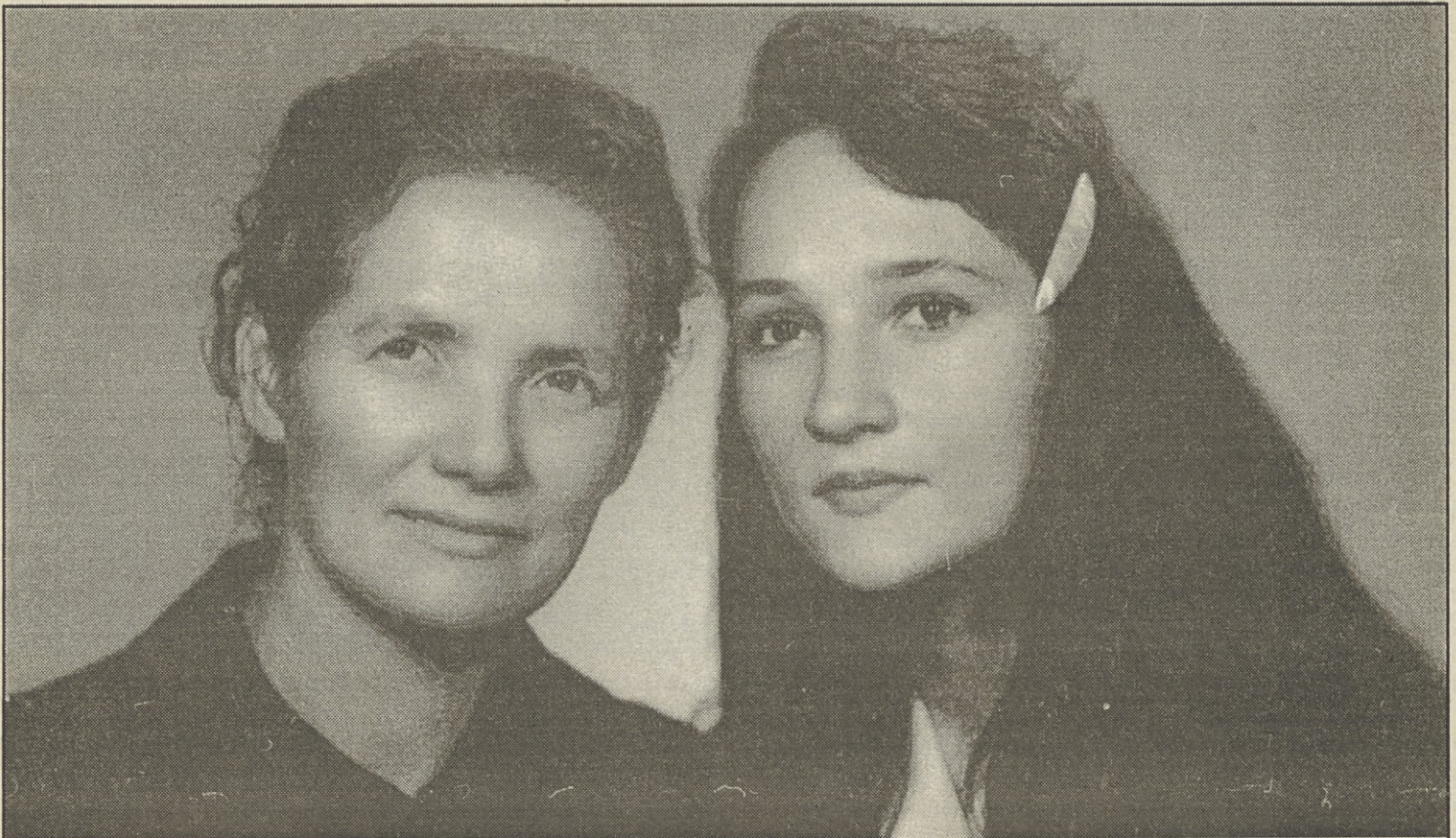

Pri Žabotvih je vedno čas za smeh in veselje

tako rekoč v vsakem časopisu, se mama zasmije: “Nič ni drugače kot prej, le skrbi je več.” Slednje se sliši kot napol v šali.

Otroke imata enako rada in na Vido ne gledata nič

drugače kot na njene brate in sestre. Bila je živahen in veder otrok, vedrost pa je tudi sicer značajska poteza Žabotvih. “Vida se je za redovništvo odločila že v osnovni šoli. Ko je upravnik šole spraševal, kaj

Julijana Žabot s hčerko Vido

dobra volja

bo kdo po poklicu, je Vida rekla, da bo sestra. 'Če boš ti sestra, bom jaz papež,' ji je takrat rekel. Ko pa smo zdaj imeli novo mašo, je Vida srečala učiteljice, s katerimi je hodila skupaj v šolo in jim za šalo naročila, naj upravniku povedo, da je postala sestra, njega pa še ni bilo pri kardinalu," se muza mati Julijana, "Upravnik namreč ni mogel verjeti, da bo tako živahno dekle šlo v redovniški poklic." Oče z nasmehom doda: "Še danes je takšna. Se ni še nič poboljšala..."

Kljub drobnim šalām na račun živahnosti pa sta Žabotova ponosna na svoje otroke. "Tisto, za kar so se v življenju odločili, so imeli že od malega v sebi. Življenjske poti so si izbrali sami," pravita. "Najprej sem želel prepričati Vido, da bi se odločila za kak drug poklic," pripoveduje oče, "rekla je, da dobro ve, kaj dela, zato je nisem več prepričeval. Važno je, da so otroci zadovoljni.

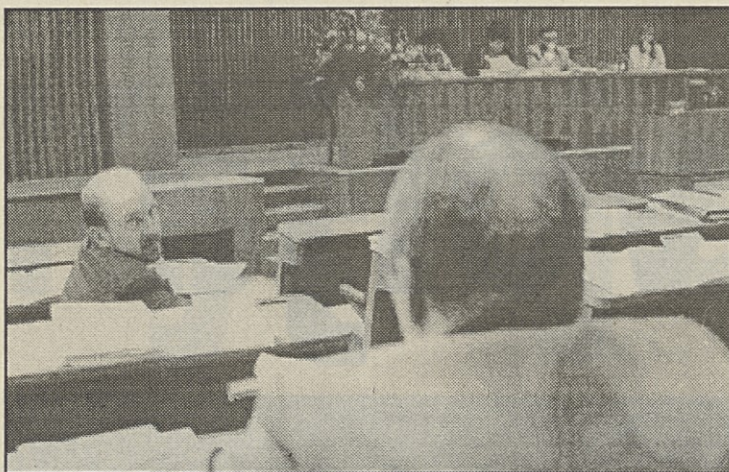
S sosedi se dobro razumejo. Lučaj daleč poteka meja. Če bi človek vrgel kamen preko polja, bi padel na Hrvaško. "Nikdar nismo širili sovraštva ali nestrpnosti. Edino, kar smo hoteli, je bil slovenski jezik v cerkvi."

Pri Žabotovih je doma dobra volja. "Najini otroci se nikdar ne prepirajo med sabo. Drug drugemu pomagajo, če je treba. Mi prepira ne poznamo." Na vprašanje, če kaj pogrešata otroke, zdaj ko so odrasli in si ustvarili svoja življenja, se oglasi oče Ivan: "Kaj bi jih pogrešali, če so pa ves čas tu. Ko eni gredo, pridejo spet drugi. Če jih kaj rabiš, samo zažvižgaš, pa so že vsi na kupu..."

Vasja Ocvirk

Žabotova pred hišo, v kateri so odraščali njihuni otroci

Danilo Kovačič: "Demokracija ulice in

Drevo

Zagovor Danila Kovačiča objavljamo, ker nihče razkriva mehanizem delovanja igralnic

"Prisegam, da nisem zlorabljal položaja. Svoje delo sem vedno opravljal vestno in odgovorno in to zahteval od svojih sodelavcev. Nikoli si nisem na nelegalen način pridobival kakršnihkoli premoženjskih koristi, ne zase ne za kogarkoli drugega. Petnajst let sem posvetil Hitu, se skupaj s sodelavci odrekal marsičemu, tudi družinskemu življenju, ki ga delavci v turizmu že sicer živimo drugače od mnogih drugih ljudi.

Še enkrat želim poudariti, da v celoti zavračam obtožnico in zaupam v pravično sodbo."

Nadaljevane iz prejšnje številke

Zaradi vključevanja Hita v financiranje posojilne službe se stroški poslovanja Hita niso povečali. Hit je imel dovolj neizkoriščenih likvidnih deviznih sredstev v glavni blagajni igralnice. Zadrževal jih je zato, da bi jih čim kasneje zamenjal za takratne dinarje - zaradi visoke inflacije. Hit je kasneje prejel plačila iz tujine, kar je bilo v interesu Slovenije. Kot vemo, je takrat vpadla v jugoslovanski monetarni sistem Narodna banka Srbije, kar je povzročilo še višjo inflacijo in kasneje razpad jugoslovanskega monetarnega sistema.

Hit je z zadrževanjem tuje efektivne v glavni blagajni igralnice in terjatev v tujini omogočil Sloveniji, da je prejela za okrog 16 milijard lir deviznih sredstev, ki bi jih sicer prejela Narodna banka Jugoslavije.

Iz povedanega sledi, da je sprememba v delovanju posojilne službe imela več pozitivnih učinkov za državo, podjetja in goste, in sicer:

- Zaradi vključevanja Hita v financiranje posojilne službe se je povečal obseg danih posojil igralcem, s tega tudi promet igralnice. V času od septembra 1991 do avgusta

1993 se je zaradi te spremembe devizni priliv povečal za približno 50 milijard lir, kar je bilo zelo pomembno in koristno tako za državo kot za podjetje.

- Hit je z zadrževanjem deviznih sredstev v glavni blagajni igralnice in s kasnejšo izterjavo terjatev omogočil slovenski državi, da je prejela približno 16 milijard lir deviznega priliva, ki bi ga sicer prejela Narodna banka Jugoslavije.

- Čeprav naša država šele pripravlja zakon o preprečevanju pranja umazanega denarja, je Hit že leta 1991 z vključitvijo v financiranje posojilne službe preprečil možnost pranja denarja v svojem poslovanju. S tem je preprečil škodo, ki bi lahko nastala tako podjetju kot državi.

- Večja kontrola delovanja posojilne službe in boljši pregled danih posojil igralcem ter humana izterjava dolgov igralcev sta vplivala na dober imidž Hita in na povečanje obiska tujih gostov ter na povečan obseg poslovanja in zasluzka.

Pri oblikovanju načina delovanja posojilne službe in izterjave terjatev smo se zgle-

metode javnega linča”

za obešanje

iz Nove dobe ni prestopil praga katerekoli Hitove igralnice ali bil član udбомafije - Tekst

dovali po delovanju turističnih agencij. Te pridobivajo goste za polnjenje hotelskih kapacitet, za kar jim hoteli priznavajo provizijo od vrednosti opravljenih turističnih storitev gostom.

Pri tem agencije ne angažirajo svojega kapitala, saj prejmejo vnaprejšnje plačilo turistov za prodane aranžmaje, medtem ko plačajo storitve hotelom šele po izvršenih storitvah. To pomeni, da hoteli kreditirajo agencije, toda vseeno jim hoteli priznavajo provizijo. Iz tega sledi, da pravica do provizije ni povezana z angažiranjem sredstev, ampak z opravljenimi storitvami. Pogosto se dogaja, da turistična agencija opravljenih storitev ne poravnava in je hotel prisiljen odpisati terjatve. Toda ne glede na to, da hotel storitev izvede pred prejemom plačila in da ga bremeni ves rizik izterjave, pa le-ta priznava agenciji od 10 pa celo do 30 odstotkov provizije od vrednosti opravljenih storitev. Ti aranžmaji so za hotel ugodnejši, kot da so njegove kapacitete neizkoriščene. Znan izrek namreč pravi: najdražji hotel je prazen hotel; najdražja igralnica je prazna igralnica. Tako prazen hotel kot tudi prazna igralnica ne moreta ustvarjati dobička, ampak samo izgubo.

Verjetno se marsikomu postavlja vprašanje, zakaj ni Hit sam omogočal igranja igralcem na up. To so poskušale nekatere igralnice, ki delujejo dlje od Hitovih, vendar pa so to kmalu opustile. Terjatve, ki so jih imele igralnice do igralcev, so bile v velikem obsegu neizterljive zaradi

specifike igralniške dejavnosti. Temu ustrezne so bile tudi obravnave terjatev ob izterjavi le-teh na sodiščih.

Italijanska sodna praksa v bistveno manjšem obsegu ščiti upnika -igralnico kot druge upnike, ki imajo terjatve iz naslova prodaje blaga, oziroma opravljanja storitev. Zaradi tega so se igralci v sodnih sporih sklicevali na to, da niso iz igralnice nič odnesli in da so igralne žetone, iz česar izvira terjatev, zaigrali ter jih s tem igralnici vrnil in da ji torej niso ničesar dolžni. Drugi pa so se sklicevali na nepremišljenost in s tem zmanjšano razsodnost ob zadolževanju, češ da so se ob igri spozabili in se zato prekomerno zadolžili. To so sodišča pri sodbah upoštevala.

Zelo odmeven je primer igralca v italijanski igralnici San Remo. Igralec si je pred leti izposodil od igralnice za 5 milijard lir žetonov. Igralnice te terjatve preko sodišča ni mogla izterjati, ker je igralec trdil, da je izposojene žetone pri igranju izgubil in jih tako pustil igralnici. Zato je sodišče razsodilo, da ni dolžan igralnici poravnati dolga, saj le-tega ni. Igralnica je navedeno terjatev v celoti izgubila.

Ker smo v Hitu upoštevali izkušnje drugih igralnic in nismo ponavljali njihovih napak, nismo v igralniškem poslovanju izgubili oz. odpisali niti ene terjatve, ki sicer pogosto slabijo poslovanje drugih igralnic. Zaradi odpisa neizterljivih terjatev so podjetja v težavah in gredo neredko v stečaj, tudi brezposelnost se zato večja.

Danilo Kovačič

Očiten primer so sanacije naših bank, ki bodo slovensko državo stale več milijard dolarjev, pa za to ni nihče sodno preganjan.

Z vključitvijo Hita v financiranje posojilne službe, tako da je le-tej posojal žetone, ni Hit izgubil niti ene terjatve. Vse terjatve, ki so zapadle do prepovedi delovanja posojilne službe, so bile Hitu v celoti plačane.

Z zmanjšano provizijo posojilni službi smo od leta 1990 do 1993 Hitu prihranili 5 milijard lir. Druge slovenske igralnice so zmanjšale provizijo šele dve leti za nami.

Vse podjetniške odločitve, ki sem jih predstavil, in še mnoge druge so ustvarile uspešnost poslovanja Hita, ki dosega osemkrat večjo rentabilnost poslovanja kot igralnice v drugih slovenskih podjetjih. Če bi tako poslovali, kot poslujejo druga podjetja, ki izvajajo igralniško dejavnost, bi

v lanskem letu dosegli za 2,1 milijarde tolarjev manj bruto dobička, kot smo ga dosegli. To pomeni 30 milijard lir oziroma več kot 30 milijonov DEM manj dobička. To je toliko, kolikor smo vložili v izgradnjo Perle.

In kako se država obnaša do podjetja, ki je sposobno dosegati tak poslovni uspeh?

Hit bo letos plačal približno 40 milijonov DEM več dodatnega prometnega davka, kot bi ga skupaj plačalo več manjših samostojnih igralnic, ki bi dosegle enak skupen promet kot Hit. Progressivna davčna stopnja, ki velja od letošnjega leta dalje, se namreč giblje od 5 do 40 odstotkov. To je tako, kot če bi velika trgovina za isto blago plačevala nekajkrat večjo stopnjo prometnega davka kot manjše trgovine, in sicer samo zato, ker je velika in ker dobro posluje. Na tak krivičen, a legalen način,

nas obremenjujejo in s tem preprečujejo razvoj in zaposlovanje na Goriškem. S tem denarjem bi lahko pospešeno razvijali turizem in letno zaposlovali 500 mladih in drugih brezposelnih delavcev.

Delovanje posojilne službe in tudi delovanje igralnice je za javnost neopazno spremljala, usmerjala in nadzirala tajna služba SDV z utemeljitvijo, da gre za posebno občutljivo in pomembno dejavnost, ki je samo podjetje ni sposobno obvarovati škodljivih vplivov.

Posojilna služba je delovala v sodelovanju s tajno službo, ki ni želela, da bi tudi jaz bil v celoti seznanjen s to dejavnostjo. Ni mi namreč zaupala, saj nisem bil član partije. Moja naloga je bila, da jim redno poročam. Prav tako sem moral pred sprejemom vsakega novega delavca v igralnico ali celo za premestitev že zaposlenega delavca v Hitu, ki je delal izven igralnice, dobiti njihovo soglasje.

Ko je oblast prevzela Peterletova vlada, so se pričele širiti govorice, da se v igralnicah pere umazan denar. Zato sem se sestal z Igorjem Bavčarjem, tedanjim notranjim ministrom, in po njegovem nasvetu tudi z Mihom Brejcem, takratnim direktorjem VIS. Bavčarju sem izrazil željo po sodelovanju pri odpravljanju in preprečevanju nepravilnosti, če bi se le-te pri naši dejavnosti pojavile.

To se mi je zdelo zelo pomembno, saj smo že do tedaj uspešno sodelovali z Narodno banko Jugoslavije pri preprečevanju širjenja ponarejenega denarja, ko so ga skušali gostje podtakniti našim blagajnikom. Miha Brejc je priznal, da igralniške dejavnosti ne pozna dovolj dobro in mi predstavil svojega sodelavca, ki bo zadolžen za to dejavnost. Ta naj bi prišel k nam na obisk in na razgovor o specifični igralniške dejavnosti in njenega delovanja.

Toda namesto tega je VIS pričel tajno spremljati Hitovo poslovanje, mene in nekatere moje sodelavce in oblikovati Hitov dosje.

Aktivnostim VIS-a se je pridružila tudi SDK, ki je na vsak način hotela najti v Hitovem poslovanju nepravilnosti in poslovanje podjetja kriminalizirati. Obenem se je v javnosti stopnjevalo prepričanje, da Hit posluje nezakonito. Prepričan sem, da so bile tako aktivnosti VIS-a kot kasnejše SDK-ja politično motivirane.

Afera Hit je bila v javnosti sprožena s točno določenimi političnimi nameni, ki se danes povezujejo s problematiko obstojaudbomafije, korupcije in "moralnosti" privatizacije slovenskega gospodarstva. Da je gonja proti Hitu bila vseskozi politično in ne pravno ute-

150 milijonov dolarjev neplačanih davkov. Sledile so insinacije o vpletenosti Hita v financiranje političnih kampanj določenih strank in volilne kampanje predsednika Milana Kučana.

Ko se je izkazalo, da so te obtožbe neresnične, so sledile obtožbe o "divji privatizaciji". Ko tudi tega ni bilo moč

in nelegalno.

Da gre za politično motiviran obračun s Hitom, dokazuje tudi dejstvo, da so se veliko bolj kot pravosodni organi s podjetjem vseskozi ukvarjali najvidnejši opozicijski politiki. Glavni protagonisti obtožb proti Hitu so v glavnem ljudje iz Slovenske ljudske stranke in Slovenske socialdemokratske stranke (Marjan Podobnik, Janez Janša, Ivo Hvalica in Marijan Poljšak).

Vse navedeno kaže na dejstvo, da so se na Hitovem hrbtu kresala kopja opozicije v poskusu diskreditacije vladnih strank, katerim se še vedno skuša s konstruirano afero dokazati, da jim je Hit financiral politične kampanje. Vsi se še spomnimo floskule o kupljenih volitvah, ki se je pojavila v približno istem času kot prve inkriminacije našega podjetja.

Ni naključje, da se povezava vladajočih strank s Hitom še danes omenja v kontekstu protikorupcijskih zborovanj opozicije z očitnim namenom manipulacije z nikoli argumentiranimi obtožbami na račun Hita o podkupovanju politikov in kupovanju volitev.

Takim ambicijam opozicijskih strank se je v celoti podredila SDK, katere vloga v inkriminaciji Hita je več kot očitna. Eno izmed pomembnejših vprašanj, na katerega vse do danes nimamo odgovora, je, zakaj je bila Državnemu zboru poslana zaupna informacija SDK o Hitu, še preden je bil zapisnik o inšpekcijskem pregledu SDK zaključen.

Informacija je med drugim zlonamerno in zavajajoče prikazovala dokapitalizacijo Hita kot "divjo privatizacijo", čeprav v zapisniku SDK ni navajala, da bi lastninjenje podjetja Hit potekalo nezakonito. Nasprotno. Večkrat je v zapisniku SDK zapisana trditev, da je proces lastninjenja v Hitu potekal v skladu s tedaj veljavno zakonodajo. Zaradi tega dejstva se je kasneje scenarij afere Hit ponovno spremenil.

Se nadaljuje

PRED SODNIKOM - Obdolženi (od leve proti desni) Darko Makuc, Danilo Kovačič, Anila Thanasi Kodrič in Danilo Kodrič se niso poslušali obtožnice. (Foto: Blaž Samec)

Kdo je v resnici mož na sliki, ki ga je Delo določilo za moža Thanasijeve?

meljena, priča tudi dejstvo, da je afero Hit iniciral Marjan Podobnik, poslanec in predsednik Slovenske ljudske stranke, in ne kriminalisti oziroma pravosodni organi.

Obtožbe proti Hitu so se stalno spreminjale. Začelo se je z Janševimi natolcevanji, da neko podjetje dolguje državi

prepričljivo, predvsem pa pravno utemeljiti, so nas javno obtožili utaje davkov. Tudi ta inkriminacija Hita s strani SDK je bila z razsodbo Vrhovnega sodišča ovržena. Starim obtožbam so sledile nove. Vse, kar je Hit kadarkoli počel in tudi česar se je lotil na novo, je naenkrat postalo problematično

Japonski prodor

Japonska je svoj prvi cilj, doseči predvojno stopnjo razvoja, uresničila leta 1952, hkrati pa so v tem času ameriške okupacijske sile zapustile njeno ozemlje. Kasneje, leta 1967, je dosegla še drugi veliki cilj: gospodarsko je namreč dohitela ZRN.

Skrivnost japonskega "ču-deža" gre iskati prav v Japoncih samih. Delo jim ne predstavlja nujnega zla, pač pa življenjski ritual, kar se kaže v nizki odsotnosti z dela in majhni izkoriščenosti dopustov. Delu se podreja celotna družina. Relativno veliko število žensk namreč že po prvem porodu zapusti službo, saj bi bili prejemki, v primeru zaposlitve, za polovico manjši od njihovih kolegov. Hierarhičnost v življenju je Japoncem privzgojena, zato tudi takšna organiziranost poslovanja v podjetju ni kontraproduktivna. Razlogi za naravno podrejanje hierarhiji so v japonski nacionalni veri - šintoizmu, ki poudarja skupnost, in budizmu, ki zagovarja skromnost in sprejemanje usode.

Kolektivni duh spodbuja sodelovanje, vsakdo sprejema svojo vlogo in s tem povezano odgovornost, hkrati pa se na tak način mobilizira znanje vseh. Nagrado za inovacijo prejme celotna skupina in je prej simbolična kot ekonomska.

Japonski delavec se identificira s podjetjem, skupino, proizvodom. Tako kot vsa družba je tudi delovna atmosfera nekonfliktno naravnana, mlajši absorbirajo znanje in izkušnje starejših, starejši pa prevzamejo moralno in profesionalno odgovornost za njihov osebnostni razvoj.

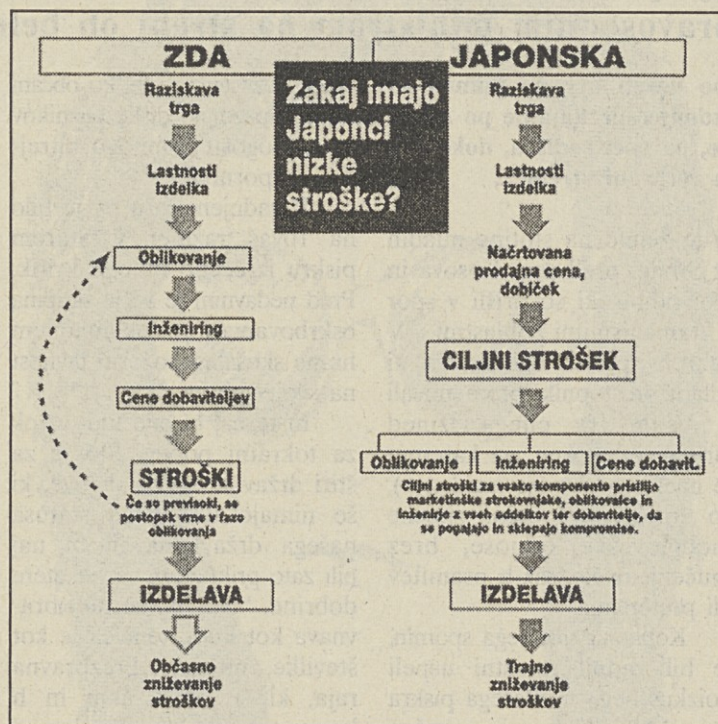
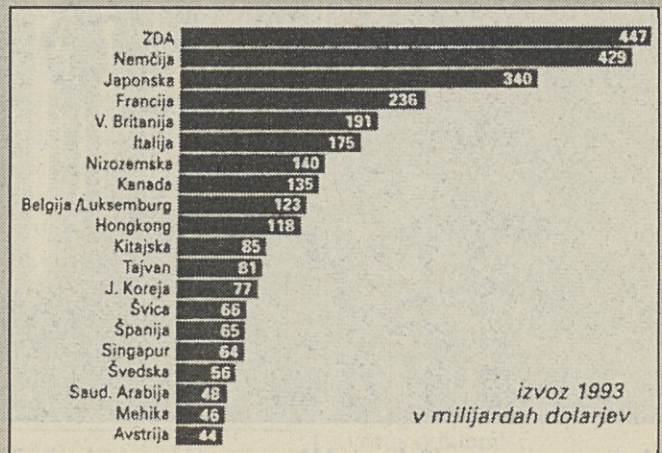
Nasprotovati torej pomeni rušiti harmonizacijo, hkrati pa si vodilni prizadeva pridobiti soglasje skupine preden sprejme odločitev.

Japonci so razvili povsem svoj sistem menedžmenta stroškov, ki se bistveno razlikuje od zahodnega. Ciljni strošek, ki je oblikovan na podlagi načrtovane prodajne cene in

dobička, predstavlja oblikovalcem, dobaviteljem in inženirjem, okvir pri njihovem delu, ki ga ne smejo preseči. Njihovi zahodni kolegi najprej izdelek oblikujejo in šele kasneje razmišljajo o zniževanju stroškov. Očitno je, da so japonska podjetja osvojila nova tržišča ravno zaradi svoje cenovne konkurenčnosti in visoke kvalitete, ki so jo kljub velikim pritiskom na vse sodelujoče na zniževanje stroškov pri oblikovanju, izdelavi in prodaji izdelka, uspeli obdržati.

Rast Japonskega gospodarstva lahko ponazorimo z rastjo bruto domačega proiz-

Največji svetovni izvozniki

voda na prebivalca. Le-ta je leta 1956 znašal 123 dolarjev, leta 1980 že 8.000 dolarjev in danes približno 30.000 dolarjev bruto domačega proizvoda na prebivalca, kar je približno petkrat več od slovenskega, ki je lani znašal 6.133 dolarjev.

Trdoživost Japoncev je bila razvidna tudi v obdobju naftne krize v letih 1970-1975. Nenaaden dvig cen nafte, ki so jo povzročile države proizvajalke nafte (OPEC), je temeljito pretresel celotno svetovno gospodarstvo, ne pa Japonske, otok,

ki je življenjsko odvisen od surovin. Dvig cene nafte je Japoncem uspelo kompenzirati z nižjimi stroški proizvodnje, kar praktično pomeni zavestno odrekanje višjim plačam s strani delavcev in menedžmenta, večjo produktivnostjo in uvajanju novih organizacijskih metod (Just in time, Zero defect ipd.).

Japonska je v obdobju 1965-1980 povečala svojo proizvodnjo za 2,5-krat, vendar je potrošnja surovin in energije ostala skoraj nespremenjena. Industrijski proizvodi vsebujejo več kot polovico manj energije in surovine, kot so jo pred dvajsetimi leti. Najnovejša "energija" - je informacijska.

In moja dežela? Slovenija izvozi letno na Japonsko, ki predstavlja tretjo največjo svetovno gospodarsko in tehnološko velesilo, za borih 25 milijonov dolarjev ali 0,5 odstotka celotnega izvoza Slovenije, kar je občutno premalo za zgodbo o uspehu.

Hudiči na Marijini cerkvi

Štirje zaporniki celjkega Starega piskra Celjanom poskrbeli za spektakularen nočni dogodek - Tekanje po strehi banke, Marijine cerkve, sodišča in Prothasijevega dvorca - Sestanek s pravosodnim ministrom na strehi ob belem siju lune odpadel

V ponedeljek zvečer, malo po deveti uri, so mimoidoči občani postali pozorni na nevsakdanje sprehajanje po strehi sodišča, banke in Marijine cerkve, pa spet sodišča, dokler ni nekomu sinilo, da so "hudiči na cerkveni strehi"...

Na prostornem trgu, ki je ob znanem celjskem večernem mrtvilu ob ponedeljkih še bolj samotni in pust, se je začela zbirati vse večja množica. Duhovitež, ki je izvalil nemarnost s hudiči, je namreč točno vedel, zakaj gre.

Brezpravnost brezpravnih

Nočni, sicer zdaj res vse redkejši obiskovalci teh streh, so praviloma pobegli zaporniki, ki jim vsake toliko iz drugače težko premagljivega Starega piskra uspe pobegniti.

Stari pisker, grozljiv spomenik mučilnice Slovencev iz druge vojne, je ostal zapor vse do dandanašnji. V zadnjih letih Jugoslavije je Stari pisker doživljal drugačno, za zapore skoraj slavno zgodovino. Vanj

si je želelo na stotine mladih iz Srbije, predvsem Kosova in Vojvodine, ki so prišli v spor s tamkajšnjimi oblastmi. V Starem piskru, ki so ga ti mladi prestopniki preimenovali v Vango (v enega izmed Brionskih otokov, na katerem je imel maršal svojo rezidenco), so imeli mir, delo, znosne medčloveške odnose, brez mučenja, nečloveških osamitev ali pretepanja.

Kolikor daleč sega spomin, je bil zadnji tovrstni uspehi poizkus bega iz Starega piskra do pičice podoben in uspešen pred skoraj dvajsetimi leti. Takrat se je na te strehe uspelo povzpeti dvema zapornikom.

Drugače si nekateri zaporniki zapravijo zaupanje s pobegom med množico ob obisku zdravnika ali zdravniškem pregledu, kar seveda znova

vnese poživitev mesta, ko občani mirno opazujejo dirke paznikov za najpogosteje mnogo hitrejšimi zaporniki.

V zadnjem času pa je bilo na rovaš razmer v Starem piskru izrečeno mnogo kritik. Pred nedavnim je večja skupina oskrbovancev z odklanjanjem hrane skušala opozoriti javnost na svoje težave.

In te naj bi bile tudi vzrok za tokratni pobeg. Šlo je za štiri državljane tuje države, ki še nimajo urejenega statusa našega državljanina in bi naj bili zato prikrajšani za nekatere dobrine. "Nas nihče ne obravnava kot ljudi, temveč le kot številke, mi smo brezpravna raja, ki se nima kam in h komu zateči," je eden izmed njih malo pred prihodom prvega paznika povedal mimoidočim, ko so ga opozarjali, da naj ne tvega sestopa z visoke strehe.

Nekako ob pol desetih se je začela predstava, ki jo je moč videti samo v malokateri

dobri francoski ali ameriški kriminaliki.

Pet ur pričevanj

Na sceno priteče paznik, ki ga zaradi hitrosti zanese skoraj na sredo prostornega trga. In potem pridrvijo policaji in spet pazniki.

Ljudje gledajo, komentirajo, prava, živa scena. Eni navijajo za begunce, neka ženska razlaga, da gre za "težke" kriminalce. In začne naštevati, kaj vse "juga" počne tu: posilstva, uboji, tatvine, izsiljevanja... Ženska mora prebirati tuj tisk, kajti vsaj polovica njene pripovedi širši javnosti ni znana...Nek možak jo utiša z vprašanjem, če smo Slovenci same perle...

In bi skoraj prišlo do pretepa. V trenutku je planila na dan mržnja, ki jo je srečati v Bosni, Nemčiji...K sreči so se paznikom iz zaporov pridružili neki civilisti, pozneje izvemo, da so to policaji v civilu, pride sam upravnik

zaporov in šest ali sedem policajev v uniformi, začno se pogajanja.

Scena se umiri v pričakovanju. Izvemo, da hočejo samega gospoda ministra.

"Hahaha, samega gospoda ministra. Tega še v službi ne moreš najti, kaj šele ob tej nočni uri. Ta pa je dobra. Prej bodo siromaki kot muhe popadali s strehe, kot bi priklicali ministra..." komentira eden.

"Pofrkajte jih s strehe, hudiče, ne pa ministra...Dajte meni flinto, jaz sem pomožni miličnik, naj ga ruknem tja v vamp..."

Možak je ob zaničevalnem pogledu najbližjega sredi stavka utihnil.

Ura je že krepko čez ponoč, na trgu je še komaj peščica zijal.

Baje nekdo kliče ministra ali ministrstvo. Če bi se gospodi z ministrstva tudi ljubilo ob tej uri na to stran Trojan, bo četverico državljanov brez državljanstva na stehi pozdravila zora, če ne kar sonce...

Slovenija, komu si še mati

Dopoldne izvemo, da je šlo za dva mladoletnika in dva starejša polnoletnika. Za mlade ljudi. Brezdomce, ki jih niče noče. Oni pa so mislili, da so že v Evropi.

Medtem ko pazniki v zaporu še vedno raziskujejo, kako je zapornikom uspelo odstraniti mrežo z okna, s pilo, nožem ali samo s ključem za odpiranje konzerv, vodstvo zaporov in ministrstvo kupčkata o kazni. O odvzemu še tisto malega, kar jim je od prej ostalo, o samici, druženju v pretesni sobi v prostem času, kajti sanjarjenja o svobodi, o Evropi, jim ne morejo odvzeti...

Ob poltretji uri so se namreč vsi štirje odločili, da ne bodo več vztrajali na stehi, ne čakali ministra, ne bežali, ker se tako niso dogovorili, kam bi naj sploh bežali...

Jani Sova
Slika: Nina

Roparji na morju

Štirje ropi v desetih dneh - Tudi zapravlјivcem na celini ob in po vikendih zmanjkuje denarja - Lastnika sta roparja stlačila v prtljajnik avtomobila

Minuli teden je z roparji imela največ dela policija v Kopru. Kaže, da se je še pred pravo turistično sezono že začel drugačne vrste turizem. Bliskovita akcija v notranjosti, na Izlakah je ropar izpraznil blagajno, vendar že v Tuhinjski dolini padel v naročje policiji.

Življenju na tuj račun se nekateri ne morejo in nočejo odreči. Po že skoraj legendarnem roparju s kolesom, ki je povzročal nočno moro kriminalistom in policiji v Mariboru ter na Ptuj in so ga v nekaj minutah sneli graški policaji, je na Štajerskem zavel mir. Tudi okoli prestolnice ni

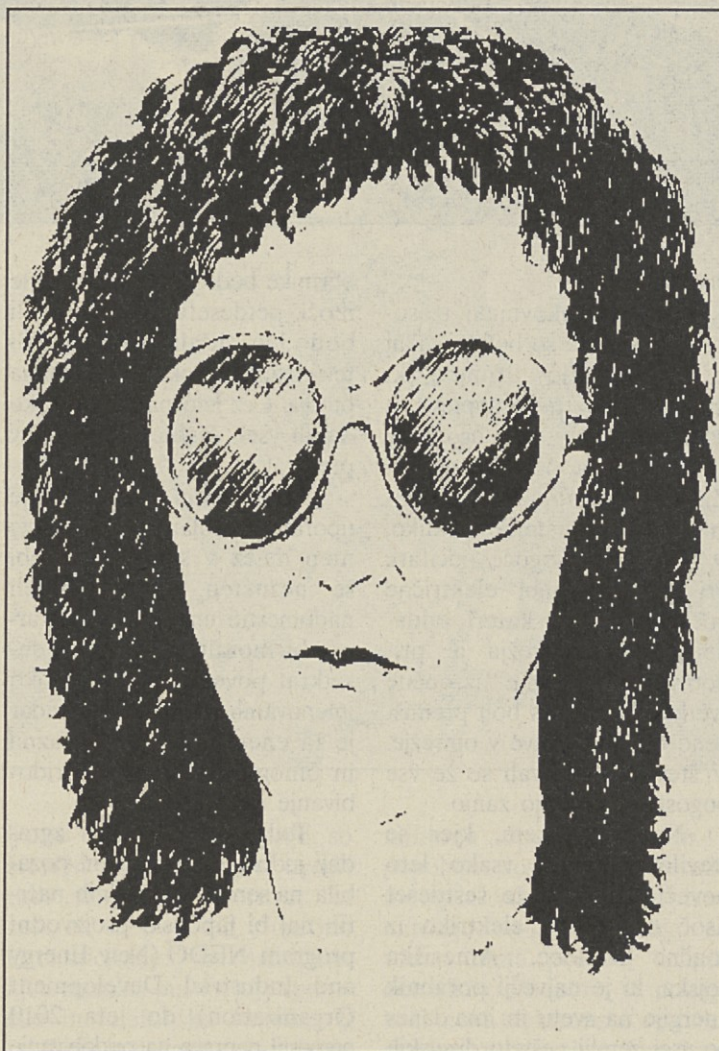
bilo večjih izposojevalcev, če ne štejemo tistih, enako ali še bolj nevarnih, ki v mraku čemijo in oboroženi čakajo na svojo naključno žrtev, da ji poberejo zadnje fičnike.

V Kopru so se ropi vrstili drug za drugim. Zgodilo se je celo, da je ropar udaril uro zatem, ko so se od usluž-

bencev z opozorilom poslovili kriminalisti. To je bilo v ponedeljek, v poslovalnici hranilnice Fiba na Gortanovem trgu. V zgodnjem popoldnevu je v poslovalnico vstopil približno 18-letni fant, visok približno 180 centimetrov, svetlolas in uslužbenkama velel: "Davaj pare", iz blagajne pobral denar in ju ucvril na ulico. Novo finto si je izbrala neznana ženska, stara od 30 do 40 let (objavljamo skico fotorobota), ki je tik pred zaprtjem koprskje menjalnice Libertas lastniku skozi šipo kazala šop pet-tisočakov in hotela bankovec za tisoč mark, ko pa je lastnik vrata odklenil...

Po svoje si Evropo predstavlja tudi domnevni Hrastničan, ki se je s črnim jugotom vkopal na bencinski črpalki na Izlakah, si dal natočiti zvrhano posodo bencina in brez plačila odbrzel do menjalnice, ki jo je oropal in se skušal izmuzniti skozi Tuhinjsko dolino...

- ez

Igre živcev

Kot vse kaže, se splošni družbeni problemi vse pogosteje odražajo v družini, med sosedi, na dvorišču, ulici in cesti. Socialne razmere več kot polovice Slovencev povzročajo nestrpnost, zavist in mednarodne odnose.

Nedavno policijsko poročilo (kraj sploh ni bistven) s trdo in suhoparno policijsko govorico navaja primer otroške igre na nekem dvorišču, kjer se je dvoje otrok skregalo pri žogobrcu, potem o žogi. Eden od otrok je žogo pograbil, drugi pa stekel po svojega očeta, ki je smrkavcu seveda žogo takoj odvezel, nakar je drugi tekkel po svojega očeta, beseda na besedo, Drago pograbil žepni nož in ga zarine Reufu v trebuh...

Parkirni avtomati na sončno energijo

Ko je Zvezna republika Nemčija pred petindvajsetimi leti izstrelila svoj prvi satelit v vesolje, je kazalo, da so nemški znanstveniki že obvladali umetnost pridobivanja električne energije iz vesolja: prefinjeno izdelane plošče iz silicija so neposredno pretvarjale sončno energijo b električno. Photovoltaika (pridobivanje električne energije iz sončne svetlobe) pa je po tem zmagoslavnem pohodu dosegla pomemben napredek zdaj tudi že na Zemlji.

Tako kot v vesolju je tudi na Zemlji vse več satelitov, ki za svoje delovanje potrebujejo električno energijo, vendar jih zaradi zelo visokih stroškov le še poredkoma priključujejo na konvencionalne elektrarne, pravi Juergen Schmidt, ki že več kot deset let razvija solarne sisteme v največjem evropskem centru zasončno energijo na Fraunhofer Institutu ISE v Freiburgu.

Kot primer za to navaja parkirne avtomate, ki jih že poganja energija iz vesolja, saj je cenejša od električnega toka v omrežju. Avtomati bodo stali v središčih nemških mest, kjer so priključki na omrežje najgostejši.

Firma High-Tech Messerschmidt je razvila napravo, ki bo za 180.000 natisnjenih parkirnih lističev potrebovala letno samo dve kilovatni uri. V Koelnu že stoji prek dvesto in v Dresdenu več kot trideset takšnih avtomatov, za katere Schmidtova skupina zagotavlja, da bodo delovali ob vsakem vremenu.

Parkirni avtomati predstavljajo nov tip tehnike. Poseben elektronski sistem krmiljenja, ki bo poganjal tudi računalnike, motorje, uporabljali ga bodo tudi za razsvetljavo, bo skrbel, da se bo poraba električne energije zmanjšala. Elektronski generatorji, ki bodo neposredno vključeni v sistem, bodo dobavljali potrebno električno moč na osnovi sončne energije, oskrba enodružinske hiše z izmeničnim tokom 220 voltov pridobljenim iz sončne svetlobe bo bolj ekonomična, zatrjuje

generatorjev, namerava v prihodnjih letih izdelati ustrezne naprave s skupno močjo sto megavatov.

Samo v Indoneziji živi šestdeset milijonov ljudi brez elektrike. Vlada se je pred kratkim odločila, da bo za začetek z električno energijo oskrbela deset odstotkov ljudi na otoku. Za družine in

električne energije iz sončne svetlobe z močjo 4600 megavatov. Z novo tehnologijo in množično proizvodnjo naj bi ceno kilovatne ure do leta 2000 znižali za dvajset do trideset jenov, kajti šele tako bo električna energija iz sončnih celic za japonska gospodinjstva konkurenčna sedanji električni energiji iz omrežja. Do za-

Schmidt.

Drugi strokovnjaki iz solarne industrije so bolj previdni in priporočajo firmam, ki izdelujejo električne naprave in napeljave, naj že sedaj ugotovijo, ali se takšna oskrba izplača. Za hitro orientacijo so programirali računalniško grafiko, iz katere je mogoče odčitati, pri kateri porabi električne energije in pri kateri oddaljenosti od omrežja je pridobivanje energije izsončne svetlobe že danes bolj premišljeno od priključitve v omrežje. V številnih državah se že vse pogosteje odločajo zanjo.

Na Norveškem, kjer se število vikendov vsako leto povečuje, so jih že šestdeset tisoč oskrbeli z elektriko iz sončne svetlobe. Ameriška vojska, ki je največji porabnik energije na svetu in ima danes po vsej zemlji nešteto dizelskih

obrtneke bodo namestili sisteme moči petdesetih vatov, imeli bodo luč, slišali radio, gledali televizijo, si priključili različna orodja. Čez leto naj bi elektriko dobili vseh šestdeset milijonov prebivalcev.

Kljub temu, da marsikje uporabljajo solarno energijo, je njen delež v svetovni porabi še neznamen. Če bi hoteli nadomestiti eno samo elektrarno, bi morali za stosedemdesetkrat povečati izdelavo tako imenovanih PV naprav, vendar je ta energija okolju prijazna in omogoča razpršeno pridobivanje energije.

Tudi Japonska kljub izgradnji jedrskih elektrarn ni pozabila na sonce. Po vladnih načrtih naj bi japonski proizvodni program NEDO (New Energy and Industrial Development Organization) do leta 2010 namestil naprave na pridobivanje

menjave stoletij nameravajo sedemdeset tisoč gospodinjstev opremiti s trikilovatnimi generatorji.

Za Japonce to ne bo težko. Iz treh razlogov. Prvič, sonce na Japonskem močno sije, drugič, s tem se poveča potreba po klimatskih napravah, in tretjič, električna energija je na Japonskem dvakrat dražja kot v Nemčiji.

Po zaslugi komisije evropske skupnosti v Bruslju, ki v Evropi skrbi za pospešeno uvajanje električne energije iz sončne svetlobe, sodijo danes Evropejci po petnajstih letih v sam vrh uporabe nove tehnike. S programom "Power for the World" pa bodo kmalu po vsem svetu potegnili več milijonov takšnih napeljal.

DIE ZEIT, prevedla Nina Mom

Elektronske novice

Mnoge ameriške časnikarje je prestrašila razburljiva napoved o elektronski informativni publikaciji. Prepričani, da so zamudili pravi čas za vstop v elektronsko dobo, sedaj mnogi založniški magnati hitijo s sklepanjem pogodb o sodelovanju z računalniškimi in telefonskimi družbami, s čimer bi se radi zavarovali pred morebitno digitalno prihodnostjo.

Čeprav je težko napovedovati, kaj je mogoče pričakovati od nove medijske združitve, so novice o njej vselej v stolpcih na prvih straneh. Ne gre toliko za takojšen dobiček, pač pa za strah pred neznanim. Trg elektronskih publikacij je še zelo majhen, le nekaj firm je bilo doslej pripravljenih investirati vanje kakšen milijon dolarjev, nekaj pa je tudi takšnih, ki ne želijo razglašati svojega dobička.

Zadnja konferenca o elektronskem tisku, ki je bila letos marca v Tampi, je pritegnila pozornost kar 600 bornih mešetarjev, to je trikrat več kot leta 1993, vendar je zanimanje pokazalo le nekaj dobrih menedžerjev in uveljavljenih založnikov. Tudi nekateri strokovnjaki za nov način obveščanja razmišljajo o tem, kako daleč naj gredo časopisi pri uporabi elektronskih storitev. Najbolj razburjeni se pritožujejo, da zaradi reklam postaja branje ameriških časopisov vse bolj revno in okrnjeno.

Spričo dejstva, da so se dobički 19 odstotkov iz leta 1985 zmanjšali na 14 odstotkov, so mnogi svetovalci prepričani, naj se časopisi usmerijo v bistvo svojih poslov in opustijo vznemirljivečare digitalne dobe.

V časopisni industriji se odločajo za srednjo pot tam, kjer so najbolj ogroženi. Najbolj izpostavljena točka v časopisih je prav oglasni del, ki prinaša

približno osemindvajset odstotkov celotnega prihodka. Namesto da bi potrošniki sami iskali hišo, avtomobil ali službo v lokalnem časopisu, se raje obrnejo na izkušene agencije, ki pri svojem osvajanju trga uporabljajo telefone, telefakse in hišne računalnike.

Čeprav so v naravi časnikarskega dela dejanski stiki z javnostjo, poročanje in objav-

ustvarijo do petsto milijonov dolarjev prometa.

Bolj dvomljive postajajo računalniške storitve, ki so vezane na centralni procesor (on - line računalniki). Po teoriji, da se z osebnim računalnikom ponaša že vsak tretji Američan, se obeta razvoj množičnega trga za bolj splošne vrste časnikarskih informacij, kamor spadajo novice in razvedrilo. Mreže posrednikov, kot sta Campuserve in America On-line, močno izzivajo časopisne hiše. Čeprav trdijo, da so pridobili že štiri in pol milijona naročnikov, je to le nacionalna ilustracija, saj večina pokriva lokalni trg in težko ustvarja dobičke.

Prodigy Services je podjetje združeno s Searsom, Roebuckom in IBM. Čeprav je s 2,2

Mercury Center v severni Kaliforniji.

Četudi bi špekulanti z elektronskimi novicami uspeli, bi za dovoljenje o njihovi uporabi morali najprej vprašati časnikarje. Kaj se bo zgodilo z jutranjikom, če bo njegova vsebina dosegljiva, kakor hitro bi napisana? In kako bodo časopisi pritegnili oglaševalce in nadzorovali vsebino tekstov, če jih bodo takoj uporabili distributerji? Čeprav je časopisna industrija pred tremi leti močno pritiskala na regionalne telefonske družbe in zahtevala, naj se ne vmešavajo v informativne storitve, ji to ni kaj prida uspelo.

In ker mnoge telefonske družbe še vedno nimajo zadosti denarja, da bi izpodrinile lokalne časopise, denimo, Times

ljanje v dnevem časopisju, so številni lokalni časopisi uvedli tudi telefonske storitve; za začetek so ponudili "osebno komuniciranje" za osamljene, kjer stranka pusti svoje sporočilo in telefonsko številko. S takšnimi potezami lahko letno

milijona uporabnikov in s popolnim dostopom do besedil mnogih vodilnih časopisov največje on-line omrežje, še vedno nima posebej velikih dohodkov. Podobno se dogaja tudi novi elektronski različici dnevnega časopisa San Jose

- Mirror ali Baby Bell, že ustanavljajo joint - venture (združeno podjetje), v katerem nameravajo skupaj začeti prodajati telefonske storitve.

THE ECONOMIST,
prevredla Nina Mom

Brezposelne babice

Suženstvo izvrše globoko hrepenenje, a tudi revolucionarnost, materialna beda porodi hude obtožbe, pogled v stvarnost zahteva reforme. Brezposelni si želi delo. 128.374 jih je, ki so ostali na cesti; lahko sprožijo socialni prevrat? Ali so še dovolj siti in premalo jezni, ravno prav sprijaznjeni s položajem?

Na Slovenskem je brezposelnih 56.911 žensk; dobre in slabe delavke, neizobražene in visoko šolane, prijazne in pikre: mame, samohranilke, žene, ljubice, tete, sestrične, vnukinje, tudi babice. Slednje so že v letih in, tako pač je,

pri polaganju življenjskih bilanc. Poračun preteklosti jim odgovarja, ali so živele dobro. Kaj je pred njimi in kako bodo živele vnaprej, še lahko načrtujejo in gradijo, o tem odloča materialna preskrbljenost. Kdo bo poskrbel zanje v trenutku,

ko jim zakon odreče najprej pravico do denarnega nadomestila, potem do denarne pomoči in kot zadnji izhod pravico do socialne podpore? Pogojev, da postanejo upokojenke, pa tudi ne izpolnjujejo...

Za 30 let

“Ni bilo ure, ko ne bi želela iti v službo,” se Olga spomni časa, ko je bila še v službi. Svoje delo je rada opravljala, četudi največkrat za majhen denar. Osemindvajset let je bila zaposlena v Topru, najprej osemnajst let v likalnici kot “pakirka”, potem je prešla na boljše delovno mesto in si

služila denar kot skladiščna delavka. Deset let je prevzemala blago, ki je prišlo v tovarno, in potem izdajala material naprej v proizvodnjo. Do neljubega dne, ko so ji povedali, da je ne potrebujejo več.

“Meseca aprila 1992 so me odpustili kot tehnološki višek. Čez dva meseca je šlo podjetje v stečaj, stari Toper so izničili za novega, za “Toper 2000”. Brez odpravnine sem se znašla čez noč na cesti.”

Zakaj brez odpravnine?

“Zadnja runda odpuščenih delavcev ni dobila ničesar...”

Na borzi dela je dve leti, delovne dobe pa ima: “Trideset let, sedem mesecev in devet

dni," informacija, ki jo izstrelji z bridkim prizvokom. Kot petnajstletna deklica se je morala po končani osnovni šoli zaposliti v tovarni. Univerzalna dvojnost življenja, prisotna tudi v njenem, na primer svetli trenutki, kot je bila poroka pri osemnajstih in leto kasneje rojstvo prvega otroka. Leta so minevala in naenkrat sta bila otroka odrasla, ona in mož dedek in babica, oba brez dela.

Tudi Miha ima trideset let delovne dobe; bil je avtoprevoznik, potem pa ga je pred petimi leti izdalo srce. Pot ga je vodila pred invalidsko komisijo, prošnjo so mu zavrnilo, pač pa je bil ob izpit. Njegovo delovno obdobje se je sklenilo na Zavodu za zaposlovanje, po modrem tovarnjaku pred neometano hišo pa se sprehaja rja.

Njej je pravica do denarnega nadomestila, ki ga izplačuje zavod, že potekla: "Dela tudi nisem dobila, torej so mi po dveh letih dodelili 15 tisoč tolarjev denarne pomoči, ki jo prejemanj sedaj, ko pa se mi bo po šestih mesecih iztekla še ta pravica, mi ostane še ena možnost: socialna pomoč." A tudi ta ima svoj rok.

"Elektrika, voda, smeti, telefon, zavarovanje, televizija, dimnikar... Nič nama ne ostane, ko pa oba skupaj dobiva trideset tisoč. Že prej smo bili navajeni skromno živeti, pa vendar, kupiti si ne moreva ničesar. Že štiri leta."

Ničesar?

"No, čevlje na dve leti, reči za toaleta, nogavice, le to, kar je res nujno, pa še za tisto zmanjka."

Se bo še kdaj lahko zaposlila ali se bo z raznoraznimi pomočmi lahko prebila do pokojnine, za katero ji manjka še pet let delovne dobe? "Toliko je mladih, pa ne dobijo dela, kako, povejte, se naj potem jaz zaposlim!"

Za 24 let

Materialna stiska ji je načela zdravje, potrpljenje in voljo do življenja. Z možem in dvajsetletnim brezposelnim sinom

živi v majhnem stanovanju. Po štiriindvajsetih letih dela v proizvodnji podjetja Aero je postala tehnološki višek in začele so se neprespane noči.

"Samo moj mož in zdravica vesta, kaj vse sem morala preživljati," govori med solzami dvainštridesetletna Danica, "tako sem razočarana..."

Nad čim?

"Popolnoma sem obupala, vsaka malenkost me razburi in spravi v jok. Nj človeka, ki bi mi pomagal. Če mi ne bi invalidska komisija odobrila prošnje, bi bila danes brez

vseh dohodkov. Po štiriindvajsetih letih dela ne bi imela ničesar — kako je to mogoče? Saj sem si vendar zaslužila vsaj toliko, da lahko preživim... Vem, narod je na robu obupa, zato pa je več samomorov. Potem pa se vprašam: kaj pa meni preostane?"

Dokler je bil Tito, sem vsaj jaz imela delo. Ta družba ni zame naredila ničesar, nič dobrega."

Za 22 let

Njena prva zaposlitev je bila v tekstilni tovarni, kjer je pričela delati kot priučena šivilja pri osemnajstih letih; po dveh letih nedokončane trgovske šole. Enajst let je šivala na tekočem traku na normo, potem pa se ji je, odprti za učenje, kot je bila, pokazala boljša priložnost in je iz proizvodnje prešla v administracijo: njeno delo je za nadaljnjih enajst let postalo vnašanje podatkov, precej bolj

obremenjujoče delo kot prejšnje in nič kaj boljše plačano. Pozimi 1989 so jo dosegli jeziki krize v podjetju in vedela je, da bo postala odveč. Takoj si je poiskala novo službo, in sicer na Ljubljanski banki, a tam so jo potrebovali bore malo, le za dva meseca. A že si je uredila novo delo, prav tako kot vnašalka podatkov, tokrat za šest mesecev.

"Po dvaindvajsetih letih je bila moja delovna kariera končana," odrezavo izreče Majda.

Stara je petinštrideset let in je delovni invalid, na borzi dela že četrto leto. Prvi dve leti je preživela z denarnim nadomestilom, potem leto dni z denarno podporo, nakar je ostala pet mesecev brez vsega. Šele, ko jo je invalidska komisija uvrstila v tretjo kategorijo, kar pomeni, da ima zmanjšano sposobnost za delo, je postala ponovno upravičena do neke vsote, ki ji je pripadla po več kot dvajsetih letih dela. Skupnost za invalidsko in pokojninsko

"Do revolucije v Sloveniji ne bo prišlo. Nekdo je v sedemdesetih letih sprejel zelo pametno odločitev, razpršenost industrije po vsej deželi. S tem je nastal sloj polkmetov, ki so dobri delavci in ki na podjetje gledajo kot na svoje. Obenem so lastniki hiš in drugega. Tisti, ki ima premoženje, pa se ne gre revolucije."

dr. Jože Mencinger,
Delo, Sobotna priloga, 30.
aprila, Z okrogle mize o
gospodarskem položaju

zavarovanje ji izplačuje 16.685 tolarjev.

"Luka in Jan, moja dva vnuka, mi vlivata voljo do življenja, sicer bi že davno obupala. Groza! Zvečer, ko ležem v posteljo, o tem razmišljam in bedim dolgo v

noč. Pa kaj naj naredim? Jarkov pri svojih letih in zdravstvenem stanju ne morem kopati ne jaz ne moj mož."

Peter je že obhajal Abraham; s stečajem podjetja Emo, v katerem je delal trideset let in tri mesece kot skladiščnik, se je znašel na cesti. Od februarja letos je prijavljen na Zavodu za zaposlovanje in prejema denarno nadomestilo v višini 22 tisoč tolarjev.

"Zgodilo se je tisto, česar sem se najbolj bala: oba sva ostala na borzi," pravi Majda. "Nič več me ni sram, po tolikem času, tudi prositi pomoči me ni več sram."

"Nekaj bi morali narediti z nami, starci. Ko si star petinštrideset let, je konec! Zame ne bo več dela... Težave imam z zdravjem: ožilje, hrbtenica, obrazni živec, želodec, obraba hrustanca v sklepih," Petrovega seznama kar noče biti konec. Prošnjo na invalidski komisiji pa so mu vendar zavrnilo.

Poročena sta šestindvajset let in dokler sta oba delala, je družina odšla vsako leto na počitnice, največkrat k prijateljem v Dalmacijo. Drugi časi zahtevajo od njih skromnost in omejitve potreb ter želja: "Že dve leti nisva bila nikjer. Kupiti si ne moreva ničesar. Denar gre za položnice; ne pozna nobene zabave, nobene gostilne. Kar imava, sva si ustvarila prej, ko sva bila oba zaposlena."

Vedno poštenjaka od glave do pet: "Res, zmeraj sva živela pošteno! In kaj imava? Šest let star avto in stanovanje." Pa še tega jima je pomagala kupiti hčerka.

Peter ob njuni stiski zmajuje glavo: "Država je kriva, z vrha navzdol. Zamenjati jih je treba, potujejo in zapravljajo denar, še perila si ne utegnejo preobleči, že gredo dalje. Večina ljudi pa je na robu. Vrnili smo se v življenje med obema vojnoma, v življenje, ki je slabo, zdaj smo tam, v revščini. Država naj poskrbi za svoj narod!"

Nagradna križanka

				NOVA DOBA	GRŠKO-RIMSKI VEK	BOJEVNICA	CESTNO VOZILO	ŠVEDSKI TIP AVTOMOBILA	PRIPRAVIL SALAMONOV UGANKAR	MOLIBDEN	PREBIVALKA ARABSKEGA POLDOTKA	MERSKA ENOTA ZA SILU	ITALIJANSKI PISATELJ (LUMBERTO-INE ROZE)	EGIPTOVSKI BOG SONCA		
				VELIKI PERZJSKI SAH					AVST. SMUČAR "SUNENTER" RUSKI PISATELJ (NASILJI)							
				MESTO V ZAHODNI SLOVENIJI												
				HROŠČ NA VINSKI TRTI							GAMSU BVOL S CELEBESA					
				GRŠKA CRKA							VISTA ENOLONČNICE					
AUTOR: BORUT LEVEC	GLASBENA LESTVICA	SLOVENSKI PESNIK IN PRAVILNIK (EDVIG)	PREUČEVANJE ARABSKA KULTURE	SLOVENSKA FILMSKA IGRALKA (ITA)	MUSLIMANSKO SVETO MESTO AZJSKI VELETOK			LIBANONSKI POLITIK (RASID)	KAČJI GLAS PEVKA STEFOK			SMUČARSKI KLUB VELIKA PUŠČAVA V INDIJI	UKRAJINSKI HUMANIST IN FILOZOF (GRIGORIJI)	VISTA ZAPONKE NA VZMET		
DEDEK							POLDOTOK V VZHODNI AZIJI POLITIK HAMMAR-SKJOLD									
DROBNA GRŠKA ROZINA							PERZEJEVA MATI ŠPORTNI KLUB IZ CELOVCA					EGIPTOVSKI BOG NEBA				
PEVKA LEAR							POROK VISTA ČASOPISNEGA PAPIRJA					IGRALKA GARDNER				
EVROPSKI VELETOK					OZKA DOLINCA SLOVENSKI DRAMATIK (IVAN)				LEVI PRITOK LENE	SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVINAR (ALDOLZI)	GRŠKO MESTO V EPIRU	STIK DVEH PLOSKEV ANGLEŠKI PLEMŠKI NASLOV				
JUŽNO-AMERIŠKA KUKAVICA				ANGLEŠKO POMORSČAK (JANEZ) OSVEŽILNA PIAJCA			ŽAGAN LES BARLIEV SULFAT TEŽEC						REKA ZANČLJIV IZRAZ ZA DUHOVNIKA			
NOVA DOBA	GLDROKA NEZAVEST	ZAČETEK DIRKE IGRALEC ARKON					MITOLOŠKI KHRISTSKI JUNAK PREPROSTO PLOVILLO									
RIMSKI DRŽAVNIK					OČANEC STARORIMSKI POZDRAV			VZVIŠEN ODER VRHOVNI NORDUSKI BOGOVI								
IGRALKA BERDVA						LUKA V ALŽIRU EUGENE O'NEILL				GOROVJE V ALŽIRU MILANO						
BREZOBZIRNA ZAHREBNA POLITIKA																
POSNEMOVALCI ANTIKREKONJE POEZIJE																
SALOMONOV UGANKAR																

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 2 :

Vodoravno: ovnar, Paolo, Eneida, tuljava, akna, Ante, amikt, Quito, or, nadav, ulkus, Omo, ekonomat, mason, trim, uporaba, Oslo, naslada, IV, transistor, Balt, Ops, masiv, Milči, Butan, listek, vlačuga, Katakata, Kildare, ara, Ra, Mon, izobara, nasetev, soda, mir.

Nagrade in razpis na strani 39

NAGRADNI KUPON ŠT. 3
PRIIMEK IN IME:

ULICA: _____

POŠTA, KRAJ: _____

Oven: Hitite na poti v službo, na poti domov, na poti v trgovino in na cesti v življenje, pa saj vam vendar ne gori pod nogami. Umirite se in naredite nekaj zase, tudi za partnerja, na katerega ste v zadnjem času kar nekako pozabili. Srečne številke: 2, 7, 8, 10, 23

Bik: Glavo si razbijate z razmišljanjem, kako bi predrugačili svoje življenje... Pa ne najdete prave rešitve, morda bi bila malce bolj ustrezna naslednja: pričnite najprej pri sebi, potem pa se osredotočite na odpravljanje tujih slabosti in grehov. Srečne številke: 1, 6, 8, 11, 25.

Dvojčka: Okoli vas vlada prava zmeda, zato se včasih sprašujete, kako sploh vse skupaj zmorete prenašati. Skušajte ohraniti mirno glavo, saj vendar veste, da takšno vzdušje ne more trajati večno. Vse se bo razpletlo, verjemite v svoj prav. Srečne številke: 3, 6, 9, 18, 21.

Rak: Pravilno ste se odločili o zadevi, povezani s službo, a šele sedaj to veste. Obkrožali vas bodo sodelavci, ki vam bodo skušali pomagati, tako da je strah, da bi vam metali polena pod noge, povsem odveč. V ljubezni si lahko obetate prijetne urice. Srečne številke: 5, 8, 9, 16, 26.

Lev: Odločni ste in prav je tako. Za svoje dobro pač mora skrbeti vsakdo zase. Obremenjujete se z nepomembnimi rečmi, namesto da bi se posvetili nerešenim situacijam in morda tudi neuresničenim željam in ciljem. Ljubezen bo takšna, kakršno si boste želeli. Srečne številke: 2, 7, 9, 14, 26.

Devica: Prenečeni boste nad svojim uspehom na delovnem mestu, leto vam je prineslo več veselja in uspeha, kot ste si drznili upati. V zasebnem življenju vam bo sicer zmanjkovalo časa, a boste svoj prosti čas znali izkoristiti kvalitetno. Srečne številke: 1, 8, 9, 13, 27.

Tehtnica: Nervozni ste in postajate tudi utrujeni, naveličani utečenega življenja. Marsičesa ne razumete, zato se poglabljate v večna, a tudi za vekomaj nerešena vprašanja. Raje se posvetite sebi in realnosti, kot na primer partnerju, ki vas pogreša. Srečne številke: 1, 5, 8, 15, 24.

Škorpion: Nimate prav, ko krivdo za lastne neupehe valite na marsikoga drugega, ne pa nase. Vedno ne more iti vse kot po maslu, zaenkrat je življenje takšno, pa ne samo za vas. Potolažite se in sprejmite, kar se vam je zgodilo. Srečne številke: 3, 4, 6, 17, 20.

Strelec: Vaše puščice kar sikajo okoli vas; namerili ste v sodelavce, v starše in partnerja. To pa ne bo dobro, zato jih raje pričinite pazljivo in nežno pobirati. In se opravičevati vsem, ki ste jih storili krivico. Partner vam bo odpustil. Srečne številke: 2, 7, 9, 15, 25.

Kozorog: Premislili ste in sedaj se boste lažje odločili, čeprav menite, da še vedno ne veste kam in kako. A prišel bo trenutek, ko boste vedeli in razumeli. Oseba, ki vam ni naklonjena, bo umaknila svoje krepplje. Vaše ljubezensko življenje bo mirno. Srečne številke: 1, 8, 9, 12, 29.

Vodnar: Občutljivi ste, zato včasih preveč burno reagirate, kar pa gre mnogim na živce, na primer sodelavcem, ki tudi vedno ne mislijo slabo ali pa o tem, kako bi vam škodovali. Razvedrite se in si privoščite malo veselja. Partner vas bo nestrpnost čakal. Srečne številke: 5, 7, 9, 14, 23.

Ribi: Obeta se vam mirnejše, dokaj nevtralnno obdobje brez večjih sprememb. Odpočijte si od naglice in vrveža, ki vas je pričel že krepko motiti. V službi bo napetost popustila in delo boste lahko z veseljem opravljali. S partnerjem se bosta zelo dobro ujela. Srečne številke: 2, 6, 7, 11, 22.

LJUBEZEN

 OVEN	
 BIK	
 DVOJČKI	
 RAK	
 LEV	
 DEVICA	
 TEHTNICA	
 ŠKORPION	
 STRELEC	
 KOZOROG	
 VODNAR	
 RIBI	

BIOENERGIJA

Svetlobni sij, ki obdaja telo — misel o njem je starodavna. In vedno znova se pojavljajo ljudje, ki trdijo, da so sposobni sij svetlobe tudi videti oziroma zaznati.

Avra je kot zanimiv in nenavaden pojav našla svoje mesto že na svetih podobah zgodnjega Egipta, Indije, Južne Amerike, Grčije in Rima. Sledila je krščanska umetnost in svetlobni sij poimenovala: okrog glave se imenuje nimb, okrog telesa avreola, celotno žarčenje pa gloriola.

Obravnavali so jo v mističnih, religioznih in filozofskih spisih, tudi znanstvenih. Svoja opazovanja avre je obširno zabeležil angleški zdravnik Walter John Kilner (1847 — 1920) in svoja odkritja prvič objavil leta 1911. Odkril je namreč, da se naravno opazovanje človeške avre lahko olajša z uporabo posebnega dicianinskega barvnega filtra, ker ima barvilo dicianin določen vpliv na človeški vid. Natančno je opisal in izrisal videz avre pri zdravem človeku, pa tudi pri ljudeh, ki so oboleli zaradi različnih bolezni.

Naslednji pomemben mož na področju razkrivanja avre je bil sovjetski inženir Semjon Kirlian: ob popravilu aparata za elektroterapijo je slučajno opazil bleščečo svetlobo, ki se je pojavila vedno, ko je roko približal elektrodi aparata. Poskusil je z eksperimentom in pred elektrodo postavil fotografsko ploščo. Kasneje je na fotografijah lahko opazil lise, podobne mavrici, le-te so obkrožale vrhove njegovih prstov. Po tem odkritju je posvetil štirideset let svojega življenja proučevanju tega pojava.

Kirlianova fotografija avre je tako predstavljala pomembno prelomnico in bistven napredek na omenjenem področju.

Avra je torej energijska ovojnica, različno obarvana, označuje pa naše telesne, čustvene in mentalne lastnosti. O tem podrobneje v nadaljevanju.

Prijavljen je prvi patent, ki omogoča manipulacijo z geni v spermi

Neomejeno namensko razmnoževanje

Dva ameriška raziskovalca genov z univerze Pennsylvania v Philadelphiji sta razvila preprosto metodo, ki omogoča manipuliranje dednih zasnov v zarodnih celicah živali in ljudi. Posledica takšnega posega so potomci s spremenjenimi geni. Kot se je razvedelo, sta prva prijavila patent za tako imenovano gensko terapijo, s katero bo možno odstraniti oboleli gen in ga nadomestiti z zdravim. To pa je sprožilo razburljive razprave povsod po svetu.

Ralphu Brinsterju in Jimu Zimmermanu njuna tehnika omogoča genetsko reprogramiranje moških razmnoževalnih organov. Z gensko terapijo najprej odstranijo del semenčic, preostale zarodne celice pa uničijo s kemičnim postopkom ali z radioaktivnim obsevanjem. Semenčice, ki jim v laboratoriju glede na željo vzgojitelja ali zdravnika vstavijo "boljši oziroma bolj zdrav" gen, po tej terapiji ponovno presadijo v moda, kjer semenčice z novimi geni nastajajo

in dozorevajo vse življenje in jih pri vsakokratni oploditvi potomci tudi podedujejo.

S to metodo je mogoče dedne zasnove pri samcih sesalcev ne le korigirati, temveč tudi zamenjevati. Če bodo v izpraznjena moda presadili sporijske kakšnega drugega organizma, bodo za namensko razmnoževanje komaj še obstojale meje. Tako bodo lahko "manj cenjeno" spermo povprečnega konja zamenjali s spermo nagrajenega plemenskega žrebca.

Oba raziskovalca pa v svoji metodi ne vidita le možnosti za umetno oplojevanje, ampak tudi "zaščito pred boleznimi ali pred smrtjo dragocenih živali". Genska terapija dedno bolnim očetom obljublja konec njihove skrbi, da bi se jim rodili otroci, ki bi bili že vnaprej obremenjeni z genetskimi boleznimi, saj bo treba le zamenjati gen spermijev v njihovih modih.

Oba Američana sta s svojo patentno ponudbo predramila strokovni svet, ki se bo sedaj moral spoprijeti z genetskimi manipulacijami človeških zarodnih celic prej, kot je bilo to pričakovati. Kar se je zdelo daljna prihodnost, je nenadoma postalo sedanost. Oba biologa sicer zahtevata v zaščiti svojega patenta predvsem uporabo v živinoreji, kar pa ne pomeni, da je ne bi uporabiti tudi v primerih, ko bo šlo za človeka.

Patent Philadelphija je za Evropski patentni urad (EPA) v Muenchnu skrajni primer,

saj bo urad moral poleg novosti, uporabnosti in domiselnosti odločati tudi o tem, če ni v nasprotju z moralno.

Toda o tem, kaj lahko uresničijo v praksi, odloča v Nemčiji zakon o zaščiti zarodkov in ne Urad za zaščito patentov. Profesor Jens Reich, ki je vodja raziskovalne skupine za medicinsko genetiko na Max-Delbrueck centru v Berlinu, pravi: "Genetska terapija je prepovedana in pri tem bomo vztrajali." Dokler bo ta zakon veljal, v Nemčiji ne bodo smeli spreminjati genov v spermijih, četudi bo uporaba patenta v Evropi dovoljeno.

V Ameriki in ostalih evropskih državah, kjer nimajo zakona o zaščiti zarodkov, pa bi v prihodnosti v živinoreji lahko neovirano tržili, saj patenta po tistem, ko je enkrat izdan, ni več mogoče umakniti.

Tudi Nelson Wivel, direktor ameriškega združenja, je pri odobritvi genske terapije previden, saj pravi, da morajo zamenjevanje genov pustiti pri miru, dokler ne bodo zmogni, da bi se odrekli tveganju, ki pri njihovi zamenjavi z drugimi osebki lahko nastane.

Poleg tehničnih in etičnih tveganj bi bila genska terapija nevaren poseg v evolucijo. Zato se večina raziskovalcev in laikov še vedno upira uporabiti takšne terapije. Toda kaj bo potem, ko bodo ti posegi nekega dne bolj zanesljivi?

Romunke ne posiljujejo Slovencev

Sladka pot v Evropo

“...Ne vem, kaj se je kotalilo za križarji in Turki, prebral pa sem, da so vojščake nagrajevali z ženskami. To, kar se zdaj spet vali proti Evropi, pa je najstrašnejša beda in sramota dvajsetega stoletja. Poglejte ta dekleta in te žene, to reko vseh barv in narodnosti, ki se za nekaj mark prodaja ob vseh cestah v Zahodno Evropo, kot da bi se tam res vsem cedila med in mleko...”

Prva noč

Nisem noben farizej in ne pretirani moralnež, da bo takoj jasno. Še vedno trdim, da je ni lepše stvaritve narave ali boga, kot sta ženska in konj.

Za prvo sem predrobil ogromno podplato in ji zmetal mnogo denarja. In ni mi - žal. Ne podplato in ne denarja.

To je potrebno povedati. Da si bomo na jasnem, pri čem smo. In glejte, žarometi avtomobila že nekaj ur silijo v to madžarsko pusto. Od Subotice sem je gostejši promet, blokada Srbije je samo v glavah politikov.

Pogovor je zamrl, če temu lahko tako rečemo. Mladenki, ki sva ju pobrala kmalu za romunsko mejo, malo tolčeta angleško, še manj nemško. Midva pa nič romunsko.

Lepi sta, da je kaj, ti mladenki. Njega dni bi za tako krasotico odvezal mošnjo, preden bi udaril dlan ob dlan. Zdaj pa mi pas za hlačami reže v trebuh, ne medlim in ne žarim.

Ob prvi priložnosti bom zapeljal ob cesto. Trepalnice so vse težje in zdi se mi, da sem trenutek že sanjal. To je takrat, ko voziš in spiš in zaspiš.

Noč je mrzla, v daljavi žari mesto. Na drugi strani avtomobila se odpro vrata. Mladenka izstopi, se ozira, obira. Pokažem na grmovje. Odprem prtljažnik, da se umijem z mineralno.

na začetku, je govoril madžarski žandar, ko je mečkal Romunkina potna lista in prešteval marke. Obe skupaj sta premogli 478 mark. Premalo. Ko sva midva priložila, je zneslo.

“Ali veste, koliko stane našo državo takšno romanje? Romuni nam ne vrnejo pare, te nesrečnice pa se že naslednji

poltemi zagledam razsuto lasišče in čutim roko v mednožju. O, bog, koliko orgelske glasbe za nič. Oči mi hočejo iz jamic, da vidim vse rdeče in Marka, kako se reži v ogledalo.

V dlaneh čutim žametno kožo in piš las, kot bi veter božal pšenično klasje na nepožeti njivi, ko ji dvigam glavo, v njenih očeh začudenje...

“Če so rekli, da...”

“Vsega ne smete verjeti...”

Tretja noč

V hotelu mesteca ob tromeji smo v rosнем jutru. Zaspan vratar najprej pogleda avtomobilsko registracijo. Na parkirišču so avtomobili samo dveh vrst, slovenski in hrvaški. Kot da bi bil nekje v Istri in ne na Madžarskem.

Dekleti kažeta vratarju neki listek z imeni, midva hočeva kavo. To je torej to. Javka. Prevzem svežega blaga. Belega blaga. Zato naju je vratar tako zaničevalno odpravil. Od nekod se pojavita dva tipa, merita dekleti, krilita z rokami in odkimavata...

In smo spet skupaj. Izveva, da njunega lastnika ni, da je že naložil druge in odbrzel proti meji. Dobili sta nov papirček z naslovom v Gyoeru. Na zemljevidu jima Marko kaže, kje je to, da tam še ni Bratislava. Samo, da je na Zahodu...

V Šijofogu izpod spodrecanih kril namakata nogi v vodo, se škropita in igrata kot otroka. Marko je pozabil na prečuto noč, oni pa z nogami, kot je dolg ponedeljek. Zgrabil bi jo za roko in bos tekkel po travi...

Torej do Budimpešte. Morja široka cesta.

“Deken?”

“Kaj ždeken?”

“A, auf fikifiki”.

“Nič deken in nič auf fikifiki”.

Iz avtomobila je slišati smeh. Meni pa gre za vodo.

Druga noč

Tisto zgoraj, kar je zapisano

dan spet pojavijo na cesti...Če jih dobimo sto kilometrov naprej, vama odvezam potna lista...”

Tako torej. S spanjem v hotelu ne bo nič, do Pešte pa je še pet ur. Krasno.

Prebudi me odpenjanje hlač. Kje smo, kaj se dogaja. Avtomobil brzi v noč, v

Adriano Ferarri

Slovenija ne premore niti enega tekmovalca v hitri hoji

Hitra hoja v slepem črevesu slovenske atletike

V Velenju imajo novo atletsko stezo. Tartan so položili lani, vendar so zaradi vremena prestavili otvoritev na letošnjo pomlad. Otvoritveni miting so hoteli združiti s štirimi državnimi prvenstvi, v hoji na 5.000 metrov za mlajše mladince in 3.000 metrov za mlajše mladinke ter tekom na 10.000 metrov za članice, starejše mladinke, člane, mladince in rekreativce.

Od članic in starejših mladink so v najdaljši ženski tekaški disciplini nastopile le štiri atletinje. Tako je v okrnjeni konkurenci državna prvakinja postala naša najboljša maratonka Helena Javornik iz Maribora. Udeležba je bila dobra le pri moških, kjer je nastopilo 26 atletov.

Zalostno je, da državnega prvenstva v hoji sploh ni bilo, ker organizatorji niso prejeli niti ene same prijave. Če se ozremo nazaj, lahko ugotovimo, da v Sloveniji že dve ali tri leta ni bilo tekmovanja v hoji in da temu primerno tudi ni ne mladih ne starejših tekmovalcev v tej disciplini, ki je drugod zelo razvita, v Italiji je skoraj nacionalni šport. Kaj je vzrok - pomanjkanje tekmovanja, strokovnjakov, kadra ali nemotiviranost vseh, ki kaj pomenijo v slovenski atletiki

- lahko samo ugibamo.

Pogled v zgodovino te discipline nam pove, da smo imeli vrsto odličnih tekmovalcev: pokojni Rudi Male je bil skoraj dvajset let jugoslovanski rekorder na 50 kilometrov, po visokih mestih in naslovih jugoslovanskega in slovenskega prvaka so segali še Valter Štajner, Anton Majcen, Munib Tabakovič, Srečo Trpin, Franci Lemež, Mitja Ocvirk, Edi Kolar, Milan Balek, Bogdan Makovšek in drugi.

Ali lahko upamo, da se bo v Atletski zvezi Slovenije našel kdo, ki bo hitro hojo ozdravil, ne izrezal kot slepo črevo atletike?

Slovenska atletika premore strokovnjake za hitro hojo. Tako je tu Kladivarjev trener Mladen Pavljak, velenjski atletski starosta Valter Štajner, dolgoletni tekmovalac in

zdajšnji atletski sodnik Anton - Zvone Majcen iz Ljubljane, pa še kdo bi se našel. Po besedah Milana Lorencija, predsednika strokovnega sveta pri Atletski zvezi Slovenije, bi se našel tudi namenski denar za razvoj te panoge.

Manjka torej samo še nekdo ali nekaj, kar bo sprožilo to akcijo. Mogoče promocije v

okviru kakšnih množičnih pohodov (pohod ob žici okupirane Ljubljane je že ena takšnih priložnosti), ulična hoja v okviru mestnih praznovanj in podobno. Med rekreativnimi pohodi in tekmovalno hojo je lahko vendar samo korak?

Mitja Ocvirk

Brez njih ni atletike Roman Lešek

Z atletiko se je pričel ukvarjati leta 1952. Takoj se je osredotočil na skok ob palici in skok v daljino. Že čez tri leta je bil še kot mlajši mladinec prvi Slovenec, ki je preskočil 4 metre in s tem postavil jugoslovanski rekord za mlajše in starejše mladince ter člane.

Za jugoslovansko reprezentanco je opravil 40 nastopov, zadnjič je v modri majici tekmoval leta 1973 na B finalu evropskega pokala Bruno Zauli v Celju. Je udeleženec dvojnih olimpijskih iger - 1960 v Rimu (izpadel v kval.) in 1964 v Tokiu (12.mesto). Od večjih uspehov so še 9. mesto na Evropskem prvenstvu leta 1958 v Stockholmu, 6. mesto štiri leta kasneje na Evropskem prvenstvu v Beogradu, leta 1964 pa je postal celo mediteranski prvak.

V letih od 1960 do 1988 je bil trener. Vzgojil je vrsto odličnih atletov, med njimi so mnogi postali jugoslovanski prvaki v različnih kategorijah: Vlado Žirovec, Darko Rener, Miro Kocuvan starejši, Milan

Krajnc, Dušan in Stanka Prezelj, Mitja Ocvirk, Tatjana Pavšer in drugi.

Zdaj je zaposlen na IV. osnovni šoli v Celju kot učitelj telovadbe in med prostimi urami dostikrat pride na stadion. V društvu še vedno aktivno sodeluje, zdaj je predsednik strokovnega sveta in vršilec dolžnosti sekretarja društva.

Športa ni popolnoma zapustil, rekreacijsko teče, igra tenis, nogomet, včasih ga sicer zamika, da bi ponovno skočil ob palici, pred dvema letoma je brez treninga skočil 4,20 metra, vendar pa pravi, da za zdaj ne namerava tekmovati na veteranskih tekmovanjih.

Zelo rad pa bi videl, z njim vred tudi ostali delavci Kladivarja, da bi se bivši atleti v teh kriznih časih vrnili na stadion v pomoč društvu.

Mitja Ocvirk

Slovenska sramota stane 8.000 mark -drugič

Kladivarjevi atleti dokončno ostanejo doma - Ministrstvo za šport financira samo smučarske dosežke? - Promocija Slovenije naj bi bila le stvar kluba, občine, športne zveze ...

Pisali smo o težavah državnega klubskega prvaka, Atletskega društva Kladivar - Cetus, katerega člani se zaradi pomanjkanja denarja ne morejo udeležiti finala evropskega klubskega prvenstva, ki bo konec maja v Izraelu. Prepričani smo bili, da bo ta naša mlada država, ki se baha s promocijami, pomagala Celjanom in dodala osem manjkajočih tisočakov, vendar so zadnje novice iz društva takšne, da je bilo, kot vse kaže, naše upanje zaman. Atleti Kladivarja dokončno ne potujejo v Izrael.

Kaj več o tem smo želeli izvedeti od Ministrstva za šolstvo in šport, posebej od gospoda ministra Slavka Gabra, ki je sam bil Kladivarjev atlet. Žal je bil naš napor zaman, ker je gospod minister nenehno na sestankih, na poti, ali ima druge neodložljive obveznosti. Po telefonu pa smo ulovili gospoda Trškana iz Sektorja za šport.

ND: Ali ste seznanjeni s komaj verjetno odločitvijo, da atleti Kladivarja, ki so državni klubski prvaki, zaradi težkih finančnih razmer v klubu ne morejo na evropsko klubsko prvenstvo?

Trškan: "Ne".

ND: Ali so se iz Atletskega društva Kladivar - Cetus obrnili na Ministrstvo za šolstvo in šport po pomoč pri odhodu atletov na finale evropskega klubskega prvenstva in ali ste seznanjeni s tem problemom?

Trškan: "S tem problemom nisem seznanjen, tudi s strani društva nismo dobili nobene prošnje".

ND: Ali bi lahko pomagali?

Trškan: "Tudi če bi Kladivar zaprosil za pomoč, mu je ne bi mogli nuditi. Proračun je že sprejet in ni nobene možnosti, da bi ga obšli".

ND: Kaj pa, če bi to bilo pred sprejetjem proračuna?

športnikov. Mi samo nagradimo posameznike, ki dosežejo večje uspehe".

Vsi, ki nam atletika ni tuja, ki nam šport pomeni nekaj, ki smo ponosni, kadar se na velikih stadionih dviguje slovenska zastava in igra slovenska himna, se moramo vprašati, ali je kraljica

športov v Sloveniji res padla tako nizko, da se aktualni državni prvak ne more udeležiti prestižnega tekmovanja, kar mu pravzaprav glede na vložen trud pripada.

Spomnimo se Albertvilla, Lillehamerja in slovenske gospode v njem. Spomnimo se košarkarjev in med prvimi

uspehi? Mar si dober ducat vrhunskih športnikov Kladivarja ne zasluži, da bi jih država nagradila vsaj z letalsko vozovnico, če jim že ne more dati sendviča ali Coca - cole? Mar je že tudi šport samo domena plačanih izbrancev, za amaterje, ki leto in dan pridno, na svoje stroške, vadijo, pa ta ista država, iz katere so nekateri izbranci več v zraku in po svetu kot na zemlji, v resnici ne premore piškavih 8 tisočakov mark, kolikor stane samo oprema za enega povprečnega profesionalca, uvoženega s te ali one strani meje!

Mar bomo slovenski šport res sebi in svetu prikazovali

Trškan: "To je stvar kluba, občine, v kateri je registriran, in ustreznih športnih zvez. Sploh pa ne financiramo priprav, potovanj in nastopov

častilci na parketu ministra Peterleta. Ali to niso plačali davkoplačevalci? Ali večkratni državni prvaki s kupom državnih rekordov niso večji

samo še z uvoženimi športniki, svojo mladež pa puščali doma lačno in boso?

Mitja Ocvirk

ZVOK IZ KONZERVE

DRAGO MLINAREC,
"Analog", MC, FV Založba

Na kaseti, s katero je Drago Mlinarec prekinil založniški molk, se poleg ambientalnih "Well You Knoww...Okee" in "Ce'st" nahajata še "Predvečerje puno skepse" in "Dijana u gradu" z besedili Miroslava Krleža. Na slednjih je Mlinarec še vedno takšen, kot ga poznamo: genijalno preprost in nevsiljivo liričen. Kaseto lahko naročite na naslovu: FV Založba, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana.

\$ KONCERTI \$

V ponedeljek, 30. maja bo v dvorani Slovan na Kodeljevem v Ljubljani nastopila legendarna grind core skupina **NAPALM DEATH**. Kot predskupini bodo nastopili Švedi **ENTOMBED** in Žalčani **INERCEPTOR**. Nova doba v sodelovanju z organizatorjem, AFK, podarja dve vstopnici tistima, ki bosta prva na telefon 063/441-215 sporočila ime znanega ameriškega jazz saksofonista, na katerega so Napalm Death močno vplivali. \$\$\$ V petek, 27. maja, bo na nogometnem stadionu Kovinar v Mariboru veliki open air festival "SLOVENIJA ROCK '94". Organizator, agencija Nota, je med kar 92 prijavljenimi izbralo 24 skupin.. \$\$\$ V petek, 20.5. bo v celjskem Barflyu koncert skupine **KAYA**

Temni emotivni svet Nicka Cavea

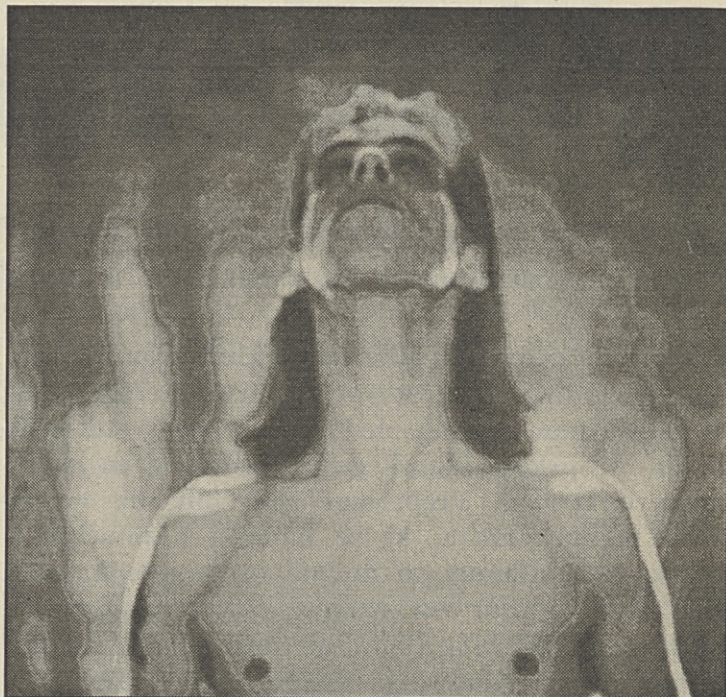
Ljubezen in smrt

Med poznavalci glasbe Nicka Cavea velja nepisano pravilo, po katerem so pravzaprav vse njegove plošče dobre, morda celo še preden izidejo. Nick Cave je namreč eden izmed tistih redkih avtorjev v sodobni popularni glasbi, ki mu je verjeti na besedo in vnaprej. Razlika med njegovimi albumi je po tej teoriji torej le v tem, da so eni dobri, drugi pa boljši.

Najnovejši album, deveti v vrsti, "Let Love In" sodi med tiste boljše. Poleg pohvalnih kritik ga je odlično sprejelo tudi občinstvo. Nič čudnega, saj je celo vedno samokritični Cave v intervjuju za angleški NME izjavil, da je izredno zadovoljen s posnetim materialom. V glasbenem mesečniku Q je kritik zapisal: "Redke so tiste plošče, ki te pustijo budnega dolgo v noč in še dolgo zatem ko si jih vzel z gramofona. Let Love In je ena izmed njih."

Cave je v zadnjih petnajstih letih neizbrisno zaznamoval sodobno rockovsko produkcijo, najprej z no-toričnimi Birthday Party in nato kot samostojen ustvarjalec ob spremljavi skupine The Bad Seeds. Pozkusil se je tudi kot pisec, izdal je dve knjigi, "King Ink" in "And The Ass Saw The Angel", sodeloval pa je tudi z režiserjem Wimom Wendersom pri filmu Nebo nad Berlinom.

Nemirna avtorska os-ebnost,

kakršen Cave nedvomno je, potrebuje prostrano življensko okolje, zato se je Cave skozi leta selil iz domačega Sydneya v London in New York (ki ga še danes ne mara), nato je dlje časa živel v Berlinu, da bi se na koncu ustalil v megapolisu Sao Paulu. Preživel je osem let življenja na heroinu, se znebil odvisnosti in si ustvaril družino.

"Let Love In" je nemara njegova najbolj osebna plošča doslej. Njegov manični poseg v blues, soul in folk izročila danes kulminira z intenzivnostjo, zrelostjo ter odkritimi, morda temačnimi, a iskrenimi čustvi. Cave se v zrelih letih približuje tistim kvaliteta, ki so jih premogli najboljši svetovni

šansonjerji: lahko je šokanten, mračen, krut, preizrazito emotiven, celo utrudljiv, nikoli pa ne bo izumetničen ali enoplasten. To pa je pravzaprav tisto kar loči velike ustvarjalce od ostalih.

Nick Cave bo 29. 5. ob 21. uri nastopil v ljubljanskih Križankah.

Ploščo "Let Love In", kakor tudi vse ostale Caveove plošče lahko kupite po povzetju. Za naročilo oz. brezplačen katalog pišite na naslov: Dallas d.o.o., Gradišče 8, 61000 Ljubljana.

OVA

LESTVE <> LESTVE<> LESTVE <> LESTVE <> LESTVE

TOP 10 EVROPA

1. MARIAH CAREY - Without You
2. HADDAWAY - Rock My Hart
3. BRUCE SPRINGSTEEN - Streets Of Philadelphia
4. ACE OF BASE - Don't Turn Around
5. DR ALBAN - Look Who's Talking
6. CAPELLA - Move On Baby
7. ENIGMA - Return To Innocence
8. ROXETTE - Sleeping In My Car
9. JAM & SPOON - Right In The Night
10. DOOP - Doop

TOP 10 AMERIKA

1. MARIAH CAREY - Without You
2. BECK - Loser
3. ALL 4 ONE - So Much In Love
4. COUNTING CROWDS - Mr Jones
5. SNOOP DOGGY DOGG - Gin & Juice
6. SMASHING PUMPKINS - Disarm
7. R KELLY - Bump'n Grind
8. METALLICA - One
9. GUNS'N ROSES - Since I Don't Have You
10. CRACKED - Low

Maja Cerar: Nadarjeni mladi talenti

Očarljivi zvok violine

“Od nekdanj sta me očarala briljantnost in izrazna moč violinskega zvoka, ki človeka tako globoko presune.” Tako se je izrazila Maja Cerar, ko je bila pred kratkim kot edina umetnica sprejeta med peščico matematikov, fizikov in drugih znanstvenikov švicarske fundacije za vrhunsko nadarjene mlade talente.

Letos pomladi se je predstavila v Sežani in Laškem tudi domačemu občinstvu, suvereno je zaigrala violinski koncert C. Saint - Seansa, ki ga je skladatelj posvetil enemu največjih virtuozov violinske igre - Pablu de Sarasateju.

Maja Cerar se je rodila

in živi v Zuerichu. S sedmimi leti je na svojo željo začela igrati violino, se devetletna predstavila publiku z violinskim koncertom in bila z dvanajstimi kot izredna študentka sprejeta na konzervatorij, kjer jo je profesorica Aida Stucki Piraccini, učenka slavnega virutoza

in pedagoga Karla Flescha in sama učiteljica svetovno znane Anne-Sophie Mutter, takoj vzela v svoj mojstrski razred. Pri njej je z odliko diplomirala in bo tudi kmalu zaključila svoj študij.

Odkar je sedemnajstletna v seriji koncertov igrala po dva koncerta na večer - enega modernega in enega romantičnega - jo švicarski strokovni tisk šteje v najvišji razred mladih umetnikov, njeni “visokokaratni koncerti s presunljivo subtilnostjo ter izrazno močjo” pa kažejo, da spet “vzhaja zvezda na mednarodnem glasbenem nebu”. Ko je na dvajseti rojstni dan v Zuerichu odigrala eno od petdesetih predstav gledališke

izvedbe Vivaldijevih Štirih letnih časov, ji je cel avditorij ob burnem aplavzu prepeval “Happy birthday...”, časopis pa pisal o vseobvladujoči sili njene igre, ki v viharju osvoji publiko.

Poleg vsestranskega in obsežnega glasbenega šolanja je Maja maturirala na klasični gimnaziji - govori sedem jezikov -, veliko koncertirala s posameznimi orkestri, dirigenti in pianisti, zmagovala na natečajih, igrala v gledaliških predstavah, na festivalih in turnejah, televiziji in radiu. Renomirani skladatelji so pisali zanjo, prireditelji koncertov jo predstavljajo kot odkritje, mednarodni tisk pa v koncertnih kritikah uporablja superlative.

Vaje iz demokracije ali kako v Freedomiji ljubijo svoje državljanke in državljane

Proslava

Polmrak. Govorec se z okornimi koraki povzpne na oder, stopi za mikrofona in se odkašlja. S kazalcem potisne očala na vrh nosu in iz žepa potegne list z besedilom. Pravzaprav ga ne potrebuje.

Tehniki prižgejo reflektorje in jih usmerijo vanj. Njegov koščeni obraz zažari v nenaravni belini, njegovo z redkimi lasmi posejano teme se sveti kot kitajski porcelan. Televizijske kamere brnijo. Govorec se še enkrat odkašlja, krcne v mikrofona, da se iz zvočnikov sliši zamolkli "blp", in se skloni nadenj.

"Dragi državljani, drage državljanke," začne s hripavim glasom. "Freedomija je parlamentarna demokracija..." Publika nemo molči in čaka na znak iz vrst obritoglavih varnostnikov. Njihove uniforme so brezhibno krojene in zlikane.

"Freedomija je podpisnica vrste mednarodnih dokumentov s področja človekovih pravic..." Govornik se ustavi, odkašlja in strogo premeri publiko. Iz publike se slišijo pridušeni kriki in odobravanje.

"Freedomija ljubi svoje državljane," dahne govornik. Znak. Ljudje v prvih vrstah ustrezljivo vstajajo in ploskajo. Ostali jim sledijo in aplavz je vse bučnejši.

"Le dva milijona nas je," zarohni, "zato je takšna ljubezen več kot potrebna. Država je tista, ki ustvari narod, skrbi za njegovo blagostanje, razvoj in obstoj. Država je tista, ki vas hrani, varuje, pestuje." Zdaj že cela dvorana stoji in skandira.

"Zato v svojih vrstah ne bomo trpeli omahljivcev, dvomljivcev ter tistih, ki menijo, da država ne stori dovolj za svoje državljane. Tisti, ki mislijo tako, zavajajo množice, jih zastrupljajo

koščinem vratu, "jih je treba iztrebiti. Treba je narediti prostor za tiste, ki to deželo ljubijo, ki so ji vdani in od nje ne zahtevajo nemogočega." Vodja utihne, se spet odkašlja, nato pa

pred govorca in mu svečano izroči bodalo.

Dvorana nori. Mož v dvodelni temno modri obleki kriči: "Razparajte ga, svinjo buzerantsko." Priletna gospa s klobasastimi prsti, polnimi prstanov, mu pritegne. Jetični nekdanji zapornik tudi. Mora. Ve, da ga obritoglavci opazujejo. Kot toliko drugih.

Spet znak. V dvorani zavladati tišina, ljudje sedijo. Govornik si nadene kirurške rokavice ter gumijast mesarski predpasnik. S trdimi koraki stopi k zvezanemu in mu nasloni rezilo na vrat.

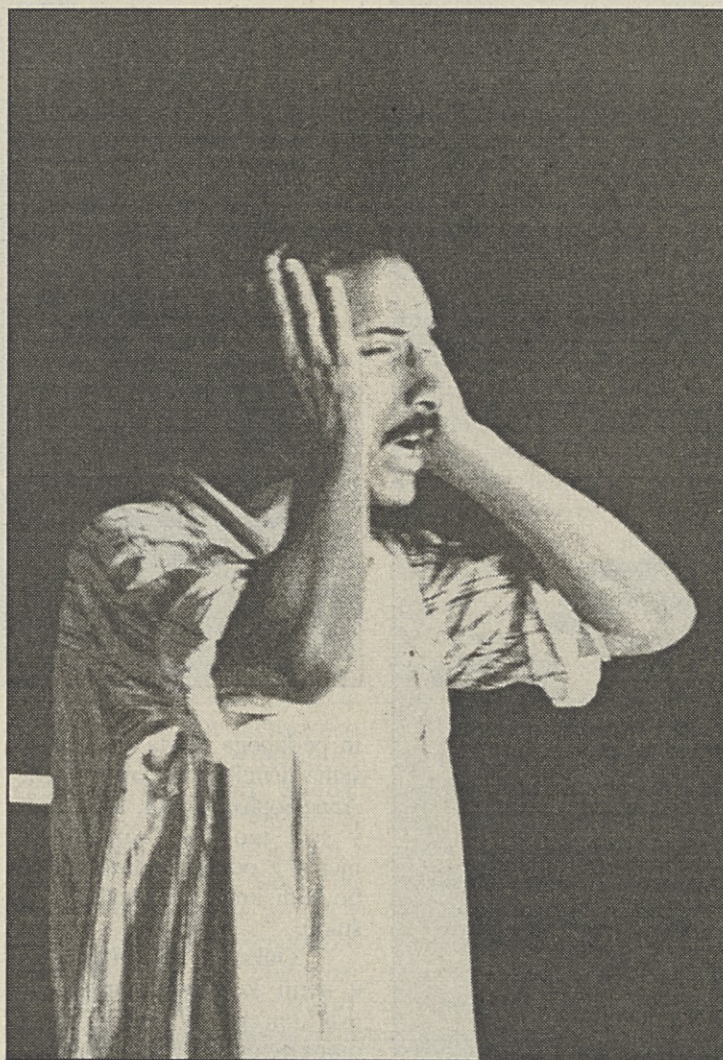
"Oprosti, Miha. To, da si mi v študentskih letih prevzel dekle, nima nič s tem," mu s prijaznim nasmeškom pojasni. "Pač nisi znal živeti v demokraciji."

S kirurško natančnostjo, gib je kratek in odsekan, potegne z ostrim rezilom preko obsojenčevega goltanca ter mu ga razpara. Iz zajede brizgne kri, sledi ji zamolklo grgranje umirajočega.

Govornik se oškropljen od krvi obrne k publiko, ki v tišini izteguje vratove, da bi čim bolje videla žrtvovanega, ki ga stresajo grozljivi kriči. Očitno zadovoljen se smehlja.

Dvorana še nekaj časa molči, nato sledi še zadnji znak. Prostor zajame ekstatično rjovenje in skandiranje. Vodja sname rokavice in predpasnik ter togo zapusti oder. Reflektorji ugasnejo, proslava je končana.

Aaron W. Kronskey

z idejo individualizma in v freedonski narod sejejo nemir." Govorec utihne in si obriše znojno čelo. Ovacije dosežejo klimaks. Moški stojijo na mizah in tulijo, ženske si s telesa trgajo obleko. Družno skandirajo voditeljevo ime.

"Zato," naenkrat zarohni, da mu izstopijo žile na dolgem

hripavo ukaže: "Pripeljite kaznjenca."

Obrtoglavi varnostniki z rdečimi trakovi na rokavih privlečejo na oder brcajočega in kričečega človeka, ga privežejo na steber ter mu zamašijo usta. Varnostnik s posebnimi našitki na ramenu poklekne

Ekskluzivno za Novo dobo

Brazilijska se je ustavila za pet dni

Nova doba plete mrežo. Naš novi poročevalec iz Brazilijske, Marcelo Netto Rodrigues, novinar dnevnika Diário iz Santos, piše o slovesu Brazilijske od Ayrtona Senna:

"Brazilijska se je ustavila za pet dni. Bilo je prefresljivo, kako so Brazilci sprejeli tragično novico. Senno so pokopali z državnimi častmi, predsednik države je razglasil tridnevno žalovanje. Senna bo ostal večni heroj v srcih Brazilcev.

Za takšno oboževanje pa obstaja tudi drugačna razlaga. Današnja Brazilijska ima poleg umazanih političnih intrig še slabe plače in ogromno revščine - in nikogar, ki bi pokazal prava domoljubna čustva. Senna je bil popolna podoba junaka, ki bi lahko premagal te probleme.

Ob njegovi smrti so množice preplavile ulice, noseč brazilske zastave z žalnimi trakovi.

Brazilijska potrebuje novega heroja. Po Senni vsi stavijo na dirkača Rubensa Barrichela. Mu bo uspelo izpolniti praznino v srcih Brazilcev?"

"O dia que chegar,
chegou. Pode ser
hoje ou daqui
a 50 anos."

Ayrton Senna da Silva

Naslov članka v santoškem dnevniku Diário: "Ko bo prišel moj dan, bo prišel. To bo lahko jutri ali čez 50 let." (Ayrton Senna)

TRAGÉDIA Morte pára Senna

Brasil chora a morte do ídolo que não realiz

Ayrton Senna maior e mas cor de sua geração, tem, aos 34 anos, lava atingir o seu objetivo: obter sua primeira vitória na equipe Williams. Ele lidera de San Marino, violentamente col de proteção a uma de cerca de 280 km por hora. Ainda

Senna
na
pagina
10 e um
poster na
última.

DIÁRIO

da Cidade

Circula nos Municípios de Balaia, Santista e Litoral Norte e Sul (SP)

Ano 1 - Nº 229 - Quinta-feira, 5 de Maio de 1994. - CR\$ 250.

Kratke iz športa:

Čemu se smejiyo Bavarci

V zadnjem času kroži po Bavarskem naslednja šala:

Uli Hoeness, dvainštridesetletni manager Bayera (Nemčija), sedi za klavirjem v dvorani trening kampa in strastno igra pesem "FC Bayern- Forever Number One!". Igra uro, dve, tri. Končno pride mimo Franz Beckenbauer in meni: "Uli, če se ne moreš ustaviti, mislim da je desni pedal zavora."

Gimnastična zvezda in sedanjost

Nadia Comaneci (32) je trinajst let po njenem zadnjem nastopu spet v središču pozornosti - posnela je reklamo za glavnega sponzorja Svetovnega prvenstva v avstralskem Brisbaneu. Romunka živi v Združenih državah Amerike in napoveduje skorajšnjo poroko. Srečnež je Bart Connor, olimpijski zmagovalc iz leta 1984. Skupaj vodita telovadno šolo in nastopata na ekshibicijskih turnirjih. Nadia išče sponzorje za romunske telovadke: "Zato, da bodo na Olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996 pobrale vse medalje."

Seks in svetovno nogometno prvenstvo

Pele, triinpedesetletna nogometna legenda, je sprožil mednarodni val diskusij o tem, ali smejo nogometaši pred tekmami seksati ali ne. Švicarski zvezni trener Hodgson je svojim nogometašem za čas Svetovnega prvenstva zapovedal strogo spolno abstinenco. Na to prepoved je Pele izjavil: "Proti normalnemu seksu nimam nobenega ugovora." Takoj se je oglasil njegov rojak Tele Santana, trener v Sao Paulu: "Seks ne pride v poštev. Brazilski nogometaš se izgubi v predigrji in zato porabi preveč energije."

Mož s kapico in ljubezen

Jim Courier, beli mušketir s kapico, ameriški teniški zvezdnik, je po lastni izjavi "tako srečen, kot še nikoli. Kot bi lebdel na oblakih".

Zaljubljen?

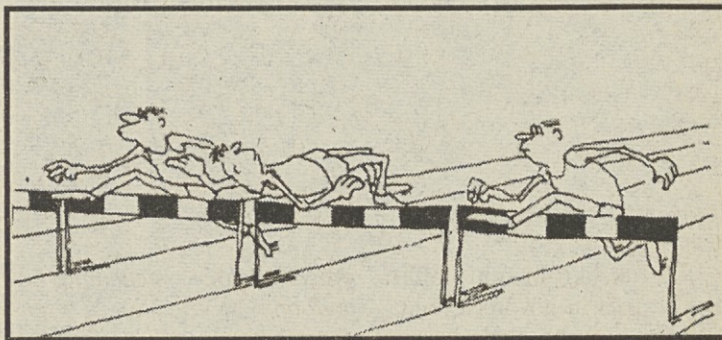
Ne, prav nasprotno. Razšel se je s prijateljico Morgan, ki se je šele pred kratkim priselila k njemu v Palm Springs. Francozinja je znancu zaupala svoje mnenje o bivšem prijatelju: "Jim je velik otrok in velik egoist."

Telefonitis tudi pri športnikih

Tudi športniki niso imuni na telefonitis, "bolezen" sodobnega časa. Nemški kolesar Michael Huebner tudi med treningi nosi Handy - mobitel s sabo - kar pod majico. Njegov trener Schmalfluss je to razvado na hitro končal: Prisilil je "obolelega" kolesarja, da je prenehal s telefoniranjem med treningi, vsaj med pripravami za poletne dirke.

Potoval bi tisoč milj, da bi prišel iz svoje kože...

...PRAVI BRUCE SPRINGSTEEN V SVOJEM SOWNDTRACKU ZA FILM LETA PHILADELPHIA. PHILADELPHIA JE FILM O LJUBEZNI, PA Vendarle ni v njem nobene pomembne ženske (razen tečne odvetnice). Govori o ljubezni do življenja.

"Ljubim pravo..." - Andrew Backett je odličen odvetnik, ki kmalu ni samo odvetnik, pač pa tudi homoseksualec in na koncu homoseksualec z aidsem. In vržejo ga iz službe, češ da ni več dober.

... Toda stvar, na katero niso računali, je bil pogum tega človeka. V iskanju pravice se obupani Andrew zateče po pomoč k Millerju, odvetniku njegovega kova, ki pa postane živčen že, če je v istem prostoru z Backettom, torej je njuno sodelovanje nekoliko zapleteno. In Joe Miller ni edini, ki se ne more upirati predsodkom.

Ko je Tom Hanks zvedel za vlogo, se je takoj spustil v temeljito raziskovanje značaja človeka, ki je zbolel za najhujšo boleznijo naše dobe. Shujšal je za 15 kilogramov, se pogovarjal z desetimi obolelih. Spraševal je o trenutku, ko so zvedeli... Bil je presenečen, kako odkrito so mu odgovarjali.

Čeprav je bil Hanks doslej predvsem komedijant, se je z dramo postavil med oskarjevce. In tudi Jonathan Demme, režiser, je bil navdušen. S kolegom, scenaristom Ronom Nyswanerjem, sta se odločila, da bosta naredila kolikor se da duhovit in sproščen film o strašni temi. In uspela, jasno.

Mick

Bi še kdo limone?

"Ko me kritiki opisujejo in se spravljajo na limonadaste vsebine mojih del, jim nikoli ne pride na misel, da bi omenili tudi mojo serijo Family ali celo to, da sem svoj čas za film Day One dobil Emmyja. Kritiki so čudni tipi," pravi Aaron Spelling. Mož je sicer dozorel show biznismen, vendar njegovo ime najpogosteje omenjajo zaradi tiste čudne pojave na dveh mega nogah, ki so ji milostno pravili Dona, iz pocukrane najstniške drame Beverly Hills 90210.

Biznis je biznis in če ti ABC in NBC in podobne mreže ponudijo več kot 3000 ur programa, gre človek kar z lahkim srcem graditi Dallas' in Charly's Angels in Melrose Place in Fantasy Island in T. J. Hooker... in še več in več takšnega.

Možak, ki bi mu lahko rekli hodeča in govoreča Santa Barbara, se je ne glede na vse

znova lotil limonade. Njegova nova namreč, MODELS INC., govori o usodah manekenk, ki prekoračijo trideset in jih nihče več ne mara. Seveda spet nastopa Heather Locklear (Šviing!)

Mick

PO NOVE M. PEVKA

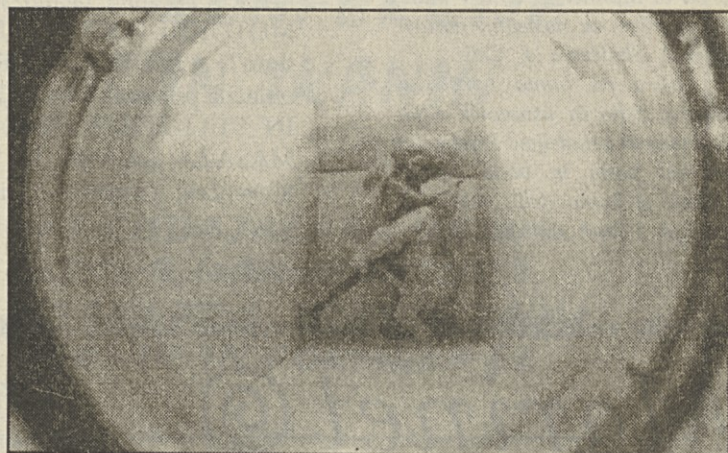
Trenutno vodilna svetovna manekenka Naomi Campbell je v veliki tajnosti posnela svojo inačico pesmi "Ride A White Swan", s katero je skupina "T-Rex" leta 1972 osvajala glasbene lestvice. Svojo interpretacijo uspešnice bo predstavila občinstvu poleti, to pa naj bi bil hkrati tudi uvod v njeno glasbeno kariero.

Majski vrh Franca Purga

"Ni me zanimal klasičen kip kot takšen, vsaj ne v tej postavitvi, temveč njegovo soočanje s čisto vsakdanjimi predmeti, uporabil sem Barbiko, ki med drugim letos praznuje trideset let, predvsem je šlo za ambient.

Instalacijo sem postavil v Emu, med velike stiskalnice.

Vključil sem tudi pšenico, optiko pa ustvaril s pogledi skozi kozarce, pepelnike in podobne steklovine iz vsakdana."

Marinetov informacijski škrat

Marinet je trženjsko informacijska mreža, ki potrošnikom po telefonu posreduje raznovrstne informacije o izdelkih in storitvah: kje lahko kaj kupijo in pod kakšnimi pogoji. Informiranje pred nakupom na telefonski številki 063/441-441 je brezplačno. Podatkovno bazo dnevne informacijske službe pa oblikujejo podjetja z oglaševanjem svojih izdelkov in storitev. Naj postane informacija ključ do nakupa.

Prijetno življenje je sestavljeno iz trenutkov, majhnih in navidez neznatnih, kot so nasmeh prodajalke, ki nam je izročila časopis, prijazen pozdrav cvetličarke, iskren kompliment, svetel pogled iz gneče v križišču in seveda prijateljski stiki. Še kako pomemben je klepet s prijateljem ob kavi...

Uh, je postal zasanjan, ta škrat. Kaj neki ima za bregom, se sprašujem? Če ga dobro poznam, bo že v naslednjem trenutku speljal vodo na svoj mlin. Spet bo nalagal in si izmišljal, zato bo bolje, da jaz prevzamem besedo. Kar nekako me je zapeljal s svojimi sladkimi besedami o prijetnem življenju in podobnih rečeh. Pa s tistim o prijateljstvu. Ja, prav res, prazno je življenje brez prijateljev, mi je spet prišepnil, potem pa prav na uho zarjovel:

"USTANOVIMO KLUB PRIJATELJEV MARINETA!"

"Kaj!?"

"KLUB PRIJATELJEV MARINETA!"

No, ta je pa dobra, si rečem. Potem pa razmislim in ugotovim, da bi bilo res mogoče. A le, če bomo lahko sodelovali.

Spoštovani potrošniki, če ste storitve trženjske mreže že uporabljali in preizkusili, veste, pri čem ste in lahko o svojih izkušnjah tudi kaj napišete. Ste zadovoljni ali pa bi Marineta zdrobili v prah, o tem pišite na naslednji naslov: Marineta, Skaletova 4, Celje.

Počasi pa bomo upoštevali škratovo željo in ustanovili Klub Marinetovih prijateljev. Dokler bo delovala pošta in bodo zvonili telefoni, si bomo delili veselje in izkušnje. Včasih tudi ob kavi.

UPORABNIKI TRŽENJSKE MREŽE SO ISKALI

◆ KDO BI PAZIL NA KANARČKA MED DOPUSTOM (Morda bi polno odgovornost zanj prevzela lačna muca...) ◆ UVOZNIK AFRIŠKE ROBE (Dragi potrošnik, s suženjstvom smo že opravili.) ◆ VLAŽILEC ZRAKA (Ali pa sredstvo za močenje presušenega grla, dobro kapljico, po domače.) ◆ IZDELOVALEC TENIŠKIH IGRISČ (Vemo, kje so žogice in bela krilca.) ◆ LIKALNI STROJ NA VALJE (Nemogoče, da si želite povaljana oblačila.) ◆ HIPNOTIZER (Ne upajte, da vam bo pričaral lepo življenje v slabih časih.) ◆ ELEKTRIČNI PASTIR (Za nedisciplinirane in neuke teličke.) ◆ SOJINA OMAKA (Bio trend, polit po celi državi.) ◆ IZPOSOJEVALNICA MOTORJEV (Na jeklenem konjičku pojezdite k svoji dragi, pa ne hitite preveč.) ◆ KOMISIJSKA PRODAJALNA OBLEK (Po tem bo vedno več povpraševanja, na žalost.) ◆ STEKLENA OPEKA (Za stekleni grad? Kje je vhod v to pravljico?) ◆ IZDELOVANJE KOLES ZA PULTE, OMARE, VOZICKE... (Hitrost je čez vse...) ◆ TAPECIRANJE NA DOMU (Mehkoba. Lepi stari časi, a kaj, ko niso poceni.)

Našteta so le nekatera, naključno izbrana vprašanja potrošnikov. Podjetja, ki lahko uporabnikom trženjske mreže ustrezajo s kako ponudbo izdelkov ali storitve, so vabljeni, da se vključijo v Marineta. Še posebej s ponudbami, ki so jih uporabniki iskali, pa jih ni bilo v mreži.

NEKATERE NAJNOVEJŠE PONUDBE IZ MARINETOVE BAZE PODATKOV

◆ USLUGE KOVINSKE STROKE IN PRODAJA STROJEV ZA OBDELAVO KOVIN (Ali lahko vaša stroka pripomore k jeklenim živcem kovinarskih delavcev?) ◆ HIŠNI ALARMI, DOMOFONI, VIDEOTEHNIKA (Vse za to, da vas nihče ne obišče.) ◆ LAHKI, KLASIČNI IN TEŽKI CEVNI GRADBENI ODRI (Za lahko, srednjo in težko kategorijo.) ◆ PROIZVODNJA IN PRODAJA NOŽEV IN KOS ZA KOSILNICE (V visoki travi se izognite prijaznim kačam in svojim prstom.) ◆ NUDIMO MALICE, TEDENSKA IN NEDELJSKA KOSILA, MORSKE SPECIALITETE (Tudi papirnato brisačo za slinice lačnih?) ◆ GARAŽNA IN INDUSTRIJSKA VRATA HÍRMAN NA MOTORNIM POGON Z DALJINSKIM UPRAVLJANJEM (In odprta je pot v prijazen dom?) ◆ IZDELAVA KRZNENIH IZDELKOV PO NAROČILU (Tudi praljudje so se oblačili po meri.) ◆ IZ-DELOVANJE ZASTAV IN TRANSPARENTOV VSEH VRST IN VELI-KOSTI (Prve za praznike, druge za štrajke...) ◆ KLASIČNA IN ČUTNA MASAŽA ZA VSE, KI STE UTRUJENI PO NAPORNEM DELU (Kar precej jih je, Slovencev, utrujenih po iskanju služb; njih že masirajo po klasični metodi.)

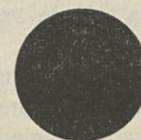
Pripravila Darinka, pripombe je dajal škrat

Poizvedite o izdelku, ki ga nameravate kupiti, ali storitvi, ki jo želite uporabiti

Marinet ©

063/441-441

Vsak delavnik od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 11. ure

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve cele križanke, ki bodo v uredništvu najkasneje do ponedeljka, 23. maja 1994, do 10. ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 2.

Med reševalce, ki bodo pravilno rešili križanko, bo žreb razdelil 5 nagrad, ki jih tokrat prispevajo:

1. nagrada: Darilni paket Grafike Gracer Celje v vrednosti 5.000,00 tolarjev
2. nagrada: Gostinske usluge v vrednosti 1.500,00 tolarjev - Merx Gostinstvo in turizem Celje
3. nagrada: Knjiga Nade Klaič "Zadnji grofje Celjski v deželah sv. krone" - Nova doba
4. nagrada: Četrletna naročnina na časopis Nova doba
5. nagrada: 1.000,00 tolarjev - Nova doba

Do roka je v uredništvo prispelo 417 rešitev, od tega 389 pravih. Nagrade prejmejo:

1. nagrado: Darilni paket Grafike Gracer v vrednosti 5.000 SIT Nevenka Šmid, Ribno, Savska c. 19, 64260 Bled
2. nagrado: Gostinske usluge v vrednosti 1.500 SIT - Merx Gostinstvo in turizem Celje Marjan in Tatjana Blažek, Cesta 27. aprila 31, Študentski domovi, blok 1, 61111 Ljubljana Vič
3. nagrado: Knjigo Nade Klaič "Zadnji knezi....." Nova doba Danica Zajelšnik, Okrogarjeva 7, 63000 Celje
4. nagrado: Četrletno naročnino na časopis Nova doba Vida Gregor, Čečovje 33, 62390 Ravne na Koroškem
5. nagrado: 1.000 tolarjev, darilo Nove dobe: Tone Maršič, Zoisova 46, 64000 Kranj

Čestitamo nagrajencem.

Izžrebani reševalci naj se javijo uredništvu, da se dogovorimo o prevzemu nagrad.

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

KUPON NOVE DOBE
ZA 10% POPUST

PRI VEČERJI V HOTELU TRIGLAV
OD PONEDELJKA DO PETKA

ZA VESE na kg!

Zavese so iz uroza, različnih vláni z
zaključki.

1 kg 3.700 SIT

Viskoza 1 m 900 SIT

Razno blago na kg 1.700 SIT/kg

Trgovina "NADA" Mlinska 22/3 nad.,

Maribor Krčevinska 7, Maribor

Telefon: (062) 212-470

CELJE

Moda

Moda CELJE d.d.

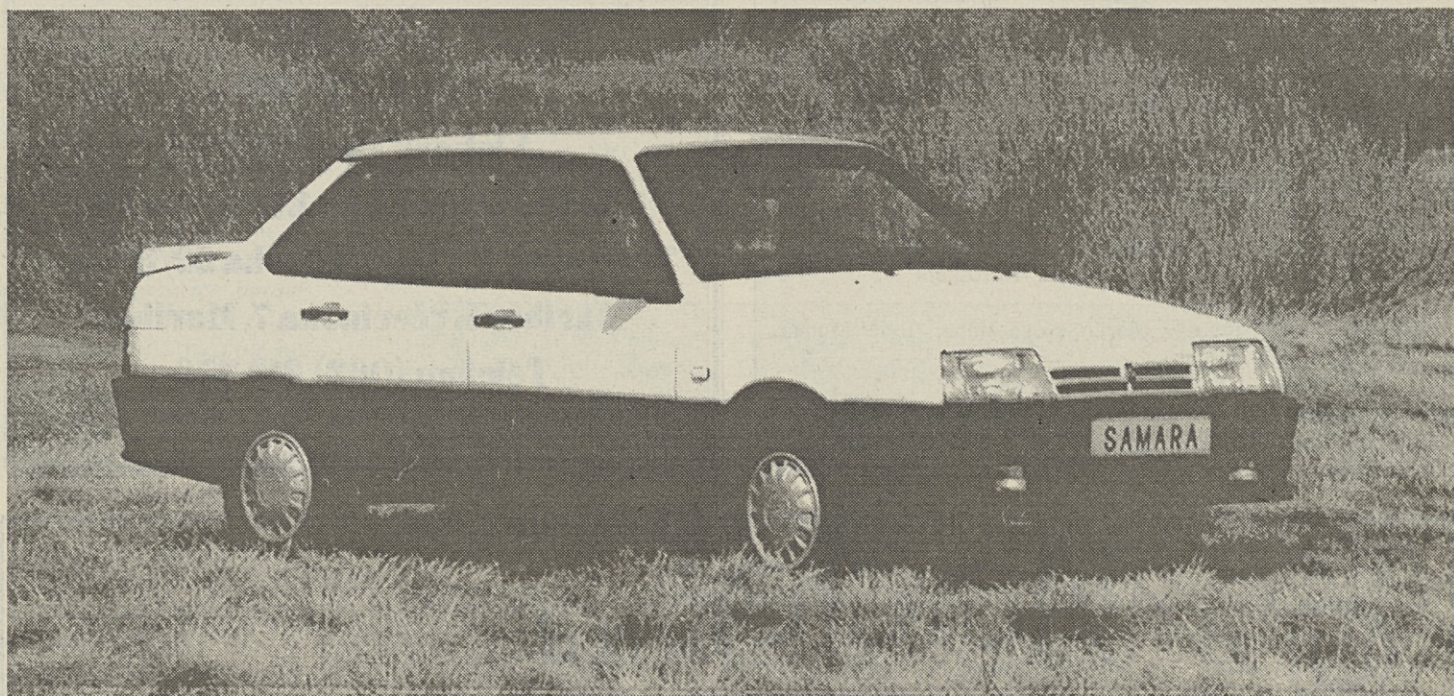

BOGATA IZBIRA
KONFEKCIJE
IN TKANIN

V PRODAJALNAH VOLNA,
VESNA, MANUFAKTURA,
STARI TRG, TREND, BABY,
PIONIR IN FORMULA EL

SAMARA KONKURENČNA KAKOVOST

TRI IZVEDENKE KAROSERIJE DVE RAZLIČICI MOTORJA
OBLIKOVANJE GIUGIARO
KONSTRUKCIJA MOTORJA MENJALNIKA IN PODVOZJA PORSCHE

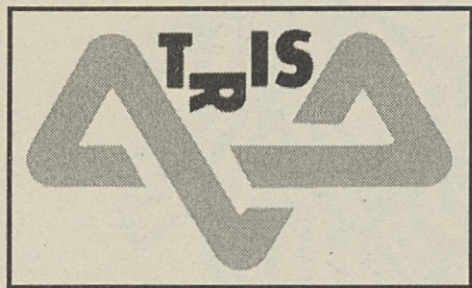

SERIJSKO SO VGRAJENE SVEČKE CHAMPION IN GUME MICHELIN

POOBLAŠČENI PRODAJALCI: CELJE: Avto Celje, 31-919, Avtomotor, 24-211, DOMŽALE: Helios, 713-007, KOPER: Avtoplus, 34-621, KRANJ: Avtotrade, 223-710, KOČEVJE: Rozalkomerc, 851-113, LJUBLJANA: Avtolinc, 12-31-141, Avtomarket, 371-024, Avtomerkur, 13-26-121, Maximarket, 213-836, LJUTOMER: Servis vozil, 81-535, MARIBOR: Avtomotor, 101-676, Feromoto, 411-148, Prolada, 38-461 MURSKA SOBOTA: Agroservis, 21-630, NOVO MESTO: Novotehna 28-066, PERNICA: Jagodič Avtotrgovina, 640540, PTUJ: Petovia avto, 776-311, RAVNE: Avtomotor, 321-151, ROGAŠKA SLATINA: Avtoluky, 816-776, SL. BISTRICA: Planika, 811-257, ŠEMPETER pri NOVI GORICI: Iskra Avtoelektrika, 32-423, TRBOVIJE: Avtomotor, 21-463, LADA AVTO: 061/444-420

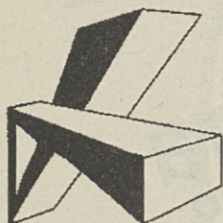
V OBVEZNI OPREMI JE VARNOSTNI TRIKOTNIK, NADOMESTNE ŽARNICE IN PRVA POMOČ

LADA AVTO

**PODJETJE ZA TRŽENJE,
RAČUNALNIŠTVO IN
IZOBRAŽEVALNE STORITVE
MURSKA SOBOTA D.O.O.**

69000 MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 15,
TEL.: (069) 31-255, FAX: 21-116

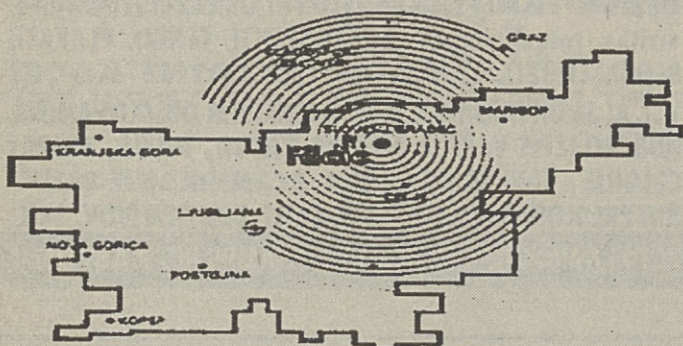

107,8 Mhz

Prva zasebna komercialna
radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

**koroški
radio
slovenj gradec**
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

Začetniški in nadaljevalni

**računalniški
tečajji**

prijave in informacije:

Display MM, Prešernova 7
63000 Celje

**DISPLAY
MM**

telefon:

(063) 26-812

REKLAMA d.o.o.

CELJE

Ulica XIV. divizije 6
63000 CELJE
Tel.: 063/ 26-236, 29-375
Fax.: 063/ 29-375

Celje ** sejemsko mesto

**12. POMLADANSKI OBRTNI SEJEM
V CELJU, OD 23. DO 29. MAJA 1994**

VZO

- vse za otroka

IDEJA

- ideje, invencije, inovacije

INTER-GAST

-gostinska, hotelirska,
trgovinska oprema
in gastronomija

BIO

-bio

LINEA

-steklo, keramika, porcelan,
umetnost in poslovna darila,
kozmetika, nakit in bižuterija

ČLOVEK IN PROSTI ČAS

-turizem, šport, rosti
čas in blago široke potrošnje

INTER-GRAD

-interier in gradbeništvo

CELJSKI SEJEM

REVITAL d.o.o.

Podjetje za najemni management

SYSEN

Rogaška

M
MERCATOR

Iskra
ELEKTROZVEZE

Iskra
BATERIJE

Iskra
ANTENE VRHNIKA

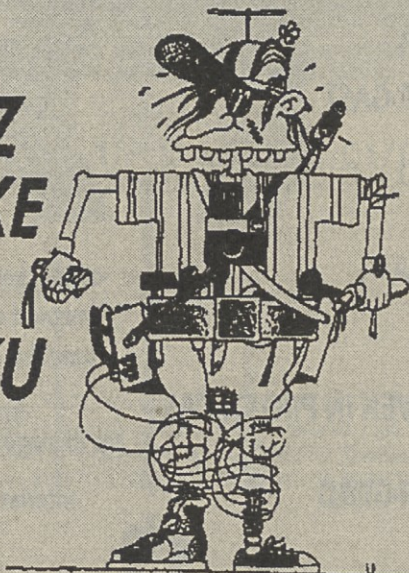
ELAN

Iskra
ERO

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

Grafični studio

TEL. & FAX: 063/34-222

GRAFIČNA PRIPRAVA • DESIGN
OSVETLJEVANJE Z DISKET

DESIGN • FILMI • TISK: POSLOVNI OBRAZCI (štampljke, vizitke, računi, dopisi ...), PROSPEKTI, CENIKI, PLAKATI, BLOKI, ETIKETE, IZDELUJEMO TUDI ČRTNE KODE!

VSI, KI SE UKVARJATE Z RAČUNALNIŠKIM OBLIKOVANJEM, NUDIMO IZPIS VAŠEGA DELA NA PAPIR, PAUS, FILM: COLORJE - BARVNE SEPARACIJE, SCANNIRANJE RAZLIČNIH PREDLOG: BARVNIH FOTOGRAFIJ, DIAPOZITIVOV, SKIC.

ŽE PRI NAROČILU VIZITK DOBITE ŠTAMPILJKO ZASTONJ!

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-
164

NOVA
DOBA

Naročilnica

Ime: priimek:

naslov:

naročam časopis Nova doba na naslov
.....

Na gornji naslov mi pošiljajte..... število izvodov.

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

.....
podpis naročnikaMALI
OGLASIKOZE Z MLADIČI,
srnaste pasme, prodam. Žalik,
Dolnji Lakoš 36, tel.: 069/76-
212

STANOVANJE v Ankaranu

kupim ali zamenjam za eno-
sobno v Ljubljani. V. Laszlo,
p. p. 7, 61104 LjubljanaENOSOBNO STANO-
VANJE v Šentjurju prodam.
Takoj. Tel.: 063/ 743-655ZELITE ODPRAVITI
CELULIT? S preizkušeno
metodo do lepe postave. Tel.:
063/ 25-511, interna 1120, do
15. ure

SOBO s centralno in

souporabo kopalnice oddam
mirni in pošteni ženski ali
dekletu ali študentki. Lenart
Krivonog, Podjavorškova 5,
63000 CeljeHIŠO (nedokončano) v
okolici Ptuja zamenjam za
trisosbno stanovanje ali prodam.
Dvosobno stanovanje zamenjam
za trisosbno, gozd z brunarico
in pašnik za vikend (voda),
2,3 hektarje prodam ali za-
menjam. Tel.: 062/ 773-796,
zvečerSTAREJŠO KMEČKO
HIŠO s sadovnjakom, primerno
za hišo ali počitniško hišico,
v Križevcih v Prekmurju,
prodam. Tel.: 069/ 45-121FAX S TELEFONOM, tip
Canon 80, prodam za 950
DEM na tri čeke. Dušan Oblak,
Šalek 89, 63320 Velenje, tel.:
063/ 852-269TRAKTOR šore 404, malo
delovnih ur, prodam. Franc
Žavski, Senovica 36, 63240
Šmarje pri JelšahTRPITE ZARADI NEPO-
JASNJENIH STRAHOV -FOBIJ? S pomočjo sodobne
ameriške psihoterapevske
metode, brez zdravil in stran-
skih učinkov, vam to težavo
odpravimo že v štirih seansah.
Vse informacije med 8. in 10.
uro dopoldan na tel.: 061/
266-823GRADBIRO PTUJ, Kle-
pova 12, posredovanje in
lastniška dokumentacija pri
prometu z nepremičninami,
sodne cenitve - tudi za doka-
pitalizacijo podjetij, velika izbira
vseh vrst nepremičnin, podro-
bne informacije tudi v Šta-
jerskem in Commerce oglas-
niku. Tel.: 062/ 733-949, od
18. do 21. ure, vsak danIZKUŠENE AKVIZI-
TERJE za prodajo različnih
izdelkov vabimo k sodelovanju.
Tel.: 0609/ 620-823NA ROŽIČKEM VRHU na
lepi, mirni, sončni legi prodam
gradbene parcele in parcele za
počitniške hišice ter njihov.
Elektrika, voda, telefon, asfalt.
V račun vzamem tudi posojilo.
Tel.: 062/ 634-141MALI OGLAS
BREZPLAČNO

KUPON

Moj naslov:

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova
doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom "Za male oglase" in svojim
polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in
obrtnike ne objavljamo brezplačno.

iščemo petnajsttisočega naročnika nove dobe ♦ iščemo petnajsttisočega naročnika

Namesto pol kilograma zlata

Avto za naročnike

**NAGRADNO
VPRAŠANJE**

Nagradno vprašanje

Kdo je napisal znamenito uspešnico KAOS:

Jože Pučnik

James Gleick

Janez Janša

Ime in priimek avtorja izpišite na dopisnico, ki jo morate do 15. julija 1994 poslati na naslov uredništva Nove dobe, Aškerčeva 15, 63000 Celje, skupaj s potrdilom, da ste naročnik časopisa s plačano celoletno naročnino, ali fotokopijo spričevala, da ste tekoče šolsko leto v zadnjem letniku na katerikoli srednji šoli v Sloveniji končali z odličnim uspehom.

Vsi sodelujete v žrebanju za osebni avto.

NOVA DOBA - najstarejši zasebni časopis
NOVA DOBA - resnica z drugega zornega kota
NOVA DOBA - za naročnike brezplačni mali in komercialni oglasi
NOVA DOBA - časopis slovenskega formata

Stari naročniki so že v igri.

POZOR! Vsi odličnjaki letošnjih zaključnih letnikov slovenskih srednjih šol, katerih starši ali sorodniki so ali se bodo naročili na Novo dobo, in nam bodo poslali fotokopije zaključnih spričeval do 1. julija, sodelujejo v žrebanju prve in vseh ostalih nagrad.

Ne pozabite, prva nagrada je AVTO!

Žrebanje že julija!

igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe

igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe ♦ igra nove dobe

iščemo petnajsttisočega naročnika nove dobe ♦ iščemo petnajsttisočega naročnika

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območjih zbornicah GZS).

PONUDBE DOMAČIH PODJETIJ:

SL003-02723

NUDIMO USLUGE STRUŽENJA KOVINSKIH PREDMETOV DO FI 50.

Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

SL003-02729

NUDIMO OBNAVLJANJE VODNOHLAJENIH TULJAV ELEKTROINDUKCIJSKIH PEČI. IZVAJAMO ELEKTROINSTALACIJE V INDUSTRIJI IN GRADBENIŠTVU.

Naziv: IMPOL-TEHNIKA, D.O.O.
Kraj: SLOVENSKA BISTRICA
Pošta: 62310
Naslov: PARTIZANSKA UL. 38
Telefon: 062/811-521
Telefaks: 062/810-198

SL003-02731

NUDIMO PROSTE KAPACITETE STRUŽENJA, BRUŠENJA IN REZKANJA.

Naziv: IMPOL-TEHNIKA, D.O.O.
Kraj: SLOVENSKA BISTRICA
Pošta: 62310
Naslov: PARTIZANSKA UL. 38
Telefon: 062/811-521
Telefaks: 062/810-198

SL003-02737

PONUDBA:
PRODAJA IN SERVISIRANJE CELOTNE OPREME ZA AVTOSERVISNE DELAVNICE PRODAJA IN SERVISIRANJE AVTOPRALNIC "CALIFORNIA" PRODAJA IN SERVISIRANJE OPREME ZA BENCINSKE ČRPALKE

Naziv: ROHNE D.O.O.

Kraj: MARIBOR

Pošta: 62106

Naslov: POHORSKEGA BATALJONA 14

Telefon: 062/103-643

Telefaks: 062/103-491

Kontakt: VILJEM ŠETAR

SL003-02738

PONUDBA:

PROIZVODNJA VIJAKOV VIJAK ZA PLOČEVINO OD 2,9 DO 4,8 FI, DOLŽINE DO 25 MM DIN 7971 FORM B 7972, 7973, 7982K, 7981, 7983. VIJAK Z METRSKIM NAVOJEM FORM M3, M4, M5, DOLŽINE DO 25 MM. DIN 84 FORM A 85, 7985, 963, 965, 964, 966.

Naziv: AVTOMARKET, D.O.O.

Kraj: PODBOČJE - PRISTAVA

Pošta: 68312

Naslov: PRISTAVA 15

Telefon: 0608/60-340

Telefaks: 0608/61-850

Kontakt: FRANC KOŽAR

SL003-02740

V NAJEM DAJEMO POSLOVNE PROSTORE 140 M2 /6 OPREMLJENIH PISARN/ IN JEDILNICO S KUHINJO 70 M2 /S KOMPLET OPREMO ZA 40 LJUDI/. MOŽNA JE TUDI UPORABA SKLADIŠČ CCA. 100 M2.

Naziv: SERVISINVEST MARIBOR

Kraj: MARIBOR

Pošta: 62000

Naslov: POBREŠKA C. 20

Telefon: 062/38-621

Telefaks: 062/306-276

Kontakt: MILAN MUGERLE

SL003-02741

V NAJEM DAMO STROJE IN TEHNOLOGIJO ZA PROIZVODNJO TERMOELEMENTOV ZA POSTAVITEV PROIZVODNJE JE POTREBNA POVRŠINA 100 M2, PRIKLJUČNA ELEKTRIČNA MOČ 37 KW, KOMPRIMIRAN ZRAK 40.000 L/8 UR, HLAĐILNA VODA 30 L/MIN. ZAPOSLITI JE MOŽNO DO 10 DELAVCEV NA IZMENO.

Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

SL003-02742

PONUJAMO LICENCO ZA EKSKLUZIVNO OBLIKOVA-

NO EMBALAŽO, PRAKTIČNO IN UPORABNO ZA PAKIRANJE BOMBONOV, ČAJEV, MARMELADE, KREM, SLADOLEDA ITD. MODEL JE ZAŠČITEN NA EVROPSKEM TRGU. PROIZVAJALCI POVEČAJTE OPAZNOST IN PRODAJO SVOJIH IZDELKOV. SODELUJEMO LAHKO TUDI PRI PROIZVODNJI.

Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

SL003-02744

ZASTOPAMO AVSTRIJSKO PODJETJE BOESCH Z PROIZVODNJO VEZENIN, NUDIMO UVOŽENO METRAŽNO BLAGO IN LASTNE KONFEKCIJSKE IZDELKE.

Naziv: DIPLOMAT, D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61113

Naslov: PALMERJEVA 10

Telefon: 061/343-687

Telefaks: 061/343-687

Kontakt: GORNIK LJILJANA

SL003-02747

PONUJAMO VEČ VRST EMBALAŽE - BLISTER, DOZE, OKROGLE, OGLATE IN DRUGE IZ RAZLIČNIH FOLIJ - PET, PS, PP, STIROLUX IN PVC. EMBALAŽA JE PRIMERNA ZA PREHRAMBENE IN TEHNIČNE IZDELKE.

Naziv: BIOPLAST

Kraj: VRHNIKA

Pošta: 61360

Naslov: CESTA KRIMSKEGA ODREDA 92

Telefon: 061/267-865

Telefaks: 061/267-865

Kontakt: BOLHA JANEZ

SL003-02764

NUDIMO:

- IZDELAVO NOSILNIH KONSTRUKCIJ IZ JEKLA IN ALUMINIJA

- IZDELAVO STROJNIH DELOV, SKLOPOV IN SESTAVO STROJEV ZA INDUSTRIJO.

Naziv: IMPOL - TEHNIKA, D.O.O.

Kraj: SLOVENSKA BISTRICA

Pošta: 62310

Naslov: PARTIZANSKA UL. 38

Telefon: 062/811-521

Telefaks: 062/810-198

SL003-02765

PONUDBA:

PROIZVODNA HALA 2600 M2 PRIMERNA ZA TEHNOLOGIJE BREZ ONESNAŽENIH ODPADNIH VODA. ZEMLJIŠČE 11.910 M2 IŠČEMO USTREZNI PROGRAM. NUDIMO INŽENIRING IZGRADNJE IN ZAGONA PROIZVODNJE.

Naziv: PII, D.O.O. IDRIJA

Kraj: IDRIJA

Pošta: 65280

Naslov: P.P. 63, LAPAJNETOVA 9

Telefon: 065/72-308

Telefaks: 065/72-348

Kontakt: RASTO REVEN

SL003-02766

VRTLJIV ORIENTACIJSKI DODAJALNIK ZA ORIENTIRANJE PREDMETOV /POLIZDELKOV/ PRED AVTOMATSKO VSTAVITVIJO V AVTOMATSKO STROJE. DODAJALNIK JE ENOSTAVEN, BREZ HRUPA, PRIMEREN ZA: FARMACEVTSKO, ELEKTRO, STROJNO, LESNO INDUSTRIJO...

Naziv: PII, D.O.O. IDRIJA

Kraj: IDRIJA

Pošta: 65280

Naslov: P.P. 63, LAPAJNETOVA 9

Telefon: 065/72-308

Telefaks: 065/72-348

Kontakt: RASTO REVEN

SL003-02767

PONUJAMO EKSCENTRSKO STISKALNICO /INOVACIJA/ Z EKSCENTRIČNO OS POD VRTLJIVO DELOVNO MIZO. KORAČNO GONILO. OKROGLA VODILA. MAJHNI GABARITI PRIMERNA KONSTRUKCIJA ZA VGRADNJO V LINIJE. DELOVNA SILA JE 15 DO 50 KN.

Naziv: PII, D.O.O. IDRIJA

Kraj: IDRIJA

Pošta: 65280

Naslov: P.P. 63, LAPAJNETOVA 9

Telefon: 065/72-308

Telefaks: 065/72-348

Kontakt: RASTO REVEN

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

SL003-02773
PONUDBA -
AVTOMATIZACIJA INDUS-
TRIJSKIH PROCESOV.
- PRODAJA IN IZDELAVA
KRMILNIKOV IN REGULA-
TORJEV
- VGRADNJA REG. IN NAČR-
TOVANJE PROCESA REGU-
LACIJE
- SODOBNI SISTEMI REGU-
LACIJE /FUZZY LOGIBA/
- NAČRTOVANJE REG. SIST.
NA PODROČJU KOMPENZA-
CIJE JALOVE ENERGIJE IN
VARČEVANJA Z ENERGIJO.

Naziv: MKDC POSTOJNA
Kraj: POSTOJNA
Pošta: 66230
Naslov: CANKARJEVA 6
Telefon: 067/22-630
Kontakt: FABJAN RADO

SL003-02774
PONUDBA:
VŽIGALICE /FOSFORNE/ 1
ŠKATLICA /60 VŽIGALIC/ -
2,00 SIT/ŠKATLA.
VŽIGALICE /FOSFORNE/ 1
ŠKATLICA /2000 VŽIGALIC/
- 50,00 SIT/ŠKATLA.

Naziv: DOL-ON, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: ŠMARTINSKA 130
Telefon: 061/1405-356
Telefaks: 061/441-325
Teleks: 39-606
Kontakt: NEDŽIB OSMANOVIĆ

SL003-02775
NUDIMO PROZORNE ŽAR-
NICE - 40 W, 60W, 75 W, 100
W, CENA 25 SIT/KOS.

Naziv: DOL-ON, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: ŠMARTINSKA 130
Telefon: 061/1405-356
Telefaks: 061/441-325
Teleks: 39-606
Kontakt: NEDŽIB OSMANOVIĆ

SL003-02776
NUDIMO:
SUŠENA BUKOVINA /PRO-
FILI, DESKE ITD./
LEPLJENE BUKOVE PLOŠČE
/EKO/.

Naziv: DOL-ON, D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: ŠMARTINSKA 130
Telefon: 061/1405-356
Telefaks: 061/441-325
Teleks: 39-606
Kontakt: NEDŽIB
OSMANOVIĆ

SL003-02777
NUDIMO:
- KONCENTRAT JABOLČNE-
GA SOKA 1.1 \$ US/KG
- JABOLČNA AROMA 50 T.
1,5 \$ US/KG.

Naziv: DOL-ON, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: ŠMARTINSKA 130
Telefon: 061/1405-356
Telefaks: 061/441-325
Teleks: 39-606
Kontakt: NEDŽIB OSMANOVIĆ

SL003-02780
OPRAVLJAMO VSA STAVBNO
- KLEPARSKA DELA, IZO-
LACIJE IN SMO POOBLA-
ŠČENI KROVCI BRAMAC-A.
PRAV TAKO PREVZAMEMO
TUDI ZAKLJUČNA GRAD-
BENA DELA - NA KLJUČ.
OPRAVLJAMO TUDI MANJŠA
POPRAVILA IN PREVZA-
MEMO VZDRŽEVANJE
ZGRADB.

Kontakt: INFORMACIJSKA
PISARNA CIS GZS

SL003-02785
NUDIMO PROSTE KAPACITE-
TE NA HVRS - BOHRWERK-
U. X = 900 MM Y = 600
MM, W = 100 MM. TOČNOST
POZICIONIRANJA JE 0,01 MM.
CENA STROJNE URE JE 25
- 30 DEM V TOLARSKI
PROTIVREDNOSTI. PRIME-
REN JE ZA MANJŠE SERIJE
IN UNIKATE, NA PODROČJU
STROJEGRADNJE IN
ORODJARSTVA.

Naziv: GALANTERIJA KOVIN-
SKIH IN LESENIH IZDEL-
KOV
Kraj: SODRAŽICA
Pošta: 61317
Naslov: ZAVRTI 3
Telefon: 061/866-400
Telefaks: 061/866-400
Kontakt: BOŽIDAR PAKIŽ

SL003-02787
NAŠA PONUDBA OBSEGA:
IZGRADNJO OBJEKTOV
VISOKOGRADNJE IN ZUNA-
NJE UREDITVE /OD TEGA:
GROBA GRADBENA DELA,
ZAKLJUČNA /OBRTHNIŠKA/
DELA, INSTALACIJSKA DELA,
MONTAŽA TEHNOLOŠKE
OPREME/, STORITVE Z GRA-
DBENO MEHANIZACIJO IN
OPREMO, PROJEKTIRANJE -
IZDELAVA INVESTICIJSKO -
TEHNIČNE DOKUMEN-
TACIJE, URBANISTIČNO
PROJEKTIRANJE, INŽENI-
RING IN KONZALTING.

Naziv: GRADBENO INDUS-
TRIJSKO PODJETJE PIONIR
Kraj: NOVO MESTO
Pošta: 68000
Naslov: KETTEJEV DREVO-
RED 37
Telefon: 068/321-826
Telefaks: 068/323-213
Teleks: 35710 SI
Kontakt: BOJAN BUČINEL

SL003-02791
PODJETJE TERMOSOL NUDI
STORITVE IZ PLASTIČNIH
MAS NA BRIZGALNIH STRO-
JIH OD 180 GR. DO 750 GR.
IN 250 TON ZAPIRALNE
MOČI ZNAMKE BUEHLER.
CENA ZA 1 MIN 0,30 DEM.
IMAMO TUDI PROSTE
KAPACITETE NA STROJIH ZA
IZDELAVO ARTIKLOV IZ
TERMOPLASTIČNIH MAS.
STROJI SO NA 9 POSTAJ IN
10 POSTAJ - KAROSEL
ZNAMKE OTOGALI, LORE-
ZIN. CENA ZA 1 MINUTO
0,35 DEM. RAZPOLAGAMO
TUDI Z 180 LASTNIMI ORO-
DJI RAZLIČNIH ART. TR
PODPLATOV ZA ČEVLJAR-
SKO INDUSTRIJO.

Naziv: TERMOSOL, D.O.O.
Kraj: ORMOŽ
Pošta: 62270
Naslov: OBRTHNA CONA HAR-
DEK
Telefon: 062/701-614
Telefaks: 062/701-531
Kontakt: JURKOVIČ ANTON

SL003-02800
SMO PROIZVAJALCI SOBNIH
COPAT IN SEDEŽNIH BLA-
ZIN. PONUJAMO PROSTE

KAPACITETE. IŠČEMO TUDI
DODATNO DELO, LAHKO
LOAN POSEL. ZA ARTIKLE,
KI JIH ŽE IZDELUJEMO
IŠČEMO MOŽNOST PRODAJE
V TUJINI.

Naziv: IZDELOVANJE
PREDMETOV IZ TEKSTILA
Kraj: OBROV
Pošta: 66243
Naslov: OBROV 64
Telefon: 066/83-407; 24-752
Kontakt: IVANA FLORENIN

SL003-02802
NUDIMO:
- RAČUNOVODSKE STORI-
TVE
- IZDELAVA BILANC
- SVETOVANJE.
CENOVNO SMO KONKU-
RENČNI. PUSTITE NAM VA-
ŠO TELEFONSKO ŠTEVILKO
IN KONTAKTNO OSEBO.

Naziv: RO AND MA, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61111
Naslov: TBILISIJSKA 28
Telefon: 061/263-664
Telefaks: 061/263-664
Kontakt: ZORAN TASIĆ

SL003-02803
PROIZVODI:
- FASADNA ZIDNA OPEKA
- LUKNJIČASTA OPEKA
- NAVADNA OPEKA
- KLINKER OPEKA
- MODUL BLOK
- STROPNA POLNILA
- OPEČNE TULJAVE.

Naziv: OGRAD ORMOŽ
Kraj: ORMOŽ
Pošta: 62270
Naslov: KOLODVORSKA 7
Telefon: 062/701-201
Telefaks: 062/701-217
Kontakt: MILAN LUKAČEK

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE - CENTER ZA IN-
FORMACIJSKI SISTEM -
SLOVENSKA 41, LJUBLJANA

Svetovni dan družine

V nedeljo je svet praznoval svetovni dan zdravja, letos posvečen srečni in zdravi družini. Na slovesnem zboru na Debelem Rtiču se je zbralo približno 600 družin iz vse Slovenije, prek dva tisoč ljudi je pozdravil častni pokrovitelj prireditve predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Dan je bil še posebno dragocen zaradi otrok, ki so risali in slikali svojo vizijo staršev in družine.

Nesreča v kitajskem rudniku

Navkljub dejstvu, da na Kitajskem v rudnikih letno umre povprečno deset tisoč delavcev, je bila nedavna nesreča z 38 mrtvimi najhujša letos. Tiskovni predstavnik je novinarjem novico sporočil z dvodnevno zamudo, dobro obveščeni utemeljeno sumijo, da odgovorni nadzorniki prikrivajo resnico o vzroku tragedije. Reševalne akcije še potekajo.

Ženska iz "hiše groze"

Žensko iz 'hiše groze', o kateri v Veliki Britaniji že dolgo poročajo, policija nje in njenega moža kljub obširni akciji ne more izslediti, sumijo, da je te dni zagrešila svoj šesti umor. Hišo Rosemary West naj bi policija odkrila s pomočjo medijev, toda dosti dlje niso prišli. Njena poslednja žrtev je domnevno povezana z deklico Judito Mot, staro osemnajst let, ki je izginila leta 1975.

Zadnji prizori Halgate

Snemanje novega slovenskega filma Halgato, ki so ga lani jeseni domala že sklenili s priložnostno promocijo v Prekmurju, je prekinil nepričakovan sneg, pozimi so nadaljevali z grobo montažo, konec minulega tedna pa so pod vodstvom režiserja Andreja Mlakarja končno posneli še zadnje kadre. To bo verjetno edini slovenski film, ki ga bomo letos ugledali na velikih platnih.

Foto: LucaS

NIKA VIPOTNIK - RAMPRE, sopranistka, svobodna umetnica: "Po dvajsetih letih dela v klasični glasbi in operi spoznavam, da tu ni kruha, in se podajam na pot mjuzikla. Moj slogan je, da nikoli nisi prestar za nov začetek, kajti vsak je v sebi vse..."

Stavka pristaniških delavcev

Delavci v francoskih pristaniških so v ponedeljek začeli svojo dvodnevno stavko. Z demonstracijami zahtevajo umik odločbe, s katero guverner ukinja vlaganje v nekatera pristaniška dela. Predsedujoči so na tiskovni konferenci napovedali, da bodo z izbruhi nezadovoljstva v francoskih pristaniških začeli v Marseillesu, vendar je vsa stvar še zavita v meglo.

Kolesarji po Sloveniji

Z deveto etapo s ciljem v Orehovici se je po tednu dni končala druga kolesarska dirka po Sloveniji. Kolesarji, bilo jih je 120 iz petnajstih držav, so po hriboviti deželici prevozili 940 kilometrov, zadnjo etapo je dobil Nemeč Schmidt, skupno zmago pa si je prikolesaril Nemeč Tobias Steinhauer, ki si je prednost pridobil z gorsko vožnjo na Vršič in do konca ohranil poltretjo minuto prednosti.

Glasbeni festival

Prihaja poletje in s tem še en poletni glasbeni festival na tribunah londonskih aren imenovan DONINGTON MONSTERS OF ROCK. Na njem je prijavljenih petindvajset tekmovalcev, skupin, ki bodo zabavale oboževalce rockovske scene.

Pobeg iz londonskega zapora

Iz Hollowaya, enega najhujših londonskih zaporov za ženske, so v nedeljo ponoči pobeignile tri jetnice. Najmlajša, stara komaj 19 let, obtožena umora, je na prostosti lahko nevarna, poročajo Sky News. Trojica se je izmuznila varnostnikom, ko so le-ti zapuščali dvorišče, preplezala visok opečnat zid, razbila okno, na drugi strani skočila v bazen in čezenj na ulico. Tik preden se je za njimi izgubila vsaka sled, so na hitro poklicale iz bližnje telefonske govornice. Policija jih še išče.